

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΙΑ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΙΒ'

Τετάρτη 29 Νοεμβρίου 2006

Αθήνα, σήμερα στις 29 Νοεμβρίου 2006, ημέρα Τετάρτη και ώρα 11.19' συνήλθε στην Αίθουσα της Γερουσίας η Επιτροπή Αναθεώρησης του Συντάγματος για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Προέδρου αυτής κ. **ΙΩΑΝΝΗ ΤΡΑΓΑΚΗ**.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

Έχουν διανεμηθεί τα Πρακτικά των συνεδριάσεων: Β' της Τετάρτης 12 Ιουλίου 2006, Γ' της Τετάρτης 20 Σεπτεμβρίου 2006, Δ' της Τετάρτης 27 Σεπτεμβρίου 2006, Ε' της Πέμπτης 5 Οκτωβρίου 2006, ΣΤ' της Τετάρτης 25 Οκτωβρίου 2006, Ζ' της Τετάρτης 1 Νοεμβρίου 2006 (πρωί), Η' της Τετάρτης 1 Νοεμβρίου 2006 (απόγευμα), Θ' της Τετάρτης 8 Νοεμβρίου 2006, και Ι' της Τετάρτης 15 Νοεμβρίου 2006 και ερωτάται η Επιτροπή αν τα επικυρώνει.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Συνεπώς, τα Πρακτικά των συνεδριάσεων: Β' της Τετάρτης 12 Ιουλίου 2006, Γ' της Τετάρτης 20 Σεπτεμβρίου 2006, Δ' της Τετάρτης 27 Σεπτεμβρίου 2006, Ε' της Πέμπτης 5 Οκτωβρίου 2006, ΣΤ' της Τετάρτης 25 Οκτωβρίου 2006, Ζ' της Τετάρτης 1 Νοεμβρίου 2006 (πρωί), Η' της Τετάρτης 1 Νοεμβρίου 2006 (απόγευμα), Θ' της Τετάρτης 8 Νοεμβρίου 2006 και Ι' της Τετάρτης 15 Νοεμβρίου 2006 επικυρώθηκαν.

Εισερχόμαστε στην ημερήσια διάταξη με θέμα: Επεξεργασία και εξέταση των άρθρων 101, 102, 103 και 104 του Συντάγματος. Στην επόμενη συνεδρίαση θα συνεχίσουμε με τα άρθρα 111, 117 και 118.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Δεν έχει αντικείμενο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Επειδή πράγματι –το είδα και εγώ– το άρθρο 117 πάει στο άρθρο 24, το 111 και το 118 είναι μεταβατικές διατάξεις και δεν έχουν κανένα νόημα, την τριάδα αυτή θα την πάω στο άρθρο 24.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Το άρθρο 117 αναμφίβολα στο άρθρο 24. Είναι απολύτως συνδεδεμένο. Τα άλλα δύο εξαρτώνται από το αν θα γίνουν δεκτές οι διατάξεις. Άρα, θα πάνε στο αντίστοιχο άρθρο στο τέλος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Επομένως στην επόμενη συνεδρίαση μας την επόμενη Τετάρτη θα επεξεργαστούμε τα άρθρα 3, 13, 33 και 59.

Εκφράζω και την ευχαρίστησή μου, γιατί πάμε καλά σε ό,τι αφορά τους χρόνους μας. Τονίζω μονίμως ότι οι συνεδριάσεις μας είναι εξαντλητικές.

ΠΑΝΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ: Να έχετε υπόψη σας, κύριε Πρόεδρε, ότι σήμερα έχουμε μια ιδιαίτερα επιβαρημένη μέρα. Έχουμε το ασφαλιστικό στην Ολομέλεια, έχουμε στις 4.30' Επιτροπή Ευρωπαϊκών Υποθέσεων και το απόγευμα επιτροπές.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Έχουμε ενημέρωση για τα ελληνο-τουρκικά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Επειδή ακούω μερικές φορές παράπονα για το τι κάνουν οι Βουλευτές κ.λπ., λέω και για τα Πρακτικά ότι σήμερα συνεδριάζουν τέσσερις επιτροπές της Βουλής, συνεδριάζει η δική μας Επιτροπή για το Σύνταγμα και στην Ολομέλεια έχουμε το λεγόμενο «μίνι ασφαλιστικό».

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Να τα λέμε μεταξύ μας τι νόημα έχει;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Τα λέμε εμείς, για να γράφονται στα Πρακτικά και όσοι τα διαβάζουν ή τα ακούνε να βλέπουν τι γίνεται.

Ορίστε, το λόγο έχει ο συνάδελφος γενικός εισηγητής της Νέας Δημοκρατίας κ. Παναγιωτόπουλος.

ΠΑΝΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η ενότητα των υπό αναθεώρηση άρθρων του Συντάγματος στην οποία εστιάζουμε την προσοχή μας σήμερα νομίζω ότι μπορεί επί των πραγμάτων να μας οδηγήσει σε συγκλίσεις. Και θα έλεγα ότι πρέπει να μας οδηγήσει σε συγκλίσεις, διότι η ενότητα αυτή και οι προτάσεις που έχουν κατατεθεί τόσο από τη Νέα Δημοκρατία όσο και από τα άλλα κόμματα κατευθύνονται από μία λογική. Δηλαδή η κοινή λογική είναι μία: Πώς θα ανταποκριθούμε στο αίτημα του ελληνικού λαού, για να βελτιώσουμε όσο το δυνατόν περισσότερο, να κάνουμε όσο το δυνατόν πιο αποτελεσματικό το σημερινό διοικητικό σύστημα στην Ελλάδα.

Από τη στιγμή που δεχόμαστε όλοι ότι το διοικητικό σύστημα με το οποίο διοικείται ο ελληνικός λαός, δεν ανταποκρίνεται στην αποστολή του, δεν εξυπηρετεί όσο θα έπρεπε τον πολίτη και δεν διαφυλάσσει όσο θα έπρεπε και δεν προστατεύει το δημόσιο συμφέρον, νομίζω ότι μετά απ' αυτήν την κοινή διαπίστωση όλοι μπορούμε να συναντηθούμε και να συγκλίνουμε με προτάσεις βελτιωτικές. Βεβαίως, δεν θέλει κανείς να αρνηθεί και δεν πρέπει κανείς να αρνηθεί, τις προσπάθειες που έγιναν –και είναι πάρα πολύ σημαντικές– τα δυόμισι αυτά χρόνια όσο και τις προσπάθειες που έγιναν στο παρελθόν. Έγιναν μεταρρυθμίσεις στη διοίκηση όσο και στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, αλλά η υστέρηση που υπάρχει είναι ακόμη μεγάλη.

Χρειάζεται εξορθολογισμός, αναβάθμιση της ποιότητας και εκσυγχρονισμός του περιεχομένου των παρεχόμενων υπηρεσιών. Σε αυτά τα πλαίσια η Νέα Δημοκρατία έρχεται σήμερα να κάνει συγκεκριμένες προτάσεις.

Για το άρθρο 101 θεωρούμε ότι θα πρέπει να αντιμετωπίσουμε, καθώς ξεκινούσε τον εικοστό πρώτο αιώνα, με τόλη τις προκλήσεις τις αναπτυξιακές και άλλες που αφορούν τις νησιωτικές περιοχές της χώρας.

Η χώρα μας έχει μία σπάνια γεωμορφολογία. Γνωρίζουμε ότι στην εθνική μας κυριαρχία έχουμε χιλιάδες νησιά άλλα είναι κατοικημένα και αναπτύσσονται, τα περισσότερα όμως είναι ακατοίκητα. Θα λέγαμε ότι η Ελλάδα είναι χώρα αρχιπελαγική. Από την άλλη όμως δεν μπορούμε παρά να σημειώσουμε την υστέρηση της ελληνικής πολιτείας στις διαφορετικές εκφάνσεις της και εκδοχές και εκφράσεις της, πολιτικές και άλλες, την υστέρηση απέναντι στις μεγάλες προκλήσεις της ανάπτυξης, στις μεγάλες προκλήσεις της καθημερινής ζωής των νησιωτικών μας περιοχών.

Δεν είναι λίγες οι φορές –και ας μου επιτραπεί να το πω ως προσωπική αντίληψη– που στην Αίθουσα του ελληνικού Κοινοβουλίου τόσο στην Ολομέλεια όσο και στις επιτροπές, ακούγονται απόψεις που αφορούν τα νησιά μας, που τα αναδεικνύουν ως πρόβλημα, ως δυσχέρεια, ως κώλυμα, για παράδειγμα, ηλεκτροδότηση, ενεργειακά ζητήματα, ζητήματα θαλασσίων συγκοινωνιών, ζητήματα ακτοπλοΐας κ.ο.κ.. Έχουμε αυτήν τη συγκεκριμένη γεωμορφολογία. Τι να κάνουμε; Υπάρχουν δυσχέρειες, δημιουργούνται προβλήματα. Όλα αυτά συνεπάγονται υψηλό κόστος.

Κατά την αντίληψή μου η νησιωτική διαμόρφωση σε μεγάλο βαθμό της εθνικής μας κυριαρχίας όχι μόνο δεν συνιστά πρόβλημα, συνιστά ίσως το μεγαλύτερο συγκριτικό πλεονέκτημα που έχουμε σήμερα έναντι άλλων χωρών, αρκεί να αντιληφθούμε ως πολιτικό σύστημα, ως πολιτική τάξη, ως πολιτικό στελεχικό δυναμικό τις δυνατότητες που παρέχει για το μέλλον του τόπου μας αυτή η ιδιαιτερότητα, ας πούμε, της γεωγραφίας και της γεωμορφολογίας της χώρας μας.

Με βάση, λοιπόν, αυτήν τη λογική η Νέα Δημοκρατία προτείνει και μέσα στο Σύνταγμα, μέσα από τις υπό αναθεώρηση διατάξεις να αναδείξουμε ως υψίστη αυτήν την προτεραιότητα. Προτείνουμε τη διαδικασία της ένταξης της ερμηνευτικής δήλωσης που υπάρχει στο τέλος του άρθρου 101, μετά δηλαδή και την ολοκλήρωση της παραγράφου 3, ως αυτοτελούς παραγράφου στο άρθρο 101 και ταυτόχρονα την περαιτέρω πρόβλεψη ότι ο κοινός νομοθέτης και η διοίκηση όταν δρουν κανονιστικώς οφείλουν να λάβουν υπ' όψιν τις ιδιαίτερες συνθήκες των νησιωτικών περιοχών καθιερώνοντας ειδική μέριμνα για τη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξή τους. Πάντοτε, όπως είπα και πριν με τη λογική ότι οι νησιωτικές περιοχές για τη χώρα μας αποτελούν τη μεγάλη δημιουργική πρόκληση του παρόντος και του μέλλοντος και δεν αποτελούν βάρος ή μία διαδικασία που μας οδηγεί σε υπερβολικό κόστος, αλλά αποτελούν τη μεγάλη προίκα για τη χώρα μας που κατοχυρώνει το εθνικό αναπτυξιακό μέλλον.

Δίπλα στην πρόταση της Νέας Δημοκρατίας υπάρχει και η πρόταση του Π.Α.Σ.Ο.Κ., με την οποία το κόμμα της Αξiomατικής Αντιπολίτευσης ζητεί να γίνει και η προσθήκη των απομονωμένων ορεινών περιοχών.

Θα σας έλεγα ότι στο ελληνικό Σύνταγμα καλό θα ήταν να περιγράψουμε και να πούμε πολύ περισσότερα, αλλά από τεχνικής άποψης δεν ενδείκνυται κάτι τέτοιο. Από τη στιγμή όμως που τίθεται από το κόμμα της Αξiomατικής Αντιπολίτευσης αυτή η πρόταση, η Νέα Δημοκρατία δεν θα είναι αντίθετη, διότι όπως σας είπα παρ' όλο που τεχνικά μπορεί να μην ενδείκνυται, έχει σημασία και η αντίστοιχη έμφαση να δοθεί και στις ορεινές και απομονωμένες περιοχές της χώρας μας, οι οποίες τα τελευταία χρόνια έχουν οδηγηθεί σε δημογραφική, αναπτυξιακή, κοινωνική και οικονομική απερίχνηση.

Το να επιστημάνουμε, λοιπόν, αυτό το καθήκον της ελληνικής πολιτικής τάξης, του ελληνικού πολιτικού συστήματος, της ελληνικής πολιτείας υπό την οποιαδήποτε ηγεσία και μορφή της, νομίζουμε ότι είναι θετικό. Αρκεί βεβαίως αυτή η συνταγματική επισήμανση να μη μείνει μόνο στο Σύνταγμα. Αρκεί να οδηγήσει τον κοινό νομοθέτη σε εξειδικευμένες νομοθετικές πρωτοβουλίες όπως αυτές θα υπαγορεύονται και θα περιλαμβάνονται στα προγράμματα της εκάστοτε κυβερνώσας πλειοψηφίας, που θα εγκρίνει ο ελληνικός λαός.

Να περάσουμε στο άρθρο 102. Το άρθρο 102 θα πρέπει να το δούμε σε συνάρτηση με το άρθρο 43 για το οποίο κάναμε ήδη τη συζήτησή μας.

Όπως ξέρετε, η σχετική αφορμή έχει δοθεί από συγκεκριμένες αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας, οι οποίες ουσιαστικά απέρριψαν κανονιστικές αποφάσεις οργάνων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης που αφορούσαν τη ρύθμιση πολεοδομικών θεμάτων, ζητώντας τα σχετικά ζητήματα να ρυθμιστούν με προεδρικό διάταγμα.

Η Νέα Δημοκρατία προτείνει να ξεκαθαρίσουμε αυτό το θέμα και να αποσαφηνίσουμε τις πράξεις της πολιτείας, με τις οποίες οι Ο.Τ.Α. ασκούν τις αρμοδιότητες που τους μεταβιβάζει το κράτος. Συγκεκριμένα προτείνουμε την αναθεώρηση του εδαφίου 4 της παραγράφου 1 του άρθρου 102 του Συντάγματος προς την κατεύθυνση της άρσης όλων των σχετικών αμφισβητήσεων. Αμφισβητήσεων που είχαν διατυπωθεί σε σχέση με το εύρος, τη διαδικασία και τον τύπο της άσκησης από τους Ο.Τ.Α..

Σας είπα από πού προέκυψε το σχετικό πρόβλημα. Νομίζω ότι σε συνδυασμό με την αναθεώρηση που προτείνουμε στο άρθρο 43 ουσιαστικά αποσαφηνίζουμε ένα πολύ λεπτό ζήτημα, το οποίο έχει δημιουργήσει στην καθημερινή ζωή ανυπέροβλητα εμπόδια και έχει φρενάρει εξελίξεις οι οποίες αφορούν την καθημερινή ζωή των πολιτών, ρύθμιση θεμάτων οικιστικών και πολεοδομικών στις τοπικές κοινωνίες.

Να περάσουμε τώρα στο άρθρο 103. Με το άρθρο 103 –και θα μείνω λίγο σ' αυτό γιατί έχει γίνει πολλή συζήτηση και θα έλεγα ίσως ότι σε κάποιες περιπτώσεις άνευ λόγου η συζήτηση αυτή έχει τροφοδοτήσει με κάποια ανησυχία σ' ένα μέρος της κοινής γνώμης– με την πρόταση της Νέας Δημοκρατίας για αναθεώρηση του άρθρου 103 στις παραγράφους 2,3,5 και 8 θεωρούμε ότι διασφαλίζουμε τη δυνατότητα υπαλλήλων που υπηρετούν στο δημόσιο και τον ευρύτερο δημόσιο τομέα με συμβάσεις ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, να καλύπτουν οργανικές θέσεις. Νομίζω ότι την ανάγκη αυτή την έχουν διαπιστώσει, πέραν της μιας, κυβερνήσεις των τελευταίων περιόδων. Πλην όμως οι κυβερνήσεις ορθώς συμπεριρίστηκαν την επιφύλαξη, γι' αυτό δεν τόλμησαν να το κάνουν με νόμο, ότι δεν υπήρχε αντίστοιχη συνταγματική βάση, δηλαδή, δεν υπήρχε αντίστοιχη συνταγματική πρόνοια για να αποτελέσει τη θεσμική βάση μιας ανάλογης και συναφούς νομοθετικής πρωτοβουλίας του κοινού νομοθέτη. Θα μπορούσε για παράδειγμα να βγει το Συμβούλιο της Επικρατείας και να πει ότι δεν μπορεί να ασκεί δημόσια εξουσία ένας υπάλληλος ο οποίος υπηρετεί με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου και βεβαίως δεν μπορεί να φτάσει μέχρι την έκδοση εκτελεστών διοικητικών πράξεων. Γι' αυτό θεωρούμε απαραίτητο –και πιστεύουμε ότι ανταποκρίνεται στην ανθρωπογεωγραφία και στη διαφορετική σύσταση του δημοσιονομικού χώρου και στη σύνθεσή του των τελευταίων ετών– θεωρούμε αναγκαίο να αλλάξουμε αυτή τη διάταξη ώστε υπάλληλοι που υπηρετούν με συμβάσεις ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου να μπορούν να καλύπτουν οργανικές θέσεις και να εξελίσσονται ομαλά στη συγκεκριμένη κλίμακα της υπαλληλικής ιεραρχίας.

Αυτό που θέλω να τονίσω –γιατί είπα ότι η σχετική πρωτοβουλία της Νέας Δημοκρατίας παρεξηγήθηκε από ορισμένες πλευρές– είναι ότι η διαδικασία αυτή είναι ξεκάθαρη. Η δικαιολογητική της βάση είναι απόλυτη, κατηγορηματική και σαφής και δεν υποκρύπτει τίποτα. Για παράδειγμα, δεν υποκρύπτει καμία πολιτική πρόθεση για την άρση της μονιμότητας. Κάποια στιγμή πρέπει να μιλήσουμε καθαρά νομικά και με καλά νομικά εδωά μπροστά στο Κοινοβούλιο για το τι σημαίνει η μονιμότητα. Δεν υπάρχει λοιπόν καμία διαδικασία, καμία τέτοια πολιτική πρόθεση, ούτε υπάρχει λόγος να πλανάται τέτοιου είδους καχυποψία πάνω από μια τέτοια πρόταση.

Τώρα θα κλείσω –και όπως είπα, κύριε Πρόεδρε, δεν θα καλύψω το χρόνο μου, έχει σημασία να ακουστούν όλοι σ' αυτήν την Αίθουσα σήμερα– με το άρθρο 104 το οποίο είναι το τελευταίο στα πλαίσια αυτής της ενότητας την αναθεώρηση του οποίου προτείνει η Νέα Δημοκρατία. Όπως είπαμε και πριν, αποτελεί, νομίζω, κοινό τόπο και κοινή διαπίστωση ότι ο πολίτης σήμερα, οι Έλληνες πολίτες δυναστεύονται σε πάρα πολλές περιπτώσεις από τον κακό τρόπο και την κακή ποιότητα της ελληνικής διοίκησης. Και νομίζω ότι αποτελεί κοινό τόπο για όλους τους

λειτουργούς του πολιτικού συστήματος ότι και εκεί μετρώνται οι πολιτικές δυνάμεις όταν ασκούν την εξουσία, ότι η ελληνική Δημόσια Διοίκηση θέλει επανίδρυση μακριά από κομματικές λογικές μακριά από μικροκομματικές σκοπιμότητες με μόνο κριτήριο να βάλουμε τον πήχη ψηλά όπως τον προσδιορίζουν και τον τοποθετούν οι προσδοκίες αλλά και τα αιτήματα του Έλληνα και της Ελληνίδας.

Αυτό, λοιπόν, που προτείνουμε με την αναθεώρηση του άρθρου 104 είναι να κάνουμε περισσότερο ρητή την υποχρέωση των δημοσίων λειτουργών να υπηρετούν έγκαιρα και αποτελεσματικά τους πολίτες επισημαίνοντας ότι υπάρχει και η επιπλέον προσωπική ευθύνη για παράνομη υπαίτια συμπεριφορά του δημοσίου λειτουργού, συμπεριφορά του η οποία συνεπάγεται την οποιαδήποτε βλάβη στην περιουσία του δημοσίου κάτι το οποίο βεβαίως θα ρυθμιστεί στη συνέχεια με τον κατάλληλο εκτελεστικό νόμο.

Βεβαίως θα μου πείτε ότι υπάρχει σχετική πρόβλεψη και στον ιδιωτικό νόμο στον Αστικό Κώδικα, υπάρχει στον 3242, υπάρχει και στο σχέδιο Υπαλληλικού Κώδικα. Σωστό. Αλλά με το να περιβάλλουμε τη σχετική πρόβλεψη με την ισχύ της συνταγματικής διάταξης διευκολύνουμε το νομοθέτη να ανοίξει περισσότερο το πεδίο της προσωπικής και της αστικής ευθύνης του υπαλλήλου -και όχι μόνο- και να εξειδικεύσει με ένα σχετικό εκτελεστικό νόμο.

Θεωρούμε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι με τον τρόπο αυτό δεν λύνουμε το μεγάλο πρόβλημα της υστέρησης της Δημόσιας Διοίκησης. Θεωρούμε όμως ότι προσφέρουμε την απαραίτητη συνταγματική και θεσμική βάση για να μπορέσει ο κοινός νομοθέτης στα πλαίσια της εφαρμογής του προγράμματος που έχει εγκριθεί από τον ελληνικό λαό της εκάστοτε ψηφίζουσας κυβερνήσεως πλειοψηφίας να βελτιώσει ακόμη περισσότερο τα πράγματα στην ελληνική διοίκηση. Γιατί είναι κρίμα σ' αυτήν την αίθουσα και σ' αυτήν την κορυφαία διαδικασία όπως είναι η διαδικασία της Αναθεώρησης του Συντάγματος να μην αποδεικνύουμε συνεχώς ότι ξέρουμε να ακούμε, ότι παίρνουμε τα μηνύματα και πως ό,τι λέμε εδώ και ό,τι κάνουμε εδώ και ό,τι θα ψηφίσουμε εδώ δεν είναι κάτι που αφορά ζητήματα τακτοποίησης ή ισορροπιών στο εσωτερικό του ελληνικού πολιτικού συστήματος, δεν είναι ζητήματα που αφορούν κλειστές λέσχες πολιτικών νομικών νομομαθών δικηγόρων δικαστών ή άλλων τινών δημοσιολογούντων ή ασχολουμένων με τα δημόσια πράγματα της χώρας, αλλά είναι ζητήματα που επηρεάζουν την καθημερινότητα του Έλληνα και μπορούν αυτήν την καθημερινότητα με την ψήφο μας, με τη δουλειά μας που κάνουμε εδώ, να την κάνουν ευκολότερη και ευτυχέστερη.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Ευχαριστούμε, κυρίες συνάδελφε.

Το λόγο έχει ο ειδικός εισηγητής του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Γεώργιος Παπαγεωργίου.

Να πω κάτι για τους ειδικούς εισηγητές. Οι ειδικοί εισηγητές που τελειώνουν τον κύκλο τους στις ειδικές εισηγήσεις των ενότητων που κάνουμε να ετοιμάζουν και το γραπτό κείμενο για να συμπεριληφθεί στην έκθεση. Οι γενικοί εισηγητές βέβαια εντάξει αλλά στην έκθεση συμπεριλαμβάνονται και οι εισηγήσεις των ειδικών εισηγητών των κομμάτων.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ: Στα Πρακτικά της Βουλής δεν ηγούνται αυτά;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Τα θέλουμε γραπτά.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Αναφέρεστε στους ειδικούς εισηγητές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Ναι, στους ειδικούς. Οι γενικοί οπωσδήποτε αλλά οι γενικοί εισηγητές, όπως γνωρίζετε, είναι μόνο από τα δύο κόμματα που υπέβαλαν τις προτάσεις. Εσείς έχετε καταχωρηθεί σαν ειδικοί αγορητές. Παρά το γεγονός λοιπόν -μου δίνεται και η ευκαιρία να το πω τώρα- ότι κυκλοφόρησε και το τεύχος της Βουλής και ήταν από τις εκδόσεις της Βουλής των προτάσεων των δυο κομμάτων της Αριστεράς που γίνεται για πρώτη φορά σε Επιτροπή για την Αναθεώρηση του Συντάγματος. Θα προσέξατε ότι στην πρώτη σελίδα, ενώ στο δικό μας το έντυπο αναφέρεται στο 119 άρθρο του

Κανονισμού της Βουλής, στο δικό σας δεν αναφέρεται γι' αυτόν το λόγο. Γιατί με ρώτησαν μερικοί συνάδελφοι γιατί στο εξώφυλλο των προτάσεων της Αριστεράς δεν συμπεριλαμβάνεται και αυτό το «βάσει των διατάξεων 119 και 110 του Συντάγματος».

Ορίστε, κύριε Παπαγεωργίου, έχετε το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ (Νομού Ευβοίας): Κύριε Πρόεδρε, πριν αναφερθώ στα άρθρα τα οποία εισηγούμαι ειδικώς, θα ήθελα πραγματικά να σας παρακαλέσω -διότι θεωρούμε πως τα πράγματα θα βρίσκονταν σε καλύτερη τάξη και ευρυθμία- τώρα στη συζήτηση που θα επανακάμψουμε στα αρχικά άρθρα αν μπορεί να ακολουθηθεί ακριβώς η αριθμητική σειρά, δηλαδή, 3, 13, 16, 24, 56, 57. Και δεν αντιλαμβάνομαι γιατί το 16 πρέπει να ακολουθήσει και να μην μπει στη σειρά του όπως πρέπει. Επ' αυτού θα ήθελα να πάρете θέση και να συμφωνήσετε νομίζω με τη δική μας πρόταση.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, ανοίγει το ΠΑ.ΣΟ.Κ. θέμα για το άρθρο 24 να αλλάξει πάλι σειρά; Άκουσα τώρα ότι θα πάει ωρύτερα το άρθρο 16.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Να πάει με τη σειρά του.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ (Νομού Ευβοίας): Να πάει ωρύτερα από το άρθρο 24 εφόσον προηγείται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Η σειρά είναι προκαθορισμένη.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Από ποιον είναι προκαθορισμένη;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Από την Ολομέλεια μας. Η σειρά -και σας έχει διανεμηθεί- είναι η εξής: Σήμερα συζητάμε τα άρθρα 101, 102, 103 και 104. Η επόμενη ενότητα ήταν τα άρθρα 111, 117 και 118. Είπαμε ότι το άρθρο 117 θα πάει με τα άρθρα 24, 111 και το άρθρο 118 που αφορά αναθεωρητές διατάξεις θα πάει στο τέλος μαζί με όποιο είναι στο τέλος. Μετά είχαμε πει τα άρθρα 3, 13, 33 και 59. Μετά έχουμε τα άρθρα 56, 57 και 115...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Αυτό ποιος το είπε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Εμείς εδώ. Μετά είναι το άρθρο 24 και μετά το άρθρο 16.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Επ' αυτού υπάρχει διαφωνία.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Γιατί χαλάμε τη σειρά; Πονηρά σκέπτεστε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Καθόλου δεν σκέπτομαι πονηρά.

Να τελειώσει ο ειδικός εισηγητής που είναι στο Βήμα και μετά συζητάμε ό,τι θέλετε.

Συνεχίστε, κύριε Παπαγεωργίου.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ (Νομού Ευβοίας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, από την πλευρά της παράταξής μας, του ΠΑ.ΣΟ.Κ., αλλά και από την πλευρά της Νέας Δημοκρατίας προτείνεται κατ' αρχάς η αναθεώρηση του άρθρου 101 του Συντάγματος προς την κατεύθυνση της περαιτέρω αναβάθμισης των νησιωτικών περιοχών, όπου πράγματι θέλουν να προκαθοριστεί συνταγματικά ότι όταν ο νομοθέτης και η διοίκηση δρουν κανονιστικά, έχουν υποχρέωση να λαμβάνουν υπ' όψιν τις ιδιαίτερες συνθήκες των νησιωτικών περιοχών.

Νομίζω ότι η ανάγκη για περαιτέρω εκδήλωση μέριμνας για τις νησιωτικές περιοχές -και είναι γνωστό ότι αντιμετωπίζουν προβλήματα επικοινωνίας, προσέγγισης, λιγότερες ευκαιρίες για ανάπτυξη- δεν μπορεί να βρει κανέναν αντίθετο και βεβαίως αυτή τη διάταξη εμείς ως κόμμα την υποστηρίζουμε, θα έλεγα ευθέως, με σθένος και πάθος. Έχουμε όλοι την υποχρέωση, νομίζω, να αποδεχθούμε ότι τα νησιά μας και ειδικά αυτά της λεγόμενης άγονης γραμμής μειονεκτούν στο να έχουν συνθήκες ισότιμης ανάπτυξης, γι' αυτό και ο νομοθέτης όταν νομοθετεί πρέπει να δεσμεύεται από το Σύνταγμα να λαμβάνει σε κάθε περίπτωση υπ' όψιν του και να υλοποιεί νομοθετικά αυτήν την ειδική μέριμνα.

Έτσι βέβαια εκφράζεται η ευχή και η ελπίδα ότι με δεδομένο ότι όλοι οφείλουν να σέβονται το Σύνταγμα, επομένως και οι εκάστοτε κυβερνήσεις, και βεβαίως και τους νόμους, οι οποίοι κατ' επιταγήν του Συντάγματος ψηφίζονται, θα φθάσουμε σε εκείνη την πραγματική ρεαλιστική πραγματικότητα το γράμμα του Συντάγματος, αλλά και οι νόμοι που θα ψηφίζονται κατ' επι-

ταγίν αυτού να γίνουν πράξη και επιτέλους τα νησιά μας να γίνουν οικονομικά ανθηρότερα, να μη μαραίνονται πληθυσμιακά και να αποτελούν ζωντανές, όσο είναι και ευαίσθητες, όταν μάλιστα βρίσκονται στην παραμεθόρια ζώνη, περιοχές της πατρίδας μας. Άλλωστε, τέτοια πρόβλεψη υπάρχει και εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Όμως, εμείς ως παράταξη –και με χαρά μου άκουσα το γενικό εισηγητή της Νέας Δημοκρατίας να συμφωνεί σ' αυτό- έχουμε συμπεριλάβει στην πρότασή μας μια κατεύθυνση διεύρυνσης, δηλαδή, να περιληφθούν σ' αυτήν τη μέριμνα οι απομονωμένες και ορεινές περιοχές και νομίζω ότι όλοι γνωρίζουμε ότι κι αυτές οι περιοχές –και υπάρχουν τέτοιες στην πατρίδα μας- βρίσκονται σε μειονεκτική θέση λόγω γεωγραφικής θέσης ανάγλυφου της περιοχής, δυσπρόσιτης προσπέλασης, αλλά και συνθηκών, όχι μόνο κατ' ανάγκη τοπικής, αλλά και ως εκ τούτου οικονομικής και συναλλακτικής απομόνωσης, με αποτέλεσμα οι κάτοικοι σε αυτές να μην έχουν ίσες ευκαιρίες, ώστε να αναπτύξουν τις περιοχές τους και να εξισορροπήσουν τα όποια αντικειμενικά μειονεκτήματα έχουν σε σχέση με άλλες περιοχές της πατρίδας μας. Άλλωστε η ισότητα που πρέπει όλοι οι Έλληνες να απολαμβάνουν απέναντι στην πολιτεία, ουσιαστικά αυτό επιβάλλει. Έχουν δε στην πράξη το ίδιο πρακτικά με τα νησιά μας φαινόμενο αυτές οι περιοχές, να είναι δηλαδή φθινοσυρτές πληθυσμιακά και επομένως να έχουν την ίδια ανάγκη μέτρων λήψης μέριμνας –γιατί όχι και με πρόβλεψη από το Σύνταγμα μας- ώστε τελικά να ενισχυθούν. Άλλωστε, κατά καιρούς δίνονται από την πολιτεία κίνητρα ανάπτυξης αυτών των λεγόμενων ορεινών όγκων και συχνά –πυκνά- βρίσκονται στο στόχαστρο της κρατικής ευαισθησίας και δεν νομίζω, λοιπόν, ότι βιάσκει, παρά ωφελεί, να προβλέπεται αυτό και νομοθετικά. Βεβαίως εδώ δικαιούνται και σεβασμό οι απόψεις πώς είναι δυνατόν –και μήπως ανοίγεται, να το πω έτσι απλά, πάρα πολύ το παιγνίδι- να προσδιορίζονται αυτές οι περιοχές, με πόση, θα έλεγε κανείς, ευκολία πολίτες κατά τόπους τέτοιων περιοχών ή και προσομοιαζουσών σε τέτοιες περιοχές, θα εγείρουν τέτοια ζητήματα. Και βεβαίως είναι ένα ζήτημα το οποίο ασφαλώς θα απασχολήσει στο μέλλον, αλλά νομίζω το να πούμε «συνταγματικά» τελικώς εκδηλώνουμε και την ευαισθησία μας και νομίζω ότι κάτι τέτοιο πρέπει και επιβάλλεται.

Βέβαια, εδώ τίθεται και ένα σοβαρό ζήτημα –αν θέλουμε λίγο να φιλοσοφήσουμε και να απενίσουμε τα πράγματα περισσότερο προς το μέλλον- ποια είναι τελικώς η προστασία ανθρώπων, κατοίκων περιοχών που πραγματικά θα αξιώνουν αμύριο αυτήν τη συνταγματική προβλεπόμενη μέριμνα για την καλύτερη αντιμετώπιση των περιοχών, όταν πραγματικά –γιατί επίσης και αυτό συμβαίνει- πολιτεία και εκάστοτε κυβέρνηση αδιαφορούν και δεν δίνουν εκείνες τις ίσες ευκαιρίες, που αυτήν τη φορά το Σύνταγμα θα προβλέπει. Και εύχομαι και πιστεύω να μην έχουμε μία ακόμη εκδήλωση έλλειψης σεβασμού προς το Σύνταγμα.

Εμείς, ως ΠΑ.ΣΟ.Κ, στο άρθρο 101 πιστεύουμε ότι πρέπει να προστεθεί στην παράγραφο 2 η συνταγματική πρόβλεψη, ώστε να κατοχυρωθεί η αρχή της εγγύτητας στη λήψη των αποφάσεων που αφορούν τους πολίτες, ώστε με την υλοποίηση και εφαρμογή αυτής της αρχής οι αρμοδιότητες της διοίκησης να ασκούνται κατά προτίμηση από τα πλησιέστερα προς τους πολίτες όργανα, δηλαδή, από τους Ο.Τ.Α. αυτονοήτως. Βεβαίως και εδώ εγείρονται σοβαρές αμφισβητήσεις και επιφυλάξεις που αυτές χρήζουν και δικαιούνται τον απαραίτητο σεβασμό ότι έτσι ίσως οδηγούμαστε σε δήμιους-κράτη και που είναι ως ένα βαθμό, πιστεύω, αυτές οι απόψεις όχι ατεκμηρίωτες, αλλά πιστεύω ότι θα μπορούσε ευπρόσωπα να απαντηθεί η φράση «ασκούνται κατά προτίμηση» κάθε φορά που καλείται το Κοινοβούλιο να ψηφίσει ένα νόμο ή η διοίκηση να λάβει μία κανονιστική λειτουργία, να αναπτύσσει εκείνη τη φορά –την κάθε φορά την ειδική- προβληματισμό, τη σκέψη και την αναγκαιότητα βάσανο, ώστε να δούμε τελικά ποιες απ' αυτές τις πράξεις θα ανατεθούν στην Τοπική Αυτοδιοίκηση –όπου θα έλεγε με την αρχή της εγγύτητας φυσικότερα ταιριάζουν- και ποιες θα εναπομείνουν στην κεντρική εξουσία, γιατί πραγματικά θα χρειάζονται ένα γενικότερο ενδιαφέρον.

Εμείς ως παράταξη προτείνουμε να προβλεφθούν αυτές οι

αρχές στο σχετικό άρθρο. Είμαστε βαθιά προσηλωμένοι στις αρχές της διαφάνειας, της διαβούλευσης και της λογοδοσίας. Και επιμένουμε –το ξανατονίζω- να διατρέχουν αυτές ως αρχές τη δομή και τη λειτουργία του διοικητικού μας συστήματος.

Πάλι υπάρχουν αντίθετες φωνές και πρέπει και αυτές να τις κατανοήσουμε, αλλά και ουσιαστικά να τις αντικρούσουμε –με σαφήνεια θα έλεγαν κάποιοι- ότι βρίσκονται στα επί μέρους άρθρα του Συντάγματος ως εκ της διατύπωσής των και των αγαθών και των αρχών που τα επί μέρους άρθρα προστατεύουν και τις εγγυήσεις για τον πολίτη που θέτουν για τον τρόπο λειτουργίας των κρατικών παρεμβάσεων. Πιστεύω, όμως, ότι ανιχνεύονται και σε πολλούς νόμους, αλλά νομίζω ότι είναι από την άλλη μεριά σαφές ότι σήμερα, παρά ποτέ, όλο και περισσότερο γίνεται λόγος για φαινόμενα αδιαφάνειας, έλλειψη διαλόγου και μη διαβούλευσης. Πολλές φορές θα τόνιζα, όσον αφορά τη διαβούλευση –που ίσως θα ήταν αναγκαία ανάμεσα στην κεντρική εξουσία, αλλά και τη νομοθετική εξουσία με τους δήμους και τις κοινότητες- ότι υπάρχει μία έλλειψη ενημέρωσης εκ μέρους των διοικούντων για τα πεπραγμένα τους και επομένως έλλειψη λογοδοτικού και απολογιστικού λόγου και πρακτικής, αφού πολλές φορές αυτός είναι είτε ανύπαρκτος είτε επίπλαστος, επιφανειακός και τυπικός. Αυτή, λοιπόν, την ίδια την ανάγκη που η κοινωνία απαιτεί και όλοι την αποδεχόμαστε όχι μόνο δεν βλέπω γιατί βιάσκει να περιληφθεί στο Σύνταγμα, αλλά αντίθετα θα έλεγα ξεκάθαρα ότι προάγει την ευαισθησία, προάγει τη διεκδίκηση στην «υγεία» της διοίκησης, προάγει το επίπεδο του νομικού μας πολιτισμού και εν τέλει κατοχυρώνει την αποτελεσματικότητα, ενισχύεται η χρησιμότητα της διοίκησης, αντανάκλα και εμπειδώνει την εμπιστοσύνη των πολιτών στη διοίκηση που πρέπει να την επανακτήσουν και εν τέλει κατοχυρώνει και επιβάλλει τη δημοκρατία στη διοίκηση.

Ερχόμενος τώρα στο άρθρο 102 θα έλεγα ότι ο χώρος της Αυτοδιοίκησης αποτελεί για το ΠΑ.ΣΟ.Κ. σημαντικό πεδίο διάλογου και πολιτικών πρωτοβουλιών και δράσεων με αυστηρή προσήλωση την οποία εν πολλοίς υλοποίησε στην αρχή της αποκέντρωσης και της μεταφοράς των εξουσιών όσο γίνεται πιο κοντά και άμεσα στο λαό.

Για το ΠΑ.ΣΟ.Κ. η Τοπική Αυτοδιοίκηση αποτέλεσε ανέκαθεν τον προνομιακό χώρο για την ανάληψη πρωτοβουλιών, την άσκηση εξουσίας πιο κοντά στη δημοκρατική της βάση, που δεν είναι άλλη από τους πολίτες. Αισθανόμαστε ότι πραγματικά με όλες αυτές τις προσπάθειες και τις νομοθετικές παρεμβάσεις και με τις πρωτοβουλίες μας δώσαμε ώθηση στην Τοπική Αυτοδιοίκηση αναγορεύοντάς την ακόμα πιο πολύ σε βάθρο της δημοκρατίας.

Η συνταγματική Αναθεώρηση τουλάχιστον σε εμάς ως παράταξη και νομίζω και σε όλους μέσα στην αίθουσα μας δίνει την ευκαιρία να ξανασυνδεθούμε ουσιαστικά και συμβολικά με τις δημοκρατικές αυτοδιοικητικές ρίζες που υπάρχουν στην πατρίδα μας και να προτείνουμε εκείνες τις λύσεις που θα αποτελέσουν τον καταλύτη για τον περαιτέρω εκδημοκρατισμό του πολιτικού μας συστήματος. Οι λύσεις όμως αυτές τις οποίες οφείλουμε να δώσουμε, νομίζω ότι όλοι θα πρέπει να συμφωνήσουν ότι πρέπει να απηχούν τις σύγχρονες ανάγκες και τα σημερινά αντικειμενικά δεδομένα. Δεν πρέπει να είναι σώνει και καλά στραμμένες στο παρελθόν, πρέπει να είναι απαλλαγμένες από παλιές αγκυλώσεις, από την άλλη όμως πλευρά πρέπει να γίνουν με λογική στα πλαίσια του ρεαλισμού και της προαγωγής του θεσμού επ' ωφελεία του πολίτη και να μη θέλονται σώνει και καλά από κοινοτυπίες, απλοϊκότητες και εύκολους λαϊκισμούς.

Στην προσπάθειά μας αυτή πρέπει να υπολογίσουμε δύο νέα δεδομένα τόσο του εθνικού κράτους όσο και της αυτοδιοίκησης και να αντιστοιχίσουμε προς αυτά τη συνταγματική μας πολιτική δίνοντας μέσω αυτής το μήνυμα στον κοινό νομοθέτη για την προώθηση ριζοσπαστικών και ταυτόχρονα ρεαλιστικών μετασχηματισμών που θα αλλάξουν άρδην την εικόνα του δημόσιου βίου.

Νομίζω ότι όλοι πρέπει να δούμε ότι η αυτοδιοίκηση, πρέπει να αποτελέσει ένα οχυρό έκφρασης της τοπικής αυτονομίας απέναντι στον αποκρουστικό και πολλές φορές καταθλιπτικό

συγκεντρωτισμό της κεντρικής εξουσίας. Γι' αυτό, λοιπόν, και με δεδομένο ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση παραμένει ένας προνομιακός χώρος για την άνθιση της δημοκρατίας και της πολιτικής συμμετοχής, πιστεύουμε πραγματικά ότι, για την Τοπική Αυτοδιοίκηση, πρέπει να αποτυπωθεί στο άρθρο 102 του Συντάγματος με σαφήνεια και καθαρότητα αλλά και με λιτές διατυπώσεις ο ρόλος της αυτοδιοίκησης αφ' ενός ως συμμετοχικού θεσμού και ως έκφραση της τοπικής αυτονομίας όπως αυτή οριοθετείται από τον Ευρωπαϊκό Χάρτη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και αφετέρου ως αναπόσπαστου τμήματος του πολιτικού και διοικητικού συστήματος της χώρας που πρέπει να εννοείται ως ενιαία λειτουργική ενότητα.

Στο άρθρο αυτό θα προτείνουμε την προσθήκη ερμηνευτικής δήλωσης σύμφωνα με την οποία κάποιες δημόσιες υποθέσεις να μπορούν να αποτελούν αρμοδιότητα των Ο.Τ.Α., να μπορούν να περιλαμβάνονται και ρυθμιστικές αρμοδιότητες για το χωροταξικό και πολεοδομικό σχεδιασμό καθώς και για την κάθε άλλη δημόσια πολιτική τοπικής και περιφερειακής κλίμακας.

Συνεπώς εδώ συγκλίνουμε με την πρόταση της Νέας Δημοκρατίας να περιληφθεί, δηλαδή, η τροποποίηση στο άρθρο 1, εδάφιο Δ αυτού του άρθρου, πλην όμως εμείς νομίζουμε ότι αυτό είναι καλύτερα να υπάρχει με ερμηνευτική δήλωση.

Βεβαίως όλοι γνωρίζουμε ότι το πρόβλημα αυτό σχετίζεται με την εμμονή του Συμβουλίου της Επικρατείας ότι τα σχέδια πόλεως πρέπει να υλοποιούνται με προεδρικά διατάγματα και επομένως να υπόκεινται στον έλεγχο του Συμβουλίου της Επικρατείας. Βέβαια δεν είναι σίγουρο ότι και όταν θα το αποφασίζουν οι δήμοι με κανονιστικές αποφάσεις, θα αποφύγουμε αυτόν τον σκόπελο του Συμβουλίου της Επικρατείας, ωστόσο όμως αισθάνομαι κι εγώ πραγματικά ότι πρέπει να δώσουμε γοργότερες λύσεις στα ζητήματα αυτά του πολεοδομικού σχεδιασμού και στις επεκτάσεις των σχεδίων που έχουν να κάνουν με την αισθητική των πόλεων και που συμπιέζόμενες οι λύσεις αυτές από τη γραφειοκρατική βραδύτητα των διαδικασιών ωθούν πολλές φορές στην άναρχη δόμηση, αλλά και ταλανίζουν και ταλαιπωρούν τους πολίτες.

Εδώ πράγματι υπάρχουν ορισμένες αντιρρήσεις ότι και από τον Συνήγορο του Πολίτη προκύπτει ότι υπάρχει ένα φαινόμενο διαφθοράς που δημιουργεί έναν προβληματισμό και από την άλλη πλευρά ότι ίσως ήταν φρόνιμο να ξεκαθαρίσει τελικά τι βαθμού και τι είδους Τοπική Αυτοδιοίκηση θέλουμε και μετά να πάρουμε αυτές τις πρωτοβουλίες γι' αυτήν τη διεύρυνση.

Όσον αφορά στη δομή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης εμείς είμαστε υπέρ των δύο βαθμών, δηλαδή, υπέρ των μεγάλων και ισχυρών δήμων με οργανωμένες υπηρεσίες, υποδομές και υπέρ της εκλεγμένης περιφερειακής διοίκησης, διότι πραγματικά αυτό το μοντέλο μπορεί να δώσει μεγαλύτερη ανάπτυξη στην πατρίδα μας. Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση είναι γνωστό ότι σήμερα συμπίεζεται ανάμεσα δημιουργείται στους δήμους και στην περιφέρεια και εν πάση περιπτώσει δικαιολογημένα δημιουργείται ο προβληματισμός αν είναι ό,τι καλύτερο ή αν πρέπει να εξακολουθήσει να έχει αυτόν το βασικό της ρόλο.

Επίσης, όσον αφορά στη φορολογική ενίσχυση των δήμων δεν πρέπει να είναι κάποιος αντίθετος αν και υπάρχουν αυτές οι προβλέψεις. Ωστόσο όμως για την ενίσχυση των δήμων πρέπει αυτό να το επιβάλουμε συνταγματικά, όπως πρέπει να επιβάλλονται και συνταγματικά ότι δεν μπορεί να μεταφέρονται αρμοδιότητες στους δήμους χωρίς παράλληλα να ενισχύονται με τους αντίστοιχους πόρους. Βεβαίως θα έλεγε κάποιος εδώ ότι πολλοί δήμοι έχουν ήδη τη δυνατότητα να επιβάλουν φόρους και τέλη, πλην όμως είναι προφανές ότι τους αρέσει να αποζητούν συνέχεια και να απαιτούν από την κεντρική εξουσία ίσως και για άλλους λόγους εκλογικούς.

Επί της προτεινόμενης πρότασης της αναδιτύπωσης των παραγράφων 2, 3, 5 και 8 του άρθρου 103 ώστε να προβλεφθεί ρητά με εκτελεστικό νόμο τότε και με ποιους όρους επιτρέπεται η κάλυψη οργανικών θέσεων του δημοσίου και του ευρύτερου δημοσίου τομέα με συμβάσεις ιδιωτικού δικαίου είμαστε κατηγορηματικά αντίθετοι, διότι στη Ζ' Αναθεωρητική Βουλή δηλώθηκε μάλιστα και από τη Νέα Δημοκρατία ότι μπορεί να προβλεφθεί η μετατροπή των συμβάσεων αυτής της κατηγο-

ρίας προσωπικού που έχει προσληφθεί με συμβάσεις αορίστου χρόνου υπό την εποπτεία του Α.Σ.Ε.Π. σε σχέσεις δημοσίου δικαίου ή η ανάθεση σ' αυτήν την κατηγορία προσωπικών διοικητικών καθηκόντων.

Πιστεύουμε και όχι άδικα, ότι η οποιαδήποτε τροποποίηση του άρθρου 103 ανοίγει τους ασκούς του Αιόλου και μπορεί να οδηγήσει στην καταστρατήγηση της θεσμικής εγγύησης της μονιμότητας των δημοσίων υπαλλήλων και δεν νομίζω ότι είναι άδικη αυτή η φιλολογία που έχει αναπτυχθεί, διότι όταν τελικά στη χώρα μας θα ενισχύσουμε αυτήν την παράπλευρη ανάπτυξη υπαλλήλων ιδιωτικού δικαίου, θα τους δώσουμε ιεραρχία και όλα αυτά τα προνόμια, φοβάμαι ότι κάποια στιγμή η πατρίδα μας θα πάψει να έχει μονίμους υπαλλήλους ή θα περιοριστεί ο αριθμός τους και μ' αυτήν την έννοια πλήττεται έμμεσα ο θεσμός της νομιμότητας. Το Α.Σ.Ε.Π. και ο νόμος Πεπονίη αλλά και το άρθρο 103 του Συντάγματος ως έχει αποτελούν μια εγγύηση, αποτελούν κατάκτηση της κοινωνίας και του θεσμικού μας πολιτισμού και οφείλουμε να τα υπερασπιστούμε και να μη βάλουμε ακόμα ένα λιθαράκι προς την ακύρωση και κατεδάφιση του συστήματος αυτού.

Τελειώνω με το τελευταίο άρθρο. Νομίζω ότι προβλέπεται από το Δημοσιούπαλληλικό Κώδικα, από σειρά νόμων ότι οι υπάλληλοι πρέπει να εκτελούν ευόρκως τα καθήκοντά τους, να εξυπηρετούν τον πολίτη, να μη ζημιώνουν το δημόσιο. Προβλέπεται ήδη και η υποχρέωση για αποζημίωση των υπαλλήλων όταν κάνουν τέτοιες αυθαίρετες και ζημιογόνες πράξεις. Νομίζω ότι μπορώ να εισπράξω αυτήν την πρόταση της Νέας Δημοκρατίας χωρίς καμία διάθεση αντιπολιτευτικής πολιτικής ότι είναι απλά μια επικοινωνιακού χαρακτήρα και τίποτα περισσότερο πρόταση.

Νομίζω –και κλείνω μ' αυτό– ότι όλοι έχουμε χρέος να προστατεύσουμε τον Καταστατικό μας Χάρτη από όποιες προσπάθειες τον δείχνουν να ευτελίζεται, να γίνεται εργαλείο σκοπιμότητας και εν πάση περιπτώσει να φιλολογεί και να αναλύεται το Σύνταγμα περί παντός επιστητού, κάτι που ακυρώνει τον κεντρικό πυρήνα και τον καθοδηγητικό νομικό ρόλο τον οποίο οφείλει να έχει στο έννομο και διοικητικό μέρος της χώρας μας.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Ευχαριστούμε τον κύριο συνάδελφο.

Θα ήθελα να σας γνωστοποιήσω ότι είναι εγγεγραμμένοι δώδεκα ομιλητές. Φροντίστε να τηρείτε το χρόνο ομιλίας σας για να μην τελειώνουμε κάθε φορά στις πέντε η ώρα.

Θα ήθελα να παρακαλέσω και για κάτι άλλο. Όσοι ήσασταν στην επερώτηση της Δευτέρας για το κάπνισμα δεν θα έπρεπε να καπνίζετε σήμερα. Θα ήθελα να παρακαλέσω να μην καπνίζετε.

Ο ειδικός αγορητής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος κ. Σκυλλάκος έχει το λόγο.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Σχετικά με το άρθρο 101 κανένας δεν θα είχε αντίρρηση να αναβαθμιστεί η όποια διάταξη στην κατεύθυνση τού να ενισχύονται οι προβληματικές περιοχές, είτε είναι νησιωτικές είτε είναι ορεινές είτε είναι άλλες περιοχές που κρίνονται ως προβληματικές. Πρόκειται όμως για ευχολόγιο και μάλιστα από πολιτικές δυνάμεις που κυβέρνησαν τον τόπο και που έχουν ευθύνη για την κατάσταση στην οποία βρίσκονται τα νησιά μας και οι ορεινές περιοχές. Άρα θα παραμείνουν ευχολόγιο διότι οι πολιτικές δεν αλλάζουν με το να βάλουμε μία τέτοια συγκεκριμένη διάταξη στο Σύνταγμα ή την ερμηνευτική δήλωση να τη μετατρέπουμε σε κανονική διάταξη, σε κανονική παράγραφο ή να προσθέτουμε και μία διάταξη για τις ορεινές περιοχές. Δεν θα αλλάξει η κατάσταση γιατί όσον αφορά τους αγρότες η Κοινή Αγροτική Πολιτική είναι όλο και χειρότερη και η ακτοπλοΐα μετατρέπεται σε αγχόνη για πολλά από τα νησιά μας ιδιαίτερα τους χειμερινούς μήνες με την απελευθέρωση που και τα δύο κόμματα ουσιαστικά έχουν υποστηρίξει. Όλα, λοιπόν, τα μέτρα που λαμβάνονται, όλες οι πολιτικές που εφαρμόζονται θα χειροτερεύουν την κατάσταση στις προβληματικές περιοχές. Εν πάση περιπτώσει, εμείς θα ψηφίζαμε μία τέτοια διάταξη έστω και ως ευχή ώστε οι επόμενες κυβερνήσεις

να πάρουν κάποια συγκεκριμένα μέτρα.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Βουλευτής Αιτωλοακαρνανίας κ. **ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΑΓΓΙΝΑΣ**.)

Εδώ γίνεται λόγος για κατοχύρωση της αρχής της εγγύτητας και για διαφάνεια, διαβούλευση και λογοδοσία. Θα ήθελα να σχολιάσω λίγα θέματα. Η αρχή της εγγύτητας ή η αρχή της επικουρικότητας ή ακόμα και η λέξη «αποκέντρωση» δεν έχουν εκ προοιμίου προοδευτικό ή δημοκρατικό χαρακτήρα. Μπορεί να έχουν χαρακτήρα φιλολαϊκό, μπορεί και αντιλαϊκό. Μπορεί να έχουν χαρακτήρα προοδευτικό, μπορεί και αντιδραστικό. Δεν υπάρχει, λοιπόν, εκ προοιμίου η εγγύτητα. Αν δημιουργήσει τέτοιο πλαίσιο ώστε οι αποφάσεις των τοπικών αρχών να είναι προς συγκεκριμένη κατεύθυνση η οποία είναι αρνητική για τους κατοίκους, τότε χρησιμοποιείς την αρχή της εγγύτητας για να πάρει τις αποφάσεις ο παρακάτω και όχι εσύ ως κυβέρνηση για να μην υποστείς το πολιτικό κόστος.

Το ίδιο έχει σχέση και με τη διαφάνεια, τη διαβούλευση και τη λογοδοσία. Έχουμε χορτάσει από διαφάνεια. Για τη διαβούλευση είναι θέμα των τελευταίων χρόνων, είναι η λογική του διαλόγου. Εμείς «κουμπωνόμαστε» πάρα πολύ όταν ακούμε για διάλογο, διότι ξέρουμε ότι ο διάλογος είναι προκαθορισμένος, ότι τα αποτελέσματά του είναι «σικέ», όπως λέμε στο ποδόσφαιρο, γι' αυτό δεν νομίζω ότι προσθέτουν κάτι αυτές οι φράσεις. Μάλλον ανησυχίες πρέπει να γεννούν όταν μπαίνουν.

Το δεύτερο για το οποίο θέλω να τοποθετηθώ είναι το άρθρο 102 που αφορά την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Είναι περίπου αλλά όχι εντελώς ίδιες οι προτάσεις του ΠΑ.ΣΟ.Κ. και της Νέας Δημοκρατίας. Και οι δύο προτάσεις θέλουν απρόσκοπτα, χωρίς να υπάρχουν συνταγματικά κωλύματα, χωρίς να υπάρχουν δικαστικές αποφάσεις από ανώτατα δικαστήρια, να μπορούν να μεταφέρουν «βαρίδια» για τη Δημόσια Διοίκηση και για την κυβέρνηση στις «πλάτες» της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή να δίνουν τέτοιες εξουσίες στην Τοπική Αυτοδιοίκηση για να προχωρούν ορισμένα πράγματα τα οποία θα μπορούσαν να δημιουργήσουν πολιτικό πρόβλημα ή και κατακραυγή όταν θα έπαιρνε κάποιο Υπουργείο αυτές τις αποφάσεις.

Βεβαίως όλες αυτές οι προτάσεις γίνονται στο όνομα της αποκέντρωσης και επανέρχομαι σ' αυτό που είπα και πριν. Υπάρχει και αντιδραστική, συντηρητική αποκέντρωση, υπάρχει και προοδευτική αποκέντρωση. Οι προτάσεις έτσι όπως γίνονται είναι σε αντιδραστική κατεύθυνση και από τα δύο κόμματα και θα εξηγήσω γιατί, διότι παίρνουμε υπ' όψιν και τις πολιτικές που εφαρμόζονται. Δεν ζούμε σε ένα νησί ως ναυαγοί. Υπάρχουν συγκεκριμένες πολιτικές που βλέπουμε ότι εφαρμόζονται.

Λέει, λοιπόν, η παλιά διάταξη ότι με νόμο μπορεί να ανατίθεται στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης η άσκηση αρμοδιοτήτων που συνιστούν αποστολή του κράτους. Εμείς ήμασταν αντίθετοι σ' αυτό και είμαστε αντίθετοι και στην παλιά διάταξη σ' αυτήν τη διατύπωση διότι όλη την ευθύνη πρέπει να την παίρνει το κράτος, η κυβέρνηση και να απολογείται και στους ψηφοφόρους και όχι να μεταθέτει τα βάρη στην Τοπική Αυτοδιοίκηση στο όνομα του ότι μεταφέρει αρμοδιότητες. Τις δημόσιες, λοιπόν, υποθέσεις, όπως τις ονομάζει το ΠΑ.ΣΟ.Κ., πρέπει να τις δούμε απ' αυτήν τη σκοπιά.

Παραμιπτόντως ανοίγω μία παρένθεση. Εμείς έτσι κι αλλιώς στις συζητήσεις μας στο κόμμα μας κάναμε θεωρητική ανάλυση για το τι είναι η Τοπική Αυτοδιοίκηση. Βεβαίως και δεν είναι απλά ένας συμμετοχικός θεσμός. Είναι σωστό αυτό που λέει το ΠΑ.ΣΟ.Κ. και το ομοιογενή αυτήν τη στιγμή ότι είναι το «μακρύ χέρι» του κράτους και της κυβέρνησης. Το λέει. Είναι τμήμα του πολιτικού και διοικητικού συστήματος και ως τμήμα του κράτους και της κυβέρνησης θέλει να του δώσει δημόσιες υποθέσεις που δεν έχουν τοπικό χαρακτήρα. Αυτό είναι το θεωρητικό μέρος.

Έρχομαι στο πρακτικό μέρος. Και η Νέα Δημοκρατία και το ΠΑ.ΣΟ.Κ. επικαλούνται ανάμεσα στις δημόσιες υποθέσεις που θα έπρεπε να δοθούν στην Τοπική Αυτοδιοίκηση τα ζητήματα της πολεοδομίας και της χωροταξίας. Εμείς είμαστε αντίθετοι. Δεν μπορεί δύο τόσο σοβαρά ζητήματα όπως είναι η πολεοδομία και η χωροταξία να δοθούν εν λευκώ στην Τοπική Αυτοδιοίκηση. Εδώ τουλάχιστον ελέγχεται το Υπουργείο. Υπάρχει κοι-

νοβουλευτικός έλεγχος, υπάρχει πολιτικό κόστος. Εκεί θα υπάρχει ο κάθε δήμος και μάλιστα με ρυθμίσεις με τα Σ.Δ.Ι.Τ., όπως λέγονται, με τη σύμπραξη με τον ιδιωτικό τομέα, με επιχειρηματίες.

Ακούσαμε να λέγεται κάτι για διαφθορά για κάποιους δήμους ή περισσότερους ή λιγότερους ή για νομαρχίες. Να τους αφήσουμε το περιβάλλον, να μεταθέσουμε την αρμοδιότητα του κράτους; Γιατί το Συμβούλιο της Επικρατείας ερμήνευσε στενά μέχρι σήμερα τη διάταξη που επικαλούνται και το ΠΑ.ΣΟ.Κ. και η Νέα Δημοκρατία ότι εμποδίζει το να έχει τέτοια εξουσία ο δήμος; Το ανώτατο δικαστήριο είναι ιδιαίτερα ευαίσθητο. Το Συμβούλιο της Επικρατείας στα περιβαλλοντικά λέει: «Δεν θα δώσουμε τέτοια εξουσία στο δήμαρχο. Να βγαίνει προεδρικό διάταγμα που σημαίνει συμμετοχή της κυβέρνησης στην απόφαση».

Είμαστε, λοιπόν, αντίθετοι σ' αυτήν τη συγκεκριμένη δημόσια εξουσία, στο να δοθεί μ' αυτούς τους όρους και μ' αυτές τις προϋποθέσεις που προτείνουν και τα δύο κόμματα, αλλά δεν σταματάμε εκεί, δεν σταματάει εκεί η πρόταση. Αυτό είναι ένα παράδειγμα. Μπορεί να πάει κάθε ζήτημα που αφορά δημόσια εξουσία.

Τι σημαίνει κάθε ζήτημα; Ένα από τα ζητήματα το αποκαλύπτει η πρόταση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. και δεν διαφωνεί και η Νέα Δημοκρατία, δηλαδή να μπορεί να επιβάλει φόρους. Μέχρι στιγμής φόρους μπορούσε να επιβάλει το κράτος και επειδή δεν υπήρχε σαφήνεια από την προηγούμενη διάταξη –υπήρχαν κάποια εμπόδια– λέει να το αποσαφηνίσουμε ότι θα γίνει φορομηχάνης και ο δήμαρχος και ο νομάρχης για να απαλλάσσεται η κεντρική εξουσία από το να δίνει χρήματα από τον κρατικό προϋπολογισμό. Θα φτάσουμε στο σημείο να μη δίνει φράγκο και να λέει: «Βάλτε φόρους».

Αυτό είναι αποκέντρωση; Είναι προοδευτική αντίληψη αυτό; Να μας φορολογούν από δυο και από τρεις πλευρές; Και ο νομάρχης και ο δήμαρχος και το κράτος και δεν ξέρω ποιος άλλος αύριο μεθαύριο. Αυτό το λέει ρητώς το ΠΑ.ΣΟ.Κ.. Δεν αποκλείεται από την πρόταση της Νέας Δημοκρατίας. Σαν παράδειγμα η Νέα Δημοκρατία φέρνει μόνο το χωροταξικό και πολεοδομικό σχεδιασμό. Από εκεί και πέρα ανοίγουν τα πάντα. Κάθε αποστολή του κράτους θα μπορεί να δοθεί. Δηλαδή, είτε λέγεται αστυνομία είτε λέγεται συλλήψεις από την αστυνομία, που τώρα δεν επιτρέπονται από την δημοτική αστυνομία, είτε αφορά ζητήματα παιδείας είτε ζητήματα υγείας είτε οτιδήποτε αφορά το κάθε Υπουργείο που λέγαμε ότι είναι ευθύνη του στενού κράτους θα μπορούμε να τα δώσουμε στους δημάρχους και τους νομάρχες. Διαφωνούμε πλήρως.

Και διαφωνούμε για δυο βασικούς λόγους. Όχι γιατί υποστηρίζουμε το κράτος ως έχει ή την κεντρική εξουσία ως έχει, αλλά διότι, επαναλαμβάνω, η κεντρική εξουσία δέχεται αντιδράσεις. Υπάρχει αντιπολίτευση, υπάρχουν τα μέσα ενημέρωσης, λειτουργεί το πολιτικό σύστημα, μπαίνουν τα ζητήματα στην κρίση της κοινωνίας πανελλαδικά όταν ψηφίζεται ένας νόμος σε βάρος της υγείας ή σε βάρος της παιδείας. Όταν όμως είναι στον τάδε δήμο, στον τάδε νομάρχη ο οποίος υπάρχει με απόφαση του συμβουλίου, θα περιορίζονται οι όποιες αντιδράσεις σε πολύ περιορισμένο χώρο. Θα γίνονται αποσπασματικές ρυθμίσεις και δεν θα προκύπτει μεγάλο ζήτημα.

Να φέρω ένα παράδειγμα. Η πρόταση που γίνεται τα σχολεία να ανήκουν στους δήμους. Έχει προχωρήσει αυτό σε μεγάλο βαθμό. Και μάλιστα το κάθε σχολείο να εφαρμόζει με βάση την ευέλικτη ζώνη το δικό του πρόγραμμα. Και αύριο μεθαύριο να δώσουμε και τα πανεπιστήμια στους δήμους και το κάθε πανεπιστήμιο να έχει τα δικά του προγράμματα. Σπάει το ενιαίο του προγράμματος και το ενιαίο είναι πολύ σοβαρή υπόθεση. Γιατί ανάλογα με το τι μυαλά έχει ο κάθε δήμαρχος και ο κάθε νομάρχης, η κάθε πολιτική δύναμη που έχει την πλειοψηφία, θα μπορεί να κάνει στο δήμο διαφορετικό πρόγραμμα στο ένα δημοτικό σχολείο, διαφορετικό στον άλλο δήμο. Δεν συμφωνούμε εμείς σ' αυτά. Να είναι ενιαία αυτά τα ζητήματα.

Επίσης, επειδή δεν μεταφέρονται πόροι ή δεν μεταφέρονται στο βαθμό που θα έπρεπε να μεταφέρονται, θα τρέξουν όλοι αυτοί στον ιδιωτικό τομέα με σπόνσορες, με επιχειρηματίες οι

οποίοι βεβαίως θα έχουν λόγο στα προγράμματα. Και επειδή υπάρχει και αξιολόγηση των σχολικών μονάδων και ανάλογα με την αξιολόγηση θα είναι και τα χρήματα που παίρνουν από το κράτος, θα γίνουν διαφόρων επιπέδων. Δηλαδή, θα έχουμε σπάσιμο του ενιαίου, επιρροή των προγραμμάτων από το ποιοι είναι οι σπόνσορες και ποιοι οι επιχειρηματίες και λόγω αξιολόγησης θα υπάρχουν διάφορα επίπεδα και πολλών ταχυτήτων σχολεία. Το ίδιο θα γίνει και με τα νοσοκομεία αν τα δώσουμε στους δήμους. Το ίδιο θα γίνει με ό,τι δίνουμε στους δήμους. Πάει το ενιαίο. Μεγαλύτερο δικαίωμα φορολόγησης αυτοτελώς. Και να πληρώνουμε ασφάλιστρα, δίδακτρα κ.λπ. γιατί δεν θα τα βγάδουν πέρα οι δήμοι που θα έχουν αυτές τις αρμοδιότητες του κράτους.

Αυτά δεν είναι αποκέντρωση. Αυτά σημαίνει τα βάρη να μεταφερθούν στους δήμους. Και θα ανοίξει η όρεξη σ' αυτούς που καταγγέλλετε. Και ξέρετε περισσότερο από εμάς γιατί εμείς είμαστε σε πολύ λιγότερους δήμους. Παρακολουθείτε τι γίνεται. Οι δεσμοί που δημιουργούνται με συγκεκριμένα συμπεριφέροντα σε δήμους και σε νομαρχίες θα μεταφερθούν σε πολλά ζητήματα που σήμερα ελέγχονται από το δημόσιο τομέα. Και εν πάση περιπτώσει μπορούμε να κάνουμε κοινοβουλευτικό έλεγχο στον κάθε Υπουργό.

Σε σχέση μ' αυτά θέλω να σχολιάσω κι αυτό που έχει προτείνει το ΠΑ.ΣΟ.Κ. για δεύτερο βαθμό αυτοδιοίκησης, περιφέρειες δηλαδή, συμπεριλαμβανομένων -δεν ξέρω με ποια μορφή- και των υπαρχουσών νομαρχιών. Το κύριο πρόβλημα για μας δεν είναι αν θα είναι δύο ή τρεις βαθμοί αυτοδιοίκησης. Το πρόβλημα για μας θα είναι να είναι Τοπική Αυτοδιοίκηση με ένα συγκεκριμένο προσανατολισμό. Όχι όπως είπα πριν. Το δεύτερο, πώς θα εκλέγεται αυτή η αυτοδιοίκηση. Έχουμε τις προτάσεις τις δικές μας. Θα τις πω παρακάτω.

Γιατί τώρα πάμε στις περιφέρειες; Πέρα από το επιχείρημα ότι σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση οι περιφέρειες είναι μεγαλύτερες σε μέγεθος από ό,τι είναι στην Ελλάδα -αυτό χρησιμοποιείται συνήθως από τα δυο μεγαλύτερα κόμματα- υπάρχει και ένα ενδιαφέρον από τον επιχειρηματικό κόσμο, ιδιαίτερα από τους μεγάλους επιχειρηματίες να παίρνουν μεγάλα έργα και όχι λίγο στον έναν νομό, λίγο στον άλλον. Και επειδή υπάρχει ανταγωνισμός και το μεγάλο ψάρι τρώει το μικρό, η μεγάλη περιφέρεια ευνοεί τους μεγαλύτερους επιχειρηματίες και τη ροή χρημάτων σε τέτοια συγκεκριμένα έργα που θα έχουν μεγαλύτερη έκταση. Σαν σχόλιο το βάζω αυτό γιατί κάπως έτσι είναι τα πράγματα.

Οι δικές μας προτάσεις που θα έπρεπε να μουν στο Σύνταγμα για την Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι: πρώτον, συνταγματική κατοχύρωση της υποχρέωσης του κράτους να εξασφαλίζει τους αναγκαίους πόρους στους Ο.Τ.Α. με χρηματοδότηση μέσα από τον κρατικό προϋπολογισμό. Δεν συμφωνούμε, δηλαδή, και με την υπάρχουσα διάταξη όπως τροποποιήθηκε το 2001 που άλλαξε προς το χειρότερο ώστε να μην είναι επιβεβλημένη η πλήρης χρηματοδότηση από το κράτος, αλλά συμμετοχή του κράτους στη χρηματοδότηση. Να μην αναφερόμαι στη συγκεκριμένη διάταξη όπως ισχύει μέχρι σήμερα.

Το δεύτερο: είτε δυο είτε τρεις βαθμοί αυτοδιοίκησης υπάρχουν, να υπάρξει εκλογή, να είναι αιρετοί με άμεση μυστική καθολική ψηφοφορία και με εκλογικό σύστημα της απλής αναλογικής.

Το τρίτο: θα θέλαμε συνταγματική κατοχύρωση ότι δηλαδή δεν θα υπάρχει έλεγχος σκοπιμότητας. Να μπει στο Σύνταγμα. Ξέρω τι λέει η ισχύουσα νομοθεσία. Η επίλυση των όποιων διαφορών όταν αμφισβητείται η νομιμότητα να γίνεται από τη δικαιοσύνη. Τέλος, συνταγματική κατοχύρωση του εξής: δεν θα μπορεί να επιβάλλει πειθαρχικές ποινές ο Υπουργός ή ο Πρωθυπουργός ή η κυβέρνηση σε κανέναν αιρετό άρχοντα. Δεν έχει καμιά δουλειά. Δεν είναι υφιστάμενοι των Υπουργείων. Δεν συμφωνούμε, λοιπόν, ούτε με την ισχύουσα νομοθεσία και θα έπρεπε να κατοχυρωθεί αυτό το δικαίωμα συνταγματικά.

Έρχομαι στο 103. Εδώ υπάρχουν δυο ζητήματα. Ένα είναι η νομιμότητα των δημοσίων υπαλλήλων και ένα άλλο ζήτημα είναι τι θα γίνει με τους συμβασιούχους. Αυτή η διάταξη είναι κρίσιμη. Ήδη βρίσκεται σε στάση εργασίας σήμερα από τις 11:00' η

Α.Δ.Ε.Δ.Υ. και η Ομοσπονδία Συμβασιούχων όλης της χώρας επίσης οι οποίοι δεν ξέρω αν βρίσκονται έξω από τη Βουλή. Εν πάση περιπτώσει βρίσκονται σε διαμαρτυρία και για τα δυο ζητήματα αυτά. Και κατά της παραπέρα άρσης της μονιμότητας -διότι έχει γίνει σε μεγάλο βαθμό- αλλά και γιατί αν παραμείνει ως έχει η διάταξη στις τελευταίες παραγράφους πάλι θα έχουμε το πρόβλημα της ομηρίας των συμβασιούχων. Και γίνονται πιο συγκεκριμένοι.

Εμείς είμαστε υπέρ της νομιμότητας των δημοσίων υπαλλήλων για πολλούς και διαφόρους λόγους. Να μη σας το αναλύσω. Αν ήμασταν σε άλλο σύστημα που υπήρχε δικαιοσύνη και όποιος δούλευε δεν κινδύνευε και όποιος δεν ήταν του κόμματος που εξουσιάζει, δεν κινδύνευε, θα μπορούσαμε να έχουμε άλλη τοποθέτηση. Αλλά έτσι όπως είναι η κατάσταση σήμερα είναι κατάκτηση δημοκρατική η μονιμότητα.

Η μονιμότητα, λοιπόν, περιορίστηκε και με την προηγούμενη τροποποίηση του Συντάγματος που την ψήφισε το ΠΑ.ΣΟ.Κ. και η Νέα Δημοκρατία. Δηλαδή λέει στην παράγραφο 3 του άρθρου 103, ότι «οργανικές θέσεις ειδικού, επιστημονικού καθώς και τεχνικού ή βοηθητικού προσωπικού μπορούν να πληρούνται με προσωπικό που προσλαμβάνεται με σχέση ιδιωτικού δικαίου». Δηλαδή, μερίδα του προσωπικού -αυτούς που σας ανέφερα, δηλαδή τεχνικούς, επιστήμονες και βοηθητικούς- θα μπορούσε να είναι με σχέση ιδιωτικού δικαίου, είτε αορίστου χρόνου είτε και με ορισμένου χρόνου. Αυτό αποτέλεσε τη βάση να υπάρχουν αυτές οι εκατοντάδες χιλιάδες, όπως αναφέρονται, ή δεκάδες χιλιάδες όμηροι συμβασιούχοι που δεν τους τακτοποίησε ούτε το ΠΑ.ΣΟ.Κ. ούτε η Νέα Δημοκρατία.

Γίνεται ένα βήμα παραπέρα για να ολοκληρωθεί η άρση της μονιμότητας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Μαγγίνας): Κύριε συνάδελφε, προχωρήστε σιγά-σιγά προς την ολοκλήρωση της τοποθέτησής σας.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Η πρόταση, λοιπόν, της Νέας Δημοκρατίας ολοκληρώνει την κατάργηση της μονιμότητας διότι δεν περιορίζεται σ' αυτά τα άτομα αλλά αναφέρεται σ' όλους τους δημοσίους υπαλλήλους. Ότι, δηλαδή, θα μπορούν οι οργανικές θέσεις των μονίμων δημοσίων υπαλλήλων να καλύπτονται από άλλους οι οποίοι είναι ιδιωτικού δικαίου.

Και όχι μόνον αυτό, αλλά θα μπορούν να εξελίσσονται, και αυτό σημαίνει ότι μπορεί να γίνουν μέχρι και γενικοί διευθυντές. Από πάνω μέχρι κάτω.

Ποιος εμποδίζει μία κυβέρνηση να καταργήσει εντελώς τις προσλήψεις μόνιμου προσωπικού και να παίρνει μόνο ιδιωτικού δικαίου; Και φθηνότεροι είναι αυτοί οι εργαζόμενοι. Και μεγαλύτερη ανασφάλεια έχουν. Και συνδικαλισμό δεν θα τολμούν να κάνουν. Και διεκδικήσεις δεν θα έχουν. Και θα τους αφαιρούν εργασιακά και ασφαλιστικά δικαιώματα χωρίς πολλές διαμαρτυρίες. Και θα γεμίσει το δημόσιο με τους ιδιωτικού δικαίου, αφού θα μπορούν σε κάθε οργανική θέση να φτάνουν μέχρι και τη θέση του γενικού διευθυντή.

Αυτό είναι ολοκλήρωση της κατάργησης της μονιμότητας. Είμαστε εντελώς αντίθετοι. Ήδη ο ευρύτερος δημόσιος τομέας με τις ιδιωτικοποιήσεις φεύγει από τη μονιμότητα και από το να είναι αορίστου χρόνου. Βλέπετε με τις συμφωνίες και τους κανονισμούς του Ο.Τ.Ε. ποιες είναι οι προθέσεις. Είμαστε, λοιπόν, εντελώς αντίθετοι.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τώρα, για τους συμβασιούχους. Τι επικαλείται η Νέα Δημοκρατία για να μη μονιμοποιήσει, μη μετατρέψει σε αορίστου χρόνου τους συμβασιούχους, τους διακόσιους πενήντα χιλιάδες που λέει το ΠΑ.ΣΟ.Κ. ότι υποσχέθηκε προεκλογικά; Το Σύνταγμα. Ποιος ψήφισε το Σύνταγμα; Τα άλλα κόμματα, πλην του Κ.Κ.Ε.. Ψηφίστηκε η διάταξη που λέει, δυστυχώς, ότι απαγορεύεται η από το νόμο μονιμοποίηση προσωπικού που υπάγεται στο πρώτο εδάφιο ή η μετατροπή των συμβασιούχων...

(Στο σημείο αυτό κτυπάει επανειλημμένα το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Κύριε Πρόεδρε, σας παρακαλώ αφήστε με να ολοκληρώσω.
ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Μαγγίνας): Κύριε συνάδελφε, αν

έχετε την καλοσύνη –είναι πολλοί οι εγγεγραμμένοι- ολοκληρώστε. Έχετε ξεπεράσει τα είκοσι λεπτά.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Όχι, κύριε Πρόεδρε. Αν θέλετε, να πάμε κατ' άρθρο και να καθίσουμε ένα χρόνο εδώ για το Σύνταγμα. Σας παρακαλώ. Δεν κάνουμε κατάχρηση του χρόνου. Από το κόμμα μας έναν ομιλητή έχουμε. Να ολοκληρώσω τις προτάσεις μας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Μαγγίνας): Με συγχωρείτε, όταν ο χρόνος είναι δεκαπέντε λεπτά και έχετε ξεπεράσει τα είκοσι...

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Είναι αυθαίρετο αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Μαγγίνας): ...πώς δεν κάνετε κατάχρηση;

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Να μιλάμε για το κάθε άρθρο δεκαπέντε λεπτά. Να πάμε κατ' άρθρο και όχι με ομάδες άρθρων.

Για ποιο λόγο τώρα προκαλείτε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Μαγγίνας): Δεν προκαλώ. Περιμένουν και άλλοι ομιλητές. Μιλήστε δύο ώρες. Είναι όμως και άλλοι συνάδελφοι.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, έως τώρα έχουμε κάνει πολλές συνεδριάσεις και δεν υπήρξε κανένα πρόβλημα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Μαγγίνας): Εν πάση περιπτώσει τώρα, αφήστε τις εξηγήσεις και προχωρήστε, με την παράκληση να ολοκληρώσετε.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Δεν μου κάνετε χάρη, κύριε Πρόεδρε. Δικαιούμαι να μιλήσω και να πω όσα χρειάζεται.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Μαγγίνας): Δεν αντιλαμβάνομαι την οξύτητα και τα περί χαριτών.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Μα εσείς κτυπάτε το κουδούνι κάθε τόσο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Μαγγίνας): Εγώ δεν σας μίλησα ούτε για χάρη ούτε για παραχώρηση.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Κτυπάτε το κουδούνι χωρίς να υπάρχει λόγος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Μαγγίνας): Να ολοκληρώσετε, γιατί υπάρχουν εγγεγραμμένοι πολλοί ομιλητές. Τώρα, αν σας ενοχλεί αυτό, δεν φταίω εγώ.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Να κάνουμε δεύτερη συνεδρίαση, κύριε Πρόεδρε. Γιατί τα επιταχύνουμε;

Τους συναδέλφους, που μιλάνε –έχω προεδρεύσει κι εγώ τους αφήνουμε να ολοκληρώσουν τις σκέψεις τους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Μαγγίνας): Προχωρήστε, κύριε Σκυλλάκο, χωρίς σχόλια. Κάντε μου τη χάρη.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Υπάρχει, λοιπόν, η επίκληση ότι το απαγορεύει το Σύνταγμα, γι' αυτό δεν μπορούμε να μονιμοποιήσουμε, γι' αυτό δεν μπορεί να περάσει ένα άλλο προεδρικό διάταγμα από το Συμβούλιο της Επικρατείας, γι' αυτό μονιμοποιούμε μόνο καμιά εικοσιπενταριά, τριάντα χιλιάδες. Και αυτούς υπό αίρεση, αν τα δημοτικά συμβούλια, οι δήμαρχοι αποφασίσουν.

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. δεν προχώρησε σε καμία μονιμοποίηση επικαλούμενο αυτό το άρθρο. Το άρθρο, όμως, το ψηφίσαμε εμείς στη Βουλή και μπορούμε να το καταργήσουμε. Αυτή είναι η πρότασή μας. Και πρέπει και τα δύο μεγάλα κόμματα να δώσουν εξηγήσεις. Ο καθένας μας πρέπει να δώσει εξηγήσεις. Γιατί δεν μονιμοποιούνται; Εμποδίζει το Σύνταγμα. Να την αλλάξουμε τη διάταξη του Συντάγματος.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Και γιατί προσελήφθησαν.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ: Αυτό είναι ένα άλλο θέμα. Παρ' όλο που προσελήφθησαν, όπως προσελήφθησαν, είναι άνθρωποι. Και κάποιος μπορεί να δουλεύει πέντε και δέκα και είκοσι χρόνια.

Εν πάση περιπτώσει, εμείς επιμένουμε ότι αυτή η διάταξη πρέπει να φύγει.

Σε σχέση με τη Δημόσια Διοίκηση οι δικές μας προτάσεις είναι οι εξής:

Πρώτον, να διορθωθεί και να γίνει ακόμα πιο σωστό το άρθρο 103, παράγραφος 7, που μιλάει για προσλήψεις, ώστε ένα αξιοκρατικό σύστημα προσλήψεων να περιλαμβάνει κριτήρια όχι μόνο αντικειμενικά –τα οποία τώρα με τη συνέντευξη, που μπήκε, το κατά πόσο θα είναι αντικειμενικά, ένας Θεός το ξέρει– αλλά μετρήσιμα και κριτήρια τα οποία θα έχουν και κοινωνικό

χαρακτήρα. Και να μπουν μέσα στο Σύνταγμα.

Δεύτερον, η άποψή μας είναι ότι πρέπει να υπάρχει ενιαία σχέση εργασίας στο δημόσιο, δηλαδή όλοι να έχουν μονιμότητα. Να μην υπάρχουν αορίστου χρόνου. Να είναι μία κατηγορία. Μόνιμοι δημόσιοι υπάλληλοι. Βεβαίως κάποιος εποχικοί, για τα καλοκαίρια κλπ. Αυτό είναι άλλη υπόθεση.

Είπαμε να καταργηθεί η διάταξη που απαγορεύει τη μονιμοποίηση των συμβασιούχων, να σταματήσει η πρόσληψη καινούργιων με βάση το ιδιωτικό δίκαιο, εκτός από τις απρόβλεπτες και τις πραγματικά επείγουσες εργασίες.

Τέλος, η άποψή μας είναι ότι θα έπρεπε να καθιερωθεί στα υπηρεσιακά συμβούλια να υπάρχει διάταξη όπου ο αριθμός των αιρετών εκπροσώπων των δημοσίων υπαλλήλων να είναι τουλάχιστον ίσος με τους διορισμένους δημοσίου υπαλλήλους και να υπάρχει και ένας δικαστής. Όχι όποιος έχει το μαχαίρι, έχει και το πεπόνι στα Υπηρεσιακά Συμβούλια, η πλειοψηφία, αυτούς που διορίζει ο Υπουργός.

Τελειώνω με την εξής παρατήρηση σε σχέση με το άρθρο 104. Εμείς γνωρίζουμε το τι λέει ο Αστικός Κώδικας, το τι λέει το Δημοσιοϋπαλληλικό Δίκαιο. Το θέμα αυτό αντιμετωπίζεται. Υπάρχει ευθύνη του δημοσίου, το οποίο θα μπορούσε να ζητήσει ευθύνες και αποζημίωση –το λέει ο νόμος– από το δημόσιο υπάλληλο που παρανόμησε και θίχθηκε, έπαθε ζημιά η περιουσία του δημοσίου. Υπάρχουν αυτές οι διατάξεις. Δεν καταλαβαίνουμε γιατί πρέπει να μπει στο Σύνταγμα. Αρκετός είναι ο νόμος.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Μαγγίνας): Ο κ. Κουβέλης έχει το λόγο.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα αναφερθώ ευθέως στις προτάσεις που γίνονται από τη Νέα Δημοκρατία και το ΠΑ.ΣΟ.Κ. για την αναθεώρηση των άρθρων που σήμερα συζητάμε.

Βεβαίως αν ο Συνασπισμός είχε την επιλογή να καταθέσει τις δικές του προτάσεις, θα είχε τη δυνατότητα η Βουλή να τις πληροφορηθεί. Πλην, όμως, επειδή εμείς υποστηρίζουμε ότι στη βάση των υπάρχοντων συσχετισμών και με βάση τις προτάσεις που κάνει η Πλειοψηφία δεν χρειάζεται Αναθεώρηση του Συντάγματος, γι' αυτό και δεν θα καταθέσω τις προτάσεις του Συνασπισμού, οι οποίες άλλωστε είχαν κατατεθεί, πλην όμως δεν έγιναν αποδεκτές κατά την αναθεωρητική διαδικασία του έτους 2001.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η ερμηνευτική δήλωση που υπάρχει στο άρθρο 101 του Συντάγματος αναφορικά με την υποχρέωση της διοίκησης όταν δρα κανονιστικά, να λαμβάνει υπ' όψιν τις ιδιαίτερες συνθήκες της νησιωτικής Ελλάδας, διευκόλυνε ή εμπόδισε τη λήψη μέτρων για τη στήριξη και την ανάπτυξη της νησιωτικής Ελλάδας; Προφανώς όχι.

Θέλω, με άλλα λόγια, να υποστηρίξω ότι είναι ελάχιστα ενδιαφέρον, η ερμηνευτική δήλωση του άρθρου 101 του Συντάγματος, να αποτελέσει ιδιαίτερη παράγραφο.

Επίσης είναι ελάχιστα σημαντικό να περιληφθεί παρόμοια ρύθμιση με αυτή της νησιωτικής Ελλάδας και για τις απομακρυσμένες ορεινές περιοχές. Σε τίποτα δεν εμπόδισε η υπάρχουσα συνταγματική ρύθμιση την προώθηση μέτρων –που δεν προωθήθηκαν– για να στηριχθούν τα ελληνικά νησιά και να αντιμετωπιστεί η ερήμωση των απομακρυσμένων ορεινών περιοχών.

Με άλλα λόγια θέλω να πω ότι πρόκειται, με τις προτάσεις –ρυθμίσεις, για μία ρητορεία του Συντάγματος. Το Σύνταγμα, όμως, δεν πρέπει να έχει ρητορεία. Το Σύνταγμα πρέπει να έχει πρόβλεψη αποφασιστική. Δεν έχουμε καμία αντίρρηση να αναφερθεί και η απομακρυσμένη ορεινή Ελλάδα, όπως αναφέρεται και η νησιωτική Ελλάδα.

Όμως, να μη θεωρήσουμε ότι η συμπερίληψη μιας τέτοιας διάταξης και για τη νησιωτική Ελλάδα και για την ορεινή Ελλάδα θα αντιμετωπίσει τα προβλήματα της ανάπτυξης όσο και της ερήμωσης αυτών των δύο περιοχών της χώρας.

Σε ό,τι αφορά την αρχή της εγγύτητας την οποία προτείνει το ΠΑ.ΣΟ.Κ., εμείς δεν έχουμε αντίρρηση. Πράγματι, η αρχή της εγγύτητας, εάν υπάρξει ως πρόβλεψη, είναι δυνατόν να δια-

μορφώνει ευνοϊκότερες συνθήκες για την αντιμετώπιση των ζητημάτων και των υποθέσεων των πολιτών από τα πλησιέστερα προς αυτούς διοικητικά κέντρα. Αλλά και πάλι πρέπει να υποστηρίξω την άποψη ότι η απουσία της αρχής της εγγύτητας από τη συνταγματική ρύθμιση σε τίποτε δεν εμποδίζει να αντιμετωπίζονται οι υποθέσεις των πολιτών από τα πλησιέστερα προς αυτούς διοικητικά κέντρα και διοικητικές υπηρεσίες.

Σε ό,τι αφορά το άρθρο 102 του Συντάγματος, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο Συνασπισμός έχει την πολιτική βεβαιότητα ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση μπορεί πράγματι να υπηρετήσει και την αποκέντρωση και την περιφερειακή συγκρότηση της χώρας. Πράγματι, η Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι δυνατόν να λειτουργήσει εξυγιαντικά και για το πολιτικό σύστημα διακυβέρνησης αυτού του τόπου. Πρέπει να έχει αρμοδιότητες, η μεταβίβαση των οποίων θα πρέπει να συνοδεύεται και από τη μεταβίβαση οικονομικών πόρων και να έχει τη δυνατότητα και χωροταξικά ζητήματα να αντιμετωπίζει και πολεοδομικά ζητήματα να αντιμετωπίζει, αλλά και φορολογική αρμοδιότητα να έχει.

Σπεύδω να πω αμέσως ότι η φορολογική αρμοδιότητα που θα μπορεί να έχει η Τοπική Αυτοδιοίκηση και πρέπει να έχει, σε καμία περίπτωση, όπως υποστηρίζουν οι αντίπαλοι της θέσης αυτής δεν αποτελεί επιλογή επιβολής περισσότερων φόρων, διότι, όπως λένε και το λένε αβασίμως, εάν δώσουμε στην Τοπική Αυτοδιοίκηση αυτήν την αρμοδιότητα, θα επιβάλλει επιπλέον φόρους. Δεν μιλάμε για επιπλέον φόρους. Η υπάρχουσα ρύθμιση του Συντάγματος σε τίποτε δεν εμποδίζει να έχει φορολογικές αρμοδιότητες, να έχει χωροταξικές, πολεοδομικές και άλλες συναφείς αρμοδιότητες.

Είναι ακριβές, όμως, ότι πράγματι το Συμβούλιο της Επικρατείας γι' αυτές τις αρμοδιότητες υποστήριξε με οριακή πλειοψηφία ότι δεν αρκεί νόμος, χρειάζεται προεδρικό διάταγμα. Αυτό πρέπει πράγματι να αποφασηθεί, έτσι ώστε ο χαρακτήρας της πράξης να οριστεί ενδεχομένως με μία ερμηνευτική δήλωση, για να μην έχουμε αυτήν την εμπλοκή, η οποία προέκυψε μετά τη γνώστη σε όλους απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με την ευκαιρία της συζήτησης του άρθρου 102 του Συντάγματος για την Τοπική Αυτοδιοίκηση, είναι αναγκαίο να επισημανθεί ότι είναι καιρός το κράτος να περιοριστεί μόνο σε επιτελικού χαρακτήρα αρμοδιότητες και να μεταβιβάσουν όλες οι άλλες αρμοδιότητες στην Τοπική Αυτοδιοίκηση του Α' ή του Β' βαθμού. Διαφωνώ με την πρόταση του Π.Α.Σ.Ο.Κ. αναφορικά με τον ανακαθορισμό των βαθμών και μάλιστα με την περιοριστική αναφορά-ρύθμιση που προωθεί η πρόταση σε σχέση με τη διαμόρφωση των αυτοδιοικητικών ολοκληρωμάτων. Έχει επάρκεια η υπάρχουσα διάταξη, Α' και Β' βαθμός. Ότι είναι δυνατόν και ότι είναι αναγκαίο να περάσουμε σε μεγαλύτερα αυτοδιοικητικά ολοκληρώματα, είναι γεγονός, αλλά σε τίποτε δεν εμποδίζει η υπάρχουσα συνταγματική ρύθμιση να προχωρήσει ο κοινός νομοθέτης στον ανακαθορισμό των αυτοδιοικητικών ολοκληρωμάτων.

Έχω την προσωπική άποψη, όπως και το κόμμα μου την ίδια άποψη έχει, ότι εάν ο συντακτικός νομοθέτης ορίσει τον τρόπο διαμόρφωσης των αυτοδιοικητικών μεγεθών, τότε θα προκύψουν προβλήματα. Μας αρκεί, επαναλαμβάνω, η ρύθμιση του άρθρου 102 του Συντάγματος, που αναφέρεται στον Α' και Β' βαθμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης και από εκεί και ύστερα ο νομοθέτης, η Βουλή, με βάση την υπάρχουσα συνταγματική ρύθμιση, μπορεί να προχωρήσει στον ανακαθορισμό των αυτοδιοικητικών μεγεθών. Δεν χρειάζεται αυτή η λεπτομερής διά του Συντάγματος ρύθμιση, όπως την εισηγείται η πρόταση της Αξωματικής Αντιπολίτευσης, η πρόταση του Π.Α.Σ.Ο.Κ..

Και πάλι με την ευκαιρία που συζητάμε για την Τοπική Αυτοδιοίκηση στο πλαίσιο της αναθεωρητικής διαδικασίας, πρέπει να πούμε ότι έχει έρθει ο καιρός, έχουν ωριμάσει οι συνθήκες να φύγει από το χώρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ο μακρύς βραχίονας της εκτελεστικής εξουσίας, που είναι ο περιφερειάρχης. Ξέρω, υπάρχουν φοβίες, υπάρχει καχυποψία ότι δεν είναι δυνατόν –έτσι αναδεικνύει την άποψή της αυτή η καχυποψία- να μείνει ανεξέλεγκτη η Τοπική Αυτοδιοίκηση –και θα μείνει λένε κάποιοι, αβάσιμα υποστηρίζω- εάν εγκαταλειφθεί και

καταργηθεί ο θεσμός του περιφερειάρχη. Είναι λάθος. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση υπόκειται σε έλεγχο νομιμότητας και μόνο νομιμότητας. Ο έλεγχος σκοπιμότητας δεν αποτελεί συνταγματική πρόβλεψη και επομένως οτιδήποτε άλλο λέγεται για να αποκρούσει την πρόταση για την κατάργηση του περιφερειάρχη ή και για τη μεταβίβαση περισσότερων αρμοδιοτήτων στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, είναι εξαιρετικά αβάσιμο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, υπάρχει ένα ζήτημα, το ζήτημα του εκλογικού συστήματος για την ανάδειξη των οργάνων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Θέλω να σας βεβαιώσω ότι δεν έχω καμία ιδεοληψία, όταν υποστηρίζω ότι αυτό το σύστημα θα πρέπει να είναι η απλή αναλογική. Το υποστηρίζω διότι έχω τη βεβαιότητα πως στο χώρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι αναγκαίο να διαμορφώνονται συνθήκες για τις μεγαλύτερες δυνατές συνθέσεις των πολιτών. Και αυτές οι συνθέσεις προωθούνται δυναμικά με το σύστημα της απλής αναλογικής. Ο χώρος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, που πρέπει να αναδεικνύεται ως το αυτόνομο κέντρο της εξουσίας των πολιτών, έχει πράγματι πολύ μεγάλη ανάγκη από την ανόθευτη καταγραφή των πραγματικών κοινωνικών συσχετισμών στο χώρο αυτό. Γνωρίζω τις αντίθετες απόψεις. Έχω τη βεβαιότητα ότι δεν μπορώ να πείσω την πλειοψηφία, αλλά νομίζω ότι οι ίδιες οι συνθήκες, η ίδια η πραγματικότητα και οι ανάγκες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης επιβάλλουν την καθιέρωση της απλής αναλογικής για την ανάδειξη των οργάνων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Σε ό,τι αφορά το άρθρο 103 του Συντάγματος, ας ξεκινήσω με το ζήτημα των συμβασιούχων. Έχω επανειλημμένα υποστηρίξει την άποψη ότι το άρθρο 103 του Συντάγματος δεν αποτελεί νομικό εμπόδιο για τη μετατροπή των συμβάσεων εργασίας, είτε περιορισμένου είτε μεγαλύτερου χρόνου, σε συμβάσεις εργασίας αορίστου χρόνου. Και βεβαίως δεν θα επικαλεστώ –δεν είναι η κατάλληλη στιγμή και ο κατάλληλος χώρος- ούτε την απόφαση του Δικαστηρίου Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ούτε την πρόσφατη απόφαση της ολομέλειας του Αρείου Πάγου. Έχω, όμως, την άποψη, την οποία επαναλαμβάνω έχω διατυπώσει, ότι το άρθρο 103 του Συντάγματος δεν αποτελεί εμπόδιο για τη μετατροπή των συμβάσεων, των λεγόμενων συμβασιούχων, σε συμβάσεις εργασίας αορίστου χρόνου.

Όμως, εάν θεωρούμε και εφόσον έχουμε τη βούληση όλοι αυτοί οι άνθρωποι να φύγουν από τα δεσμά αυτής της αιχμαλωσίας και να μετατραπούν οι συμβάσεις τους σε συμβάσεις εργασίας αορίστου χρόνου, είναι δυνατόν στο πλαίσιο της παρούσας αναθεωρητικής διαδικασίας να υπάρξει μια ερμηνευτική δήλωση, η οποία θα τακτοποιεί απόλυτα το ζήτημα και θα εξαφανίζει τις όποιες αντιρρήσεις προβάλλονται, καλοπροαίρετα ή κακοπροαίρετα, αναφορικά μ' αυτήν τη μετατροπή, αντιρρήσεις οι οποίες επικαλούνται την υπάρχουσα συνταγματική ρύθμιση.

Από εκεί και πέρα, υπάρχει το μεγάλο πολιτικό ζήτημα για τούτη τη χώρα και για τη Δημόσια Διοίκηση. Μας χρειάζεται ο θεσμός των συμβασιούχων γενικώς και αορίστως; Προφανώς όχι. Κάποτε πρέπει να υπάρξει μια τάξη, μια ρύθμιση, μια οριστική επίλυση του ζητήματος! Να τακτοποιηθούν οι υπάρχοντες συμβασιούχοι και να μπει φραγμός, ότι δεν είναι δυνατόν να στελεχώνεται η Δημόσια Διοίκηση, είτε στο σκληρό είτε στον ευρύτερο πυρήνα της, με συμβασιούχους, εάν θέλουμε να μη χρησιμοποιείται το δικαίωμα στην εργασία και η αγωνία των πολιτών να βρουν εργασία, ως στοιχείο ανάπτυξης και προώθησης πελατειακών σχέσεων. Αυτή είναι η θέση μας με σαφήνεια και καθαρότητα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ας θυμηθούμε. Το άρθρο 103 του Συντάγματος στην παράγραφο 4 ορίζει:

«Οι δημόσιοι υπάλληλοι που κατέχουν οργανικές θέσεις είναι μόνιμοι, εφόσον αυτές οι θέσεις υπάρχουν».

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Θα ολοκληρώσω, κύριε Πρόεδρε. Ζητώ την ανοχή σας για δυο-τρία λεπτά.

Κατά συνέπεια, η έννοια της μονιμότητας έχει σχετικοποιηθεί. Είναι εξαιρετικά σχετική, διότι από την ώρα που θα καταργηθεί η θέση –και αυτό είναι ζήτημα πολιτικής επιλογής τη

δεδομένη στιγμή- παύει να υπάρχει μονιμότητα.

Δεύτερον, γιατί το προτείνει αυτό η Νέα Δημοκρατία, όταν έχει τη δυνατότητα στη βάση της υπάρχουσας συνταγματικής ρύθμισης όλοι αυτοί οι άνθρωποι να αξιοποιούνται στο χώρο της Δημόσιας Διοίκησης;

Είναι η πλήρης κατάργηση την μονιμότητας δια της πλαγίας οδού. Ανοίγει ο δρόμος, στη βάση συγκεκριμένων πολιτικών επιλογών, να στελεχώνεται η Δημόσια Διοίκηση με συμβασιούχους, με εργαζόμενους ακριβέστερα με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου και σιγά-σιγά να εγκαταλείπεται η παρουσία του μόνιμου δημόσιου υπάλληλου.

Ουσιαστικά αυτό εισαγείται η συγκεκριμένη διάταξη: Διά της πλαγίας οδού θέλει να εγκαταλειφθεί η στελέχωση της Δημόσιας Διοίκησης από μόνιμους δημοσίου υπαλλήλους και να ανοίξει διάπλατα ο δρόμος για τη στελέχωση της Δημόσιας Διοίκησης με εργαζομένους, που θα έχουν σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου και η σύμβασή τους θα είναι δυνατόν, κατά τις διατάξεις του Αστικού Δικαίου, να καταγγέλλεται οποτεδήποτε για σπουδαίο λόγο. Για αυτό και είμαστε κατηγορηματικά αντίθετοι.

Δεν είναι τα ζητήματα της Δημόσιας Διοίκησης αυτά στα οποία αναφέρεται η πρόταση της Νέας Δημοκρατίας. Τα ζητήματα της Δημόσιας Διοίκησης είναι άλλα: Είναι η αξιοκρατία. Είναι η αντικειμενική αξιοποίηση του υπάρχοντος στελεχιακού δυναμικού ή του όποιου προκύψει στο μέλλον. Είναι η ευλυγισία που πρέπει να εξασφαλίζει η Δημόσια Διοίκηση.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Β' Αντιπρόεδρος της Επιτροπής κ. **ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΚΥΛΛΑΚΟΣ**.)

Αλλά, κύριε Υπουργέ, και πάλι ρητορεία διά του Συντάγματος. Τι λέτε; Ότι έχει υποχρέωση ο δημόσιος υπάλληλος να υπηρετεί με αποτελεσματικότητα και συνέπεια τον πολίτη. Αυτήν την υπηρεσία της συνέπειας προς τον πολίτη εκ μέρους της Δημόσιας Διοίκησης την εμπόδισε η συνυπάρχουσα συνταγματική ρύθμιση; Προφανώς όχι.

Γιατί θέλουμε να βάλουμε στο Σύνταγμα διατυπώσεις και ρυθμίσεις κενές περιεχομένου, όταν όλοι και όλες γνωρίζουμε πάρα πολύ καλά ότι σε τίποτα το Σύνταγμα δεν εμπόδισε τη Δημόσια Διοίκηση με συνέπεια και αφοσίωση να υπηρετεί το δημόσιο συμφέρον και προφανώς τους πολίτες αυτής της χώρας;

Όλα τα άλλα περί της ευθύνης του υπαλλήλου έναντι του δημοσίου ρυθμίζονται από τις κείμενες διατάξεις. Και η επί μέρους πρόταση που γίνεται αποτελεί μια ρητορεία πολιτικού χαρακτήρα διά του Συντάγματος. Είμαστε κατηγορηματικά αντίθετοι.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αντώνης Σκυλλάκος): Το λόγο έχει ο Υπουργός κ. Παυλόπουλος.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητάμε σήμερα στην Επιτροπή τα άρθρα 101, 102, 103 και 104. Μου ξαναδίνεται η ευκαιρία να τονίσω αυτό που πολλοί συνάδελφοι, και εγώ προσωπικά, είχαμε πει: Οι αναθεωρήσεις δεν γίνονται για να προσθέσουμε αυτονόητα πράγματα. Ούτε για να κάνουμε εξαγγελίες μέσω του Συντάγματος, μεταθέτοντας προβλήματα στο μέλλον. Γίνονται είτε για να συμπληρώσουμε κενά όπου υπάρχουν, με βάση την εξέλιξη της κοινωνικής και οικονομικής ζωής, είτε για να διορθώσουμε κακώς κείμενα τα οποία η πράξη απέδειξε. Αυτό κάνουμε με την πρόταση την οποία έχουμε καταθέσει για τα άρθρα αυτά.

Θα μου επιτρέψετε, λοιπόν, επειδή ετέθησαν και ορισμένα ζητήματα, να αναλύσω την πρόταση που έχουμε κάνει και να απαντήσω στις αιτιάσεις που άκουσα και από την πλευρά της Αξωματικής Αντιπολίτευσης και από την πλευρά του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας και, πριν λίγο, από τον κ. Κουβέλη, από την πλευρά του Συνασπισμού.

Ξεκινάω από το άρθρο 101. Για ποιο λόγο προτείνουμε την αναθεώρησή του; Προτείνουμε την αναθεώρησή του, γιατί ενώ πραγματικά ήταν μια πρόδοος το γεγονός ότι μπήκε η διάταξη για να προσδώσουμε στη νησιωτικότητα συνταγματική υπόσταση, προκειμένου να μπορούμε να παίρνουμε μέτρα χωρίς να

παραβιάζουμε την αρχή της ισότητας, το βάλαμε ως ερμηνευτική δήλωση. Ενώ αν κοιτάξει κανείς τη διάταξη του άρθρου 101, θα καταλάβει ότι είναι αναπόσπαστο κομμάτι της ίδιας της διατάξης.

Υπ' αυτές τις προϋποθέσεις, λοιπόν, πρέπει να μπει ρητά αυτή η ρύθμιση μέσα στο άρθρο 101, ως πλήρης διάταξη. Αυτό βοηθάει. Το ξέρετε και με βάση την νομολογία των δικαστηρίων, και ιδίως του Συμβουλίου της Επικρατείας. Πολλά μέτρα τα οποία πρέπει να λάβουμε για τις νησιωτικές περιοχές έχουν θεωρηθεί κατά καιρούς ότι παραβιάζουν την αρχή της ισότητας, επειδή το ίδιο το Σύνταγμα δεν έκανε τη σχετική διάκριση. Την κάνουμε, για να μπορούμε να παίρνουμε μέτρα που είναι απαραίτητα για τις νησιωτικές περιοχές και γνωρίζουμε τη σημασία τους –κοινωνική, οικονομική, εθνική- χωρίς να υπάρχει αυτός ο κίνδυνος τον οποίο –τονίζω- τον είδαμε σε συγκεκριμένες αποφάσεις. Όχι ότι έφταιγε το Συμβούλιο της Επικρατείας, αλλά έτσι ερμήνευσε το Σύνταγμα. Εμείς οφείλουμε εδώ να κάνουμε αυτή τη συμπλήρωση.

Κατά τούτο, λοιπόν, συμφωνούμε και δεν νομίζω ότι είναι εύκολο να υπάρχει αντίρρηση. Η Αξωματική Αντιπολίτευση προσθέτει και την ιδιομορφία των ορεινών όγκων. Αυτό θα το δούμε όταν θα κάνουμε τη σχετική συζήτηση και στην Ολομέλεια και στη επόμενη Βουλή που θα είναι και αναθεωρητική. Όμως θέλω να σας δώσω να καταλάβετε γιατί εμείς δεν συμπεριλάβαμε κάτι τέτοιο στην πρότασή μας και γιατί δεν το είχαμε πει και την πρώτη φορά.

Είναι εντελώς διαφορετικό το θέμα των ορεινών όγκων και της προστασίας τους από το θέμα της νησιωτικότητας. Ξέρουμε πάρα πολύ καλά –το τονίζω για πολλοστή φορά και δεν χρειάζεται να προσθέσω τίποτα- ότι δεν έχει καμία σχέση το ένα με το άλλο. Η νησιωτικότητα δε από μόνη της εκεί που χρειάζεται –και καταλαβαίνετε τι εννοώ- προστατεύει και τους ορεινούς όγκους νησιών, εφόσον αυτό απαιτείται.

Μπορεί να μου πει κάποιος από την Αξωματική Αντιπολίτευση, πλην των περιπτώσεων περιβαλλοντικής προστασίας –για τις οποίες δεν χρειάζεται ειδική ρύθμιση αφού το άρθρο 24 το καλύπτει, τα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης το καλύπτουν- ποιο μέτρο θα ήταν εκείνο που θα έπρεπε να πάρουμε και που απαγορεύεται από το Σύνταγμα σήμερα για την ενίσχυση των ορεινών όγκων;

Νομίζω ότι η σύνδεση αυτών των δύο πραγμάτων δεν έχει σχέση μ' αυτό που αρχικά είχαμε σκεφθεί –και ορθώς- στην προηγούμενη Αναθεωρητική Βουλή. Το αφήνω όμως ανοιχτό. Κανείς δεν ξέρει τα πάντα, απορία εξέφρασα. Θα το κουβεντιάσουμε και στην πορεία όπως είπα και πάλι. Είμαστε ανοιχτοί σ' αυτόν τον διάλογο. Απλώς, εκφράζω την απορία μου, γιατί είναι δύο διαφορετικά πράγματα στην ουσία τους.

Εκεί όμως που θέλω να εκφράσω τον ιδιαίτερο προβληματισμό μου είναι στην περαιτέρω πρόταση της Αξωματικής Αντιπολίτευσης, πάλι για το άρθρο 101, το οποίο ούτως ή άλλως, αν το κρίνουμε αναθεωρητέο, θα το κουβεντιάσουμε όπως είπα και στην επόμενη Βουλή.

Προστέθηκαν ορισμένα πράγματα σχετικά με το τι θα μπορούσε να ειπωθεί για το άρθρο 101. Έτσι, παραδείγματος χάριν, η Αξωματική Αντιπολίτευση προτείνει να βάλουμε την αρχή της εγγύτητας ως κριτήριο που αφορά την εφαρμογή της αρχής της αποκέντρωσης.

Μα η ίδια η έννοια της αποκέντρωσης εμπεριέχει την αρχή της εγγύτητας. Σας θυμίζω κάτι από τη συνταγματική μας ιστορία. Το μόνο Σύνταγμα το οποίο είχε –και πραγματικά ήταν πολύ ενδιαφέρουσα η σχετική διάταξη- αντίστοιχη ρύθμιση ήταν το Σύνταγμα του 1925, το οποίο ουδέποτε εφαρμόστηκε και στη συνέχεια το Σύνταγμα του 1927.

Το Σύνταγμα του 1927 έλεγε, περίπου, ότι στο πλαίσιο της αποκέντρωσης θα πρέπει η αρμοδιότητα να είναι όσο το δυνατόν σε όργανα, τα οποία βρίσκονται κοντά στον πολίτη. Προφανώς οι εμπνευστές αυτής της σκέψης από την πλευρά του ΠΑ.ΣΟ.Κ. πήγαν σ' αυτήν τη διάταξη του Συντάγματος του 1927. Ενδιαφέρουσα διάταξη για την εποχή. Αλλά ενδιαφέρουσα για το 1927 όταν ξέρουμε ότι και το Σύνταγμα του 1911, που ήταν πολύ προοδευτικό για τα δεδομένα της εποχής του, για

την αποκέντρωση δεν έλεγε σχεδόν τίποτα.

Σήμερα όμως, η αρχή της εγγύτητας είναι δεδομένη μέσα στην έννοια της αποκέντρωσης. Τι προσθέτουμε με το να τη βάλουμε;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΡΟΒΛΙΑΣ: Τι πειράζει;

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Εμένα με πειράζει αυτή η λογική. Με πειράζει η λογική του να λέω «τι πειράζει κι αν βάλω αυτό στο Σύνταγμα αν και δεν χρειάζεται». Γιατί το ίδιο το Σύνταγμα στην περίπτωση αυτή το αποδυναμώνουμε. Και πειράζει στη συγκεκριμένη περίπτωση, γιατί είναι σαν να λέμε, μετά από τόση ερμηνεία από τα δικαστήρια, τόσο θεωρητική ανάλυση του άρθρου 101, ότι η αρχή της εγγύτητας δεν είναι τόσο καθαρά στοιχείο της αποκέντρωσης. Μα, είναι και το ξέρουμε όλοι. Αυτό δεν το αμφισβητεί κανείς.

Άρα και περιττό είναι και ερμηνευτικά προβλήματα μπορεί να δημιουργήσει. Είναι σαν να λέγαμε ότι μέχρι σήμερα η εγγύτητα δεν είναι στοιχείο της αποκεντρωτικής δομής του κράτους.

Επομένως αυτό θεωρώ ότι δεν προσθέτει τίποτα. Μάλλον δημιουργεί συγχύσεις σε ό,τι αφορά την ερμηνεία του άρθρου 101, και ιδίως της παραγράφου 1.

Όπως επίσης, τα υπόλοιπα θέματα που αφορούν το άρθρο 101 για τη Δημόσια Διοίκηση, τα θέματα διαφάνειας, διαβούλευσης, λογοδοσίας κ.λπ., τα οποία θέλει να προσθέσουμε η Αξιωματική Αντιπολίτευση, να πω τα εξής: Σε ό,τι αφορά την αρχή της διαφάνειας όλοι δεν έχουμε πει, πέρα από τις διατάξεις που αφορούν τα ατομικά δικαιώματα και από το άρθρο 25 –το έχει πει και η νομολογία– ότι βγαίνει ξεκάθαρα; Γιατί να προσθέσουμε την αρχή της διαφάνειας; Δεν είναι αυτονόητη; Τώρα είναι ζητούμενο η διαφάνεια; Ζητούμε να είναι διαχρονικά και κάνουμε σημαντικές προσπάθειες για να μπορέσουμε να την αποκαταστήσουμε. Αλλά πρέπει να βάλουμε ρητά ένα πράγμα που είναι αυτονόητο ως απαιτούμενο μέσα από την ίδια την έννοια του κράτους-δικαίου και της δημοκρατικής αρχής;

Ύστερα, το θέμα της διαβούλευσης. Πώς θα την εννοήσει κανείς τη διαβούλευση στην περίπτωση αυτή; Τι προσθέτει αυτή η διάταξη; Ξαναγυρνάμε στις λογικές κάποιων συμμετοχικών μοντέλων της δεκαετίας του '80 όπου τότε, ως κυβέρνηση η Αξιωματική Αντιπολίτευση, τα θεσμοθέτησε και τα εγκατέλειψε πάρα πολύ γρήγορα. Γιατί αντί να λειτουργήσουν ως θεσμοί συμμετοχικής διαδικασίας, λειτούργησαν περισσότερο ως μέσα νομιμοποίησης προελημμένων αποφάσεων ή εμποδίσαν να ληφθούν αποφάσεις, οι οποίες ήταν σημαντικές, μέσα από γραφειοκρατικές διαδικασίες.

Όσον αφορά τη λογοδοσία, όταν γνωρίζετε όλοι ότι στο πλαίσιο του κράτους υπάρχει προληπτικός και κατασταλτικός έλεγχος από το Ελεγκτικό Συνέδριο, τι θα προσέθετε η έννοια της λογοδοσίας; Γιατί η έννοια της λογοδοσίας φυσικά αφορά εκείνους που χειρίζονται χρήματα, τους δημόσιους υπολόγους. Δεν είναι αρκετές οι διατάξεις του άρθρου 98, τις οποίες επεκτείνουμε συνεχώς; Χαρακτηριστικό παράδειγμα οι διατάξεις εκείνες που αφορούν τον προληπτικό έλεγχο των Ο.Τ.Α. πρώτου βαθμού, που το Π.Α.ΣΟ.Κ. είχε θεσμοθετήσει, αλλά εμείς θέσαμε σε εφαρμογή.

Αν και σας είπα ότι η διάταξη θα κριθεί αναθεωρητέα, φοβάμαι ότι τα περί εγγύτητας, διαβούλευσης, λογοδοσίας, όλα αυτά είναι πράγματα που απλώς προσθέτουν κάποιες ιδέες αυτονόητες. Όμως, θα δημιουργήσουν πολλά ερμηνευτικά προβλήματα και κυρίως θα δώσουν την εικόνα ότι αναζητούμε σήμερα αμύχανα αυτονόητα πράγματα που ήδη υπάρχουν.

Στο άρθρο 102 συμφωνούμε πάλι όλοι ότι κατ' αρχάς δεν θα χρειαζόταν αναθεώρηση. Αν χρειάζεται αναθεώρηση είναι γιατί είπαμε στην προηγούμενη Αναθεωρητική Βουλή –επειδή, όπως ξέρετε, το τι είναι τοπική υπόθεση δεν το κρίνει ο νομοθέτης, αλλά επαφίεται στο δικαστήριο και ιδίως στο Συμβούλιο της Επικρατείας να μας το πει και είναι κάτι που εξελίσσεται και έτσι ακριβώς θεμελιώνεται η έννοια του τεκμηρίου της αρμοδιότητας των Ο.Τ.Α.– δεχθήκαμε ότι επειδή μπορούν να δημιουργηθούν ασάφειες σχετικά με το τι είναι τοπική υπόθεση ή όχι, σε περιπτώσεις που χρειάζεται το ίδιο το κράτος να δώσει αρμοδιότητες στους Ο.Τ.Α. για να τους ενισχύσει, ακόμη και αν είναι

αμφισβητούμενο, αν είναι τοπική υπόθεση, να πούμε ναι, μπορεί να αναθέσει το κράτος και κρατικές υποθέσεις. Και ήταν πολύ σωστό, γιατί πρέπει να ενισχύσουμε τους Ο.Τ.Α. υπό τον όρο, βεβαίως, ότι τους δίνουμε και τους πόρους για να ασκήσουν τις αρμοδιότητες αυτές. Πράγμα στο οποίο θα έλθω στη συνέχεια.

Να όμως, που η νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας σε ολομέλεια, και με οριακή πλειοψηφία, για το θέμα της έγκρισης των ρυμοτομικών σχεδίων από πλευράς Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, είπε ότι χρειάζεται διάταγμα, ότι δεν μπορούσε ο νομοθέτης με τη διατύπωση που είχαμε να μεταβιβάσει αυτήν την αρμοδιότητα.

Κάτω απ' αυτές τις προϋποθέσεις και σεβόμενος απολύτως, παρά τη διαφωνία την οποία έχω, θεωρητική και πρακτική, την απόφαση αυτή είναι ανάγκη –και χαίρομαι που συμφωνούμε όλοι– να το διευκρινίσουμε ακόμη περισσότερο: Ναι, το κράτος είναι εκείνο το οποίο θα κρίνει εάν μπορεί να δώσει πέραν των τοπικών αρμοδιοτήτων –που είναι οι φυσικές αρμοδιότητες, το φυσικό πεδίο, που δεν μπορεί να το αμφισβητήσει ή να το αφαιρέσει κανένας– και για άλλες περιπτώσεις, ώστε εάν το Συμβούλιο της Επικρατείας κρίνει σε κάθε περίπτωση ότι αυτή δεν είναι τοπική υπόθεση, αλλά την έχει δώσει το κράτος, να μη δημιουργούνται αυτές οι αμφισβητήσεις. Και γι' αυτό το κάνουμε.

Από εκεί και πέρα πάλι η Αξιωματική Αντιπολίτευση –το Ξαναλέω, αναθεωρητέα θα είναι η διάταξη– προσθέτει κάποια πράγματα, τα οποία, επιτρέψτε μου να πω, ότι άλλα είναι δυσχερώς τοποθετήσιμα μέσα στο Σύνταγμα και άλλα είναι αυτονόητα. Ας τα πάρουμε ένα-ένα.

Πρώτον, να πούμε, λέει, στο άρθρο 102 ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι αναπόσπαστο τμήμα του πολιτικού και διοικητικού μας συστήματος. Μα δεν είναι; Δεν το ξέρουμε αυτό; Χρειάζεται να το πούμε περισσότερο; Μπορεί να καταργηθεί η αυτοδιοίκηση; Γιατί να το βάλουμε; Για να το διακηρύξουμε πανηγυρικά; Για να λένε κάποιοι ή να μπορούν να ισχυρίζονται ότι μέχρι να το βάλουμε δεν ήταν; Είναι αναπόσπαστο τμήμα και άρα το αυτονόητο νομίζω ότι θα έβλαπτε και την κανονιστική ισχύ του Συντάγματος, αλλά και γενικότερα την όλη πολιτική που ασκούμε για την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Δεύτερο θέμα το οποίο θέτει η Αξιωματική Αντιπολίτευση. Να πούμε, λέει, ότι ο δεύτερος βαθμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης θα είναι σε επίπεδο περιφερειακής αυτοδιοίκησης. Δεν αρκεί το γεγονός ότι λέμε πως έχουμε δύο βαθμούς και αφήνουμε το νομοθέτη να το κρίνει;

Έχει μία άποψη η Αξιωματική Αντιπολίτευση ότι ο δεύτερος βαθμός πρέπει να είναι σε επίπεδο περιφέρειας. Τόσα χρόνια ήταν κυβέρνηση και δεν το έπραξε. Ίσως να μην πρόλαβε γιατί παραδείγματος χάρι μέχρι να στελεχωθεί και να λειτουργήσει η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, αυτό δεν μπορούσε να γίνει. Αλλά αν πραγματικά αυτό το πράγμα θέλει να το κάνει κάποια κυβέρνηση, μπορεί να το κάνει και σήμερα. Εμποδίζεται κανείς από το Σύνταγμα να το κάνει;

Εμείς ως Κυβέρνηση είχαμε πει ότι διαφωνούμε με την πρόταση της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, διότι πρέπει να υπάρχουν σταθερές αντηρίδες για οποιεσδήποτε μεταρρυθμίσεις στο μέλλον. Δεν τις είχε αποκτήσει η Τοπική Αυτοδιοίκηση, τώρα τις αποκτά με τα οικονομικά μέσα που της δίνουμε. Και θεωρούμε ότι είναι πολύ πρόωρο να συζητάμε για κάτι τέτοιο.

Εγώ ρωτώ ευθέως την Αξιωματική Αντιπολίτευση και τους νομικούς της: Αν γίνει κυβέρνηση το Π.Α.ΣΟ.Κ., όποτε αποφασίσει ο ελληνικός λαός, θα το εμποδίσει τίποτα να κάνει αυτό το πράγμα νομοθετική ρύθμιση; Γιατί να το βάλουμε στο Σύνταγμα; Και αν η πορεία του χρόνου αποδείκνυε ότι αυτό δεν είναι σωστό, ότι για λόγους κοινοτικούς ή άλλους δεν βολεύει τη χώρα, την απορροφητικότητα, την οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική συνοχή ο δεύτερος βαθμός να είναι ο' αυτό το επίπεδο, θα το έχουμε βάλει στο Σύνταγμα και δεν θα μπορούμε να το πάρουμε πίσω;

Εγώ το λέω για ανθρώπους που έχουν ζήσει στην Ευρωπαϊκή Ένωση πολύ καλά. Το λέω για τον κ. Πάγκαλο και άλλους. Ένα πράγμα που το κάνεις με νόμο δεν χρειάζεται να το βάλεις ο'

ένα Σύνταγμα γιατί αργότερα μπορεί να βρεθεί στην ανάγκη να το πάρεις πίσω για όποιους λόγους. Παρακαλώ πολύ καταλάβετε με. Δεν το λέω σε καμία περίπτωση για να αντιδικήσω με την Αξιωματική Αντιπολίτευση, πολλώ μάλλον που αφού το άρθρο 102 θα είναι αναθεωρητέο και θα το ξανασυζητήσουμε.

Θα ήθελα να τονίσω ότι η πρόταση σχετικά με την οικονομική αυτοτέλεια των Ο.Τ.Α., που κάνει η Αξιωματική Αντιπολίτευση, κατά τη γνώμη μου είναι περιττή. Στην προηγούμενη αναθεώρηση την παράγραφο που αφορά την οικονομική αυτοτέλεια την αναθεωρήσαμε και είπαμε σημαντικά πράγματα με βάση τα οποία προχωράμε. Παραδείγματος χάριν ο ν. 3345 για τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση που της έδωσε σταθερούς πόρους, έγινε με βάση το άρθρο 102 με τη νέα του μορφή. Έτσι απέκτησε σταθερούς πόρους το 2% του Φ.Π.Α. και το 10% των τελών κυκλοφορίας.

Αυτήν την ώρα, λοιπόν, τι προσθέτουμε με το να ξαναπούμε τα ίδια πράγματα; Να ξαναπούμε, λέει, ότι έχουν οικονομική αυτοτέλεια –μα το λέμε ρητά- ότι δεν μπορεί να δοθεί αρμοδιότητα, να μεταβιβαστεί αρμοδιότητα, χωρίς να υπάρχουν οι πόροι. Μα, το λέμε ρητά. Δεν επιτρέπεται η μεταφορά περαιτέρω αρμοδιοτήτων αν δεν έχουν δοθεί και οι αντίστοιχοι πόροι.

Λένε επίσης, να βάλουμε ρητά το θέμα της φορολογικής αρμοδιότητας των Ο.Τ.Α.. Μα, αν κοιτάξετε θα δείτε ότι τίποτα δεν αποκλείει από την υφιστάμενη διάταξη να το κάνουμε εφ' όσον αυτό είναι συνταγματικά εφικτό εξ άλλης αιτίας. Και η άλλη αιτία είναι η αρχή της ισότητας ενώπιον των δημοσίων βαρών.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Πρόεδρος της Επιτροπής κ. **ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΡΑΓΚΗΣ**)

Ίσως κάποιος δεν έχουν καταλάβει ότι το μεγαλύτερο πρόβλημα για να δώσει ευθέως φορολογική αρμοδιότητα στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι το ότι η αρχή της ισότητας ενώπιον των δημοσίων βαρών θα μπορούσε να πληγεί αν ένας οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης καθιέρωνε το α φορολογικό μέτρο και ο άλλος το β. Το αντιλαμβάνεται κανείς τι σημαίνει αυτό; Είναι άλλο να καθιερώνει φόρους υπέρ της Τοπικής Αυτοδιοίκησης που εισπράττονται και της αποδίδονται –πράγμα το οποίο γίνεται και τώρα και τίποτα δεν αποκλείει να το ενισχύσουμε ακόμη περισσότερο με το Σύνταγμα- και άλλο να μιλάμε για πρωτογενή φορολογική αρμοδιότητα των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης η οποία είναι ωραία να ακούγεται αλλά στην εφαρμογή της στην πράξη μπορεί να δημιουργήσει τεράστια προβλήματα. Το φαντάζεται κανείς αυτό ανάμεσα σε δήμους οι οποίοι μπορεί να έχουν μια φοροεισπρακτική λογική και σε άλλους οι οποίοι μπορούν να πουν δεν φορολογούμε τίποτα; Είναι δυνατόν το θέμα της φορολογίας να μπει σ' αυτήν τη βάση; Εγώ νομίζω ότι πρέπει να το σκεφτούμε πολύ σοβαρά για να μπορούμε να προτείνουμε στο Σύνταγμα αυτά τα πράγματα.

Αφήνω, λοιπόν, το άρθρο 102 με βάση την κατεύθυνση της αναθεώρησής του ώστε –το τονίζω- να δούμε το ζήτημα το οποίο αφορά τη δυνατότητα μεταβίβασης κρατικών αρμοδιοτήτων προς την Τοπική Αυτοδιοίκηση και μόνο. Αλλά η συζήτηση θα ακολουθήσει.

Άρθρο 103. Το άρθρο 103 προτείνουμε να αναθεωρηθεί χωρίς, σας διαβεβαιώνω, καμία δεύτερη σκέψη για ένα και μόνο λόγο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι ή δεν είναι αλήθεια ότι αυτή τη στιγμή ιδίως μετά το π.δ. 164/2004 και το π.δ. 181 αλλά κυρίως το π.δ. 164/2004 που αφορά το στενό δημόσιο τομέα ολοένα και περισσότερο έχουμε –και εσείς το είπατε και ιδίως η Αριστερά καλά κάναμε και κάνουμε αορίστου χρόνου αυτούς τους ανθρώπους που ήταν όμηροι τόσα χρόνια- πάμπολλους αορίστου χρόνου πλέον συμβασιούχους στο στενό δημόσιο τομέα.

Άκουσα τον κ. Κουβέλη να λέει: Μα στην περίπτωση αυτή, λέει, με ένα νόμο που μπορούμε να ψηφίσουμε και σήμερα όπως έχουν τα πράγματα μπορούμε να τους αξιοποιήσουμε. Όχι, δεν μπορούμε να τους αξιοποιήσουμε και θα σας πω γιατί αλλιώς θα το είχαν κάνει όλες οι κυβερνήσεις που πέρασαν γιατί αορίστου χρόνου είχαμε πάντοτε. Αν δείτε ποιοι γίνονται

αορίστου χρόνου πολλές φορές θα διακρίνετε ανθρώπους οι οποίοι έχουν πολλά προσόντα. Σε ορισμένες περιπτώσεις περισσότερα και από τους μόνιμους και δεν μπορούμε να τους δώσουμε όπως έχουν τα πράγματα σήμερα θέση ευθύνης. Τι θα πει αυτό; Θέση τμηματάρχη, διευθυντή ή ακόμη και γενικού διευθυντή –αυτό πρέπει να το δούμε, θα αφηθεί στο νομοθέτη αυτό το πράγμα- δεν μπορούμε να τους εξομοιώσουμε με τον κοινό δημόσιο υπάλληλο ώστε να μπορούν να έχουν δικαίωμα υπογραφής και να μπορούν να εκδίδουν εκτελεστές διοικητικές πράξεις κυρίως ατομικού χαρακτήρα. Γιατί για κανονιστικές πράξεις δεν μιλάμε. Δεν ξέρετε σε πάμπολλες περιπτώσεις ότι γενικός διευθυντής ιδίως στην περιφέρεια έχει τη δυνατότητα να εκδώσει εκτελεστή διοικητική πράξη; Ναι ή όχι; Και με τον κώδικα τον οποίο κάνουμε, αυτή δεν είναι η τάση να κατεβάσουμε το επίπεδο της αρμοδιότητας και στην υπαλληλική ιεραρχία για να μην είναι όλα αυτά τα θέματα στον Υπουργό και στο γενικό γραμματέα; Αυτή δεν είναι η τάση μας, αυτή δεν είναι η εσωτερική αποκέντρωση της Δημόσιας Διοίκησης και μείωσης των υπογραφών; Αυτό πάει να κάνει ο κώδικας που ελπίζω μέσα στο Δεκέμβριο θα έχει κατατεθεί στη Βουλή και το Γενάρη να τον συζητήσουμε. Είναι έτοιμος, είναι στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους από το μήνα Μάιο.

Το θέμα, λοιπόν, είναι ότι ο μόνος λόγος που το κάνουμε –το λέω προς όλους τους συναδέλφους- είναι για να αξιοποιηθούν αυτούς τους ανθρώπους και να πει ένας νόμος ότι είναι δυνατόν να υπάρξει εξομοίωση, μερική, με τους δημοσίους υπαλλήλους ώστε να μπορούν να αποκτήσουν θέση ευθύνης. Θα μου πείτε –γιατί το άκουσα και αυτό- με νόμο λέει δεν μπορεί να γίνει; Είναι αμφίβολο όπως ήδη είπα, αλλιώς θα το είχαν κάνει κι άλλοι. Γιατί έχουμε νομοθεσία για αορίστου χρόνου αλλά για τις εγγυήσεις μόνο της ιδιότητας μονιμότητάς τους, ας το πω έτσι, όχι όμως για τις αρμοδιότητές τους. Αυτό είναι όλο. Δεν μπόρεσε μέχρι σήμερα ο νομοθέτης και δεν το τόλμησε –και ορθώς- γιατί μπορεί να δημιουργηθούν τεράστια προβλήματα συνταγματικότητας. Εγώ σας λέω, πείτε ότι το κάνουμε, ανατίθενται οι αρμοδιότητες και βγαίνουν διοικητικές πράξεις και έρχεται ένα Συμβούλιο Επικρατείας και λέει δεν υπάρχει συνταγματική βάση είναι αντισυνταγματική η διάταξη. Ξέρετε τι θα συμβεί σ' αυτήν την περίπτωση; Δεν είμαστε καθόλου βέβαιοι. Για αυτό προτείνουμε αυτό το πράγμα και δεν έχει σχέση με τη μονιμότητα. Όχι μόνο δεν θίγεται η μονιμότητα των δημοσίων υπαλλήλων αλλά αν κοιτάξει κανείς τι προτείνουμε να αναθεωρηθεί, θα δει ότι εξαιρούμε ρητά από τις αναθεωρητέες διατάξεις του άρθρου 103 την παράγραφο 4 που κατοχυρώνει τη μονιμότητα. Ίσα-ίσα τους αορίστου χρόνου που υπάρχουν ή που θα γίνουν τους δίνουμε αυτήν τη δυνατότητα να αξιοποιηθούν. Σήμερα δεν μπορούν να αξιοποιηθούν. Είναι άνθρωποι που υπάρχουν αλλά δεν μπορούμε να τους αξιοποιήσουμε.

Και υπάρχει μια αντίφαση. Με όλο το σεβασμό στη γνώμη του κ. Κουβέλη από τη μια πλευρά λέει κάντε όσο μπορείτε αορίστου χρόνου ανθρώπους από τους συμβασιούχους από την άλλη φόβος, λέει, ότι μέσω των αορίστου χρόνου θα θιγεί το ποσοστό εκείνων που είναι μόνιμοι. Μα, δεν είναι έτσι ή το ένα ή το άλλο θα ισχύει.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Όχι ακριβώς.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Εμείς στην πραγματικότητα τι κάναμε; Λύσαμε το θέμα της ομηρείας των συμβασιούχων, γίνονται αορίστου χρόνου τριάντα δύο χιλιάδες εννιάκοσοι είκοσι τέσσερις υπάλληλοι αυτήν τη στιγμή. Υπάρχουν και άλλοι ακόμη ο αριθμός τους ολοένα αυξάνεται για άλλους λόγους τους οποίους γνωρίζετε. Όχι γιατί υπάρχει κάποια πολιτική να αλλοιωθεί η σύνθεση των δημοσίων υπαλλήλων. Λέμε να αξιοποιηθούν αυτοί οι άνθρωποι.

Από την άλλη πλευρά το θέμα των συμβασιούχων είπατε «πώς δημιουργήθηκε»; Μα, το θέμα των συμβασιούχων ξέρουμε πώς δημιουργήθηκε και θα είναι πάντοτε ένα πρόβλημα σημαντικό εάν δεν σταθούμε με υπευθυνότητα απέναντι σ' αυτό το πρόβλημα και δεν είμαστε όλοι συνεπείς σ' αυτό που λέμε. Θέλουμε να παραστήσουμε τον καλό και στον άνεργο που ψάχνει για δουλειά και αξιοκρατία και σε εκείνον που μήνη από

την πίσω πόρτα και θέλουμε να τον κάνουμε αορίστου χρόνου χωρίς να εξετάζουμε πώς τον πήρε κάποιος γιατί τον πήρε κάποιος. Φτάσαμε στο σημείο να βλέπουμε ανθρώπους που προσλήφθηκαν με αναξιοκρατικές διαδικασίες από την πίσω πόρτα και επειδή δημιουργούνται προβλήματα εξαιτίας αυτής της κακής διαδικασίας να φτάνουμε να πούμε ότι εάν κάποιος κάνει κάποιον έλεγχο για αυτού του είδους την παράκαμψη της νομιμότητας τότε από εκεί και πέρα εκείνο που προέχει είναι η σταθερότητα της δουλειάς. Την αξιοκρατία που θα την βάλετε; Πρέπει να διαλέξουμε.

Ξέρετε επίσης ότι δεν θα λυθεί το πρόβλημα των συμβασιούχων αν δεν συμβεί κάτι. Πώς δημιουργήθηκε τόσα χρόνια; Είναι γιατί είχαμε πολλές κενές οργανικές θέσεις. Με την πολιτική που ακολουθήσαμε εκ των πραγμάτων λόγω των δημοσιονομικών μας σχέσεων με την Ευρωπαϊκή Ένωση είναι γνωστό ότι σταθήκαμε για ολόκληρα χρόνια στη γραμμή του ότι πρέπει να συνταξιοδοτούνται περισσότεροι και να προσλαμβάνονται λιγότεροι. Έχουμε πολλές κενές οργανικές θέσεις. Άμα δείτε πόσες κενές οργανικές θέσεις υπάρχουν στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση θα το καταλάβετε. Δέκα ολόκληρα χρόνια δεν έγινε ποτέ ουσιαστικά πρόσληψη. Πάνω από πέντε χιλιάδες είναι οι κενές οργανικές θέσεις. Τώρα δώσαμε χίλιες πεντακόσιες θέσεις. Όσο υπάρχουν αυτές οι κενές οργανικές θέσεις θα υπάρχει το πρόβλημα.

Ποια είναι η πολιτική και τι πολιτική πρέπει να ακολουθήσουν όλες οι κυβερνήσεις και εμείς; Να πληρωθούν το ταχύτερο δυνατόν οι οργανικές θέσεις μέσα από αξιοκρατικές διαδικασίες μέσω Α.Σ.Ε.Π. οπότε δεν χρειάζονται ούτε οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης ούτε βεβαίως το κεντρικό κράτος συμβασιούχους. Γιατί αν είχαν πληρωθεί οι κενές οργανικές θέσεις δεν θα συζητούσαμε. Όσο καθόμαστε και τις αφήνουμε κενές τις θέσεις αυτές τόσο το πρόβλημα θα υπάρχει.

Εγώ θέλω να το πω ευθέως στην Αριστερά. Είναι δύσκολο να κλείνει το ένα μάτι στη μια πλευρά και το άλλο στην άλλη. Είναι δύσκολο να κλείνεις το μάτι σε εκείνον ο οποίος προσελήφθη επειδή ήξερε τον κύριο Δήμαρχο. Δεν τους αδικώ στη συντριπτική τους πλειοψηφία κάνουν καλά τη δουλειά τους αλλά έχουμε και εξαιρέσεις. Και τον προσλαμβάνει από την πίσω πόρτα και λέει ότι είναι αορίστου χρόνου. Τον άνεργο ο οποίος έχει και προσόντα τι θα τον κάνουμε; Πώς θα τον κοιτάξουμε στα μάτια αν κάθε φορά εκείνο που κοιτάμε είναι πώς θα εξασφαλίσουμε το ζήτημα της κάλυψης παρανομιών που έγιναν σε θέματα προσλήψεων; Εδώ πρέπει να σταθούμε συνεπείς. Και συνέπεια σημαίνει ότι πρέπει να υπάρχει έλεγχος των πάντων στο πώς προσλαμβάνουν και πώς στη συνέχεια μονιμοποιούν. Αν δεν το κάνουμε αυτό το πράγμα, τότε από εκεί και πέρα είναι εύκολο -σας διαβεβαιώ είναι πάρα πολύ εύκολο- να κάθεσαι να λες ότι έτσι πρέπει να γίνουν τα πράγματα, αλλά είναι πάρα πολύ δύσκολο να είσαι αξιόπιστος απέναντι σε μια κοινωνία, η οποία έχει πάμπολλους ανθρώπους, οι οποίοι περιμένουν μέσα από αξιοκρατικές διαδικασίες να προσφέρουν. Και το έχει ανάγκη και η κοινωνία, αλλά και το ίδιο το κράτος.

Τελειώνω και το ξαναλέω, κανένα θέμα μονιμότητας δεν τίθεται. Το εξήγησα.

Μια τελευταία λέξη για το άρθρο 104. Στο άρθρο 104 προτείνουμε να υπάρξει η σχετική διάταξη για ένα λόγο και μόνο. Το θέμα της εξυπηρέτησης του πολίτη της ατομικής συμπεριφοράς και της ταχύτητας της εξυπηρέτησης είναι κάτι, το οποίο πρέπει να βρει συνταγματικό υπόστρωμα, γιατί πρέπει να αποτελεί μέτρο κρίσης και αξιολόγησης του υπαλλήλου, όχι μόνο στην υπηρεσιακή του ζωή, αλλά και στα πειθαρχικά του. Αν δεν το έχουμε αυτό σαν μέτρο, τότε στην πραγματικότητα η ευθύνη του δημοσίου υπαλλήλου -η οποία έχει άλλες εγγυήσεις και ορθώς, γιατί είναι στοιχείο της μονιμότητας, η ευθύνη του υπαλλήλου- θα μπορούσε να παρακάμψει πολλές από τις ρυθμίσεις νόμων ή κανονιστικών πράξεων, οι οποίες θα εκδίδονταν και θα επέβαλαν τον κανόνα.

Εγώ στο Υπουργείο Εσωτερικών τον πρώτο νόμο που ψήφισα ήταν ο ν. 3242, πολλές διατάξεις ψηφίσαμε μαζί, έβαλα, ακριβώς, αυτά τα κριτήρια. Αλλά σας διαβεβαιώ σε ό,τι αφορά την κρίση στα δικαστήρια πολλές φορές μόνο η νομοθετική

πρόβλεψη δεν αρκεί για να μπορέσει να αποτελέσει στοιχείο είτε για την αυτοτελή πειθαρχική ή και ποινική ευθύνη του υπαλλήλου, ή για την αξιολόγησή του στα φύλλα ποιότητας, τα οποία κάνουν.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, μου επιτρέπετε μία διακοπή;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Ορίστε, έχετε το λόγο.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Κύριε Υπουργέ, εγώ δεν γνωρίζω να υπάρχει καμία δικαστική απόφαση που να έχει κρίνει ως αντισυνταγματική τη ρύθμιση που, πράγματι, ψηφίσαμε. Επομένως ποια είναι η ανάγκη...

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Κύριε Κουβέλη, δεν τη κρίνει αντισυνταγματική -να το κουβεντιάσουμε και στην πορεία- δεν λέει ότι είναι αντισυνταγματική η κρίση αυτή, επειδή δεν την προβλέπει το Σύνταγμα. Έρχεται και σου λέει: Η επιβολή της ποινής με μόνη την ευρεία νομοθετική ρύθμιση ότι πρέπει να εξυπηρετεί τον πολίτη, χωρίς το συνταγματικό υπόβαθρο, αυτή δεν μπορεί να αιτιολογήσει επαρκώς μία διοικητική πράξη, ή δεν μπορεί να αιτιολογήσει διοικητική πράξη δυσμενούς κρίσης του υπαλλήλου σ' ό,τι αφορά την αξιολογήσή του.

Δεν ανήκω στους φανατικούς του να μπαίνουν διατάξεις, όπως σας είπα προηγουμένως, οι οποίες δεν είναι απαραίτητες. Η Νέα Δημοκρατία στην πλειοψηφία της -όσοι ασχολήθηκαν με τη σύνταξη της σχετικής πρότασης- έκρινε ότι αυτό το πράγμα έχει την αξία του. Αλλά και αυτό να το συζητήσουμε. Γι' αυτό και δεν μένω σ' αυτό, κύριε Κουβέλη. Ήθελα απλώς και μόνο να εξηγήσω ποιος είναι ο λόγος που μπαίνει η σχετική διάταξη και από εκεί και πέρα, εδώ είμαστε. Αν η πλειοψηφία της Βουλής θεωρήσει ότι αυτό το πράγμα δεν είναι επαρκές, ότι δεν είναι απαραίτητο, τότε δεν είναι ανάγκη να είναι αναθεωρητέα η διάταξη. Μένουμε σ' αυτά. Φαντάζομαι, θα μας δοθεί η δυνατότητα στην Ολομέλεια να πούμε κάποια πράγματα, αλλά θα σας παρακαλέσω πολύ να αξιολογήσουμε ιδίως τα θέματα που αφορούν το άρθρο 102 για την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Μη φορτώνουμε ιδίως στα θέματα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης τις σχετικές διατάξεις με πολλά πράγματα, γιατί έχω την εντύπωση ότι αντί να διευκολύνουμε την Τοπική Αυτοδιοίκηση να λειτουργήσει, μάλλον δυσχεραίνουμε την πορεία της.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Ευχαριστούμε τον κύριο Υπουργό.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΔΕΝΔΙΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, πριν φύγει ο κύριος Υπουργός...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Εδώ είναι ο Υπουργός, δεν φεύγει.

Έχετε να κάνετε κάποια ερώτηση;

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΔΕΝΔΙΑΣ: Θα ήθελα απλώς να ξέρω για το άρθρο 105 του εισαγωγικού νόμου του Αστικού Κώδικα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Μου αρέσει να γίνεται έτσι ελεύθερα η συζήτηση.

Κύριε Υπουργέ, έχετε το λόγο για να απαντήσετε.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Σε ό,τι αφορά το άρθρο 105 του εισαγωγικού νόμου του Αστικού Κώδικα, κύριε Δένδια, η διάταξη αυτή, όπως ξέρετε, έχει μπει από τότε που δημιουργήθηκε ο Αστικός Κώδικας. Το άρθρο 105 αφορά την αστική ευθύνη. Και η αστική ευθύνη, όπως επίσης ξέρετε, όπως διατυπώθηκε αρχικά από τον Αστικό Κώδικα δεν απέκλειε την ατομική ευθύνη του υπαλλήλου. Αργότερα, με τον Υπαλληλικό Κώδικα Στασινόπουλου, που ήταν ο πρώτος ουσιαστικά, Υπαλληλικός Κώδικας, τότε ακριβώς μπήκαν οι προστατευτικές διατάξεις και ακολούθησαν και άλλες ρυθμίσεις. Όπου πλέον θεωρήθηκε ότι πρώτα πρέπει να προσφεύγεις κατά του κράτους, ζητάς την αποζημίωση, την παίρνεις και τότε το κράτος μπορεί να στραφεί το ίδιο σε περίπτωση που είχαμε άμεσο δόλο πρώτου βαθμού -γιατί αυτό απαιτούσε, δυστυχώς, η νομολογία- κατά του υπαλλήλου, μέσω, μάλιστα, διαδικασίας Ελεγκτικού Συνεδρίου. Αυτή ήταν η ρύθμιση την οποία είχε εισαγάγει αργότερα ο Υπαλληλικός Κώδικας. Με το ν. 3242 -και προς τιμήν της

Α.Δ.Ε.Δ.Υ. και με τη συναίνεση της Α.Δ.Ε.Δ.Υ.- ορισμένα πράγματα έχουν αλλάξει. Αλλά σας διαβεβαιώ δεν υπάρχει συνταγματικό εμπόδιο. Δηλαδή, αν θέλαμε με νομοθετική ρύθμιση να ξαναγυρίσουμε στην αρχική διατύπωση του άρθρου 105 του εισαγωγικού νόμου του Αστικού Κώδικα εξατομικεύοντας περισσότερο την ευθύνη του υπαλλήλου, αυτό μπορεί να γίνει, κανένα συνταγματικό εμπόδιο δεν υπάρχει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Ευχαριστούμε τον κύριο Υπουργό. Η απάντησή του ήταν επιστημονικά τεκμηριωμένη.

Ο Υπουργός Αιγαίου έχει το λόγο. Θα σας δώσω μόνο δέκα λεπτά, γιατί είναι εγγεγραμμένοι δεκατέσσερις ομιλητές και δύο ειδικοί εισηγητές, δεκαέξι. Απ' ό,τι βλέπω, είναι αδύνατο να τελειώσουμε σήμερα, γιατί υπάρχει και η Επιτροπή Ευρωπαϊκών Υποθέσεων που πρέπει να συνεδριάσει.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ (Υπουργός Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής): Κύριε Πρόεδρε, οφείλω να σας ευχαριστήσω για την απλοχεριά σας προς τη νησιωτική Ελλάδα, δέκα ολόκληρα λεπτά...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Θέλετε και άλλο χρόνο;
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ (Υπουργός Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής): Αυτό θα φανεί.

Υπολογίζω ότι η ευαισθησία σας λόγω των στενών δεσμών που έχετε με τα νησιά θα διευκολύνει την παρουσίαση απόψεων που δεν είναι νέες απόψεις, αλλά παραμένουν πάντοτε επίκαιρες.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ζήτησα να μετάσχω στη συζήτηση περί την Αναθεώρηση του Συντάγματος, προκειμένου να συνδέσω τα συζητηθέντα σε παρόμοια περίπτωση το 2001 στην Ολομέλεια, κυρίως, της Βουλής μ' αυτά που συζητούνται σήμερα και αποδεικνύουν το συνεχές του προβλήματος. Και πρόβλημα που παραμένει ακόμη ζέον είναι το της αντιμετώπισης των νησιωτικών περιοχών της χώρας μας.

Η Ζ' Αναθεωρητική Βουλή κατά τη συνεδρίασή της 21 Μαρτίου του 2001 ασχολήθηκε με το άρθρο 101, το οποίο τελικώς περιέλαβε την ερμηνευτική δήλωση, την οποία όλοι γνωρίζετε και η οποία υποδεικνύει την εκδήλωση ειδικού ενδιαφέροντος και τη λήψη μέριμνας για τα νησιά. Για να συνδέσω, λοιπόν, τα τότε συζητηθέντα με τα σήμερα συζητούμενα, επιτρέψτε μου να κάνω χρήση των Πρακτικών της Βουλής. Τότε εισηγητής εκ μέρους της πλειοψηφίας ήταν ο συνάδελφος κ. Ευάγγελος Βενιζέλος, ο οποίος λέει: «Η Ελλάδα είναι μία χώρα διφυής: ηπειρωτική και νησιωτική. Και αυτή τη διπλή γεωγραφική φύση της είναι υποχρεωμένη να την τονίζει συνταγματικά, καθώς δεν επαρκεί το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 106 που περιορίζεται μόνο σε ζητήματα αναπτυξιακής πολιτικής». Αυτά τότε θεώρησε σαν ειδικό λόγο ο εισηγητής της πλειοψηφίας εκείνης της περιόδου ότι ήταν ικανά και επέβαλαν την επέμβαση, η οποία εξεδηλώθη ως ερμηνευτική δήλωση.

Ο συνάδελφος σήμερα στην Κυβέρνηση Υπουργός κ. Παυλόπουλος -ήταν Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος στην Αναθεώρηση του Συντάγματος- κατά την πολύ συγκροτημένη ομιλία του επί του άρθρου 101 έδωσε μία ιδιαίτερη άποψη επί του θέματος. Λέει λοιπόν: «Όταν μιλάμε εδώ για ερμηνευτική δήλωση που λαμβάνει υπ' όψιν την ιδιομορφία του νησιωτικού συμπλέγματος, μιλάμε για την ιδιομορφία διοικητικής οργάνωσης, πράγμα που επιτρέπει, χωρίς να παραβιάζεται η αρχή της ισότητας ή άλλες αρχές συνταγματικές να μην έχει εμπόδια ο νομοθέτης να ρυθμίζει διαφορετικά τα θέματα του νησιωτικού συμπλέγματος, ανάλογα με την ιδιομορφία του». Επηκολούθησαν εξαιρετικές εισηγήσεις των συναδέλφων κ.κ. Σφυρίου, Μπένου, Λεβιογιάννη, Τσουρή και μία ειδική παρέμβαση του Προέδρου κ. Μητσotάκη, ο οποίος θεώρησε ότι επιτέλους ήλθε το πλήρωμα του χρόνου, ώστε συνταγματικά να αναφερθούμε στα της νησιωτικής Ελλάδας και έκανε μάλιστα και μία ειδική παρατήρηση, την οποία θεωρώ υποχρέωσή μου να αναγνώσω πάλι από τα Πρακτικά, η οποία είναι η εξής: «Καλό θα είναι κάποτε στη χώρα μας να γίνει μία εις βάθος μελέτη και λαμβανομένης υπ' όψιν της γεωγραφίας και ιδίως της πρόβλεψης για τη νησιωτική Ελλάδα, για την οποία σωστά, έστω και χωρίς να έχει πολύ μεγάλη σημασία αυτού του είδους δήλωση, να την κάνουμε πράξη πάντως την εκδήλωση ενδιαφέροντος

για την νησιωτική Ελλάδα». Ήλθε τότε λοιπόν η σειρά μου και κατά τη σύντομη αγόρευσή μου τι υπεγράμμινα: «Το Κοινοβούλιο στη συζήτηση επί της συνταγματικής Αναθεώρησης να ασχολείται με τη νησιωτική Ελλάδα είναι μεγάλη υπόθεση, έστω και μ' αυτήν την έκφραση επιθυμίας ή την υπόδειξη, δειλή υπόδειξη, η οποία, όμως, έχει σαν φόντο τους τι: Την ανάγκη να σχεδιάσουμε την ολοκληρωμένη νησιωτική μας πολιτική». Και περιέγραφα ποια θα πρέπει να είναι η σύνθεση των θεμάτων αυτής της πολιτικής. Θεωρούσα τότε ότι δεν αποτελούσε λύση του νησιωτικού προβλήματος η ερμηνευτική δήλωση, αλλά πάντως ήταν κάποιο βήμα, το οποίο αιτιολογούσε την ανάγκη και αποτελούσε και βάση αιτημάτων που απευθύναμε και προς την Ευρωπαϊκή Ένωση προς τις Βρυξέλλες ζητώντας να λάβουν ειδική μέριμνα για τη νησιωτική Ελλάδα. Όμως, οι κύριοι των Βρυξελλών μας έλεγαν: «Εσείς έχετε σχεδιάσει νησιωτική πολιτική; Πώς έχετε αξίωση εμείς των Βρυξελλών να σχεδιάζουμε για σας;»

Και έλεγα τότε την 21η Μαρτίου 2006 ότι όλα αυτά πρέπει να τα συνθέσουμε εμείς, δηλαδή, οι Έλληνες να παρουσιάσουμε το ολοκληρωμένο σύστημα και μετά να πείσουμε τις Βρυξέλλες να το υιοθετήσουν και αναλόγως να το χρηματοδοτήσουν. Διότι καμία πολιτική δεν έχει αξία εάν δεν στηρίζεται και οικονομικά.

Σήμερα, λοιπόν, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, προτείνεται από τον Υπουργό του Αιγαίου – και ο ομιλών εκφράζει απόψεις και συναδέλφων νησιωτών, τις οποίες πρέπει να σας πω ότι τις ασπάζονται αδιακρίτως κομματικής τοποθέτησής όλοι οι νησιώτες, εξ όσων γνωρίζω- το εξής: Όταν δρα κανονιστικώς ο κοινός νομοθέτης, να λαμβάνουμε υπ' όψιν τις ιδιαίτερες συνθήκες των νησιωτικών περιοχών καθιερώνοντας ειδική μέριμνα για τη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη. Ένα βήμα δηλαδή παραπάνω. Όχι να λαμβάνετε μόνο υπ' όψιν την ιδιαιτερότητα, που είναι βέβαια μία μεγάλη υπόθεση, κύριοι συνάδελφοι. Τότε είχαμε πει ότι παρά τω Προέδρω της Βουλής έπρεπε να υπάρχει μία ομάδα, επιτροπή ή άλλο τι που θα βλέπει εάν κάθε νομοσχέδιο μπορεί να γίνει νόμος του κράτους και να εφαρμοσθεί στην νησιωτική Ελλάδα, να μην επαναληφθεί εκείνο το περιεργό φαινόμενο με τα αντικειμενικά κριτήρια όπου Πλατεία Συντάγματος και Κάσος, τα ίδια. Ξεσηκωθήκαμε όλοι οι νησιώτες Βουλευτές μέχρις ότου να αναθεωρήσει το Υπουργείο Οικονομικών εκείνης της εποχής αυτή τη διάταξη. Αφού αυτό δεν έγινε, το Προεδρείο της Βουλής, δηλαδή, να κοσκινίζει τα νομοσχέδια, ας γίνει κάτι άλλο: ειδική μέριμνα από κάθε έναν εξ όσων υπογράφουν. Έτσι, λοιπόν, η σημερινή πρόταση προχωρεί ένα βήμα περισσότερο, ποια θα είναι αυτή η μέριμνα; Η μέριμνα που θα συμβάλλει στη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη, σταθερή οικονομική ανάπτυξη, που την έχει ανάγκη η νησιωτική Ελλάδα; Εμείς αυτό καταφέραμε και το περάσαμε στο λεγόμενο Ευρωσύνταγμα, στη Συνθήκη για το Μέλλον της Ευρώπης. Το άρθρο 3220 επιτέλους, αφού δεν το κατόρθωσε το Άμστερνταμ, ούτε το κατόρθωσε η Νίκαια, το περιέλαβε.

Θέλω εδώ να ευχαριστήσω τον συνάδελφο εκείνης της εποχής, τον τότε Υπουργό Εξωτερικών κ. Πέτρο Μολυβιάτη, για την ουσιαστική παρέμβασή του όταν ο ομιλών σημαιοφόρος της «νησιωτικότητας» –και όχι μόνο για την ελληνική υπόθεση- συζητιζόμενος από συναδέλφους που βλέπω σ' αυτήν την Αίθουσα, πρότεινε να γίνει επιτέλους η προσθήκη σε υπάρχον άρθρο της Συνθήκης του Άμστερνταμ που να υποχρεώνει την Ευρωπαϊκή Ένωση να λαμβάνει εκείνη την ειδική μέριμνα δια χρηματοδότησης ειδικών δράσεων για την Ευρωπαϊκή νησιωτική περιοχή, εν προκειμένω για την Ελλάδα.

Κύριοι συνάδελφοι, αυτό εβασίσθη που; Στο ό,τι εισήχθη μία νέα έννοια μεταξύ των άλλων εννοιών που επικρατούν κατά την ανάπτυξη της περιφερειακής πολιτικής σε ευρωπαϊκό χώρο. Ποιά έννοια είναι αυτή; Της εδαφικής συνοχής. Μέχρι προ καιρού είχαμε την κοινωνική και οικονομική συνοχή, τώρα έχουμε και μία άλλη έννοια της εδαφικής συνοχής. Η εδαφική συνοχή σε μία νησιωτική περιοχή είναι μία σύνθετη υπόθεση, έχει ανάγκη ισχυράς συνταγματικής κατοχυρώσεως και όχι μόνο να παραμένει ως ερμηνευτική δήλωση.

Δεν με βρίσκει πολύ σύμφωνο η ιδέα της αναμείξεως και άλλων προτάσεων μ' αυτήν του άρθρου 101, δηλαδή, να περι-

ληφθούν οι ορεινές, προβληματικές και άλλες περιοχές. Ναι έχουν ανάγκη ειδικής μέριμνας, αλλά θα μείνουμε στην ιδέα που μας οδήγησε να κάνουμε την προηγούμενη συνταγματική παρέμβαση, αυτό που λέει ο κ. Βενιζέλος «διφυής η χώρα μας, μας αρέσει δεν μας αρέσει, ηπειρωτική και νησιωτική». Και το «νησιωτική» θα το πληρώσουμε όλοι οι Έλληνες εάν θέλουμε να έχουμε νησιά και νησιώτες.

Τα λέω καλά, κύριε συνάδελφε, από τη Λευκάδα;

ΞΕΝΟΦΩΝ ΒΕΡΓΙΝΗΣ: Μας εκπροσωπείτε!

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ (Υπουργός Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής): Νησιά χωρίς νησιώτες, τι νόημα έχει;

Παλεύουμε, λοιπόν, και στο πλαίσιο της Συνταγματικής Αναθεώρησης, αλλά δεν παλεύουμε στην πραγματικότητα, συζητούμε –και χαίρομαι γιατί πήρε αυτήν τη μορφή η συζήτηση– με συναίνεση. Πρέπει να σας πω ότι το 101 τότε, αυτή η ερμηνευτική εγκύκλιος εψηφίσθη και από τους τριακοσίους Βουλευτές. Μοναδική περίπτωση. Και πιστεύω πως και η επόμενη θα έχει την ίδια τύχη.

Η εδαφική, λοιπόν, συνοχή οδηγεί στην ανάγκη και αυτής της διατάξεως. Το περί εγγύτητος είναι το αυτόνοτο. Αρχή όλων ποια είναι; Ο πολίτης να μην κυνηγά τη διοίκηση αλλά αυτή να είναι κοντά στον πολίτη. Και ομιλώ για τα νησιά σε συνδυασμό με την Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση που το επόμενο άρθρο περιγράφει. Θέλω δηλαδή να πω ότι ο θεσμός του επαρχείου –το οποίο καταργήθηκε στην ηπειρωτική Ελλάδα διότι άλλαξε πλέον η ζωή εκεί, η άνεση προσεγγίσεως στις νομαρχίες οδήγησε στην κατάργηση των επαρχείων– στην νησιωτική Ελλάδα είναι ανάγκη, αλλά ανάγκη η οποία οδηγεί στο να ενισχύσουμε το επαρχείο. Και φάνηκε ότι η ανάγκη αυτή είναι επιβεβλημένη με την εξέλιξη του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης. Αδυναμία του να καρπωθούν μικρές διοικητικές νησιωτικές μονάδες των θετικών στοιχείων του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, που εάν είχαν ισχυρά επαρχεία θα κάλυπταν τις προδιαγραφές και σήμερα δεν θα βρισκόμασταν στην ανάγκη το Υπουργείο Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομίας και με υπογραφή συναδέλφων Υπουργών, του κ. Παυλόπουλου εν προκειμένω και του κ. Σουφλιά, να εισαγάγουμε την ιδέα του «ενδιαμέσων φορέων» για να καρπωθούμε των πλεονεκτημάτων του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου για τα μικρά νησιά.

Αυτές, λοιπόν, οι ιδιομορφίες χρόνια σύρονται. Τώρα ακόμη π.χ. αποφασίζουμε να κάνουμε Εφετείο στη Μυτιλήνη, αυτές οι ιδιομορφίες απαιτούν επεμβάσεις που έχω την αίσθηση πως έχουν ανάγκη ιδιαίτερης συνταγματικής στηρίξεως. Γι' αυτό πιστεύω βάσιμα ότι είναι απαραίτητο η διάταξη που προτείνεται να υιοθετηθεί ώστε να περιληφθεί μεταξύ των προς αναθεώρηση, για το πρακτικό της υποθέσεως. Υποχρέωση πλέον θα είναι όχι μόνο για το εθνικόν του πράγματος, αλλά και γιατί πρέπει πρέπει να δοθεί ένα μήνυμα ότι το Κοινοβούλιο όχι απλώς αναγνωρίζει την ειδική εθνική ανάγκη στηρίξεως των νησιωτών αλλά το αποδεικνύει εμπράκτως και δια του Συντάγματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Ο κ. Τζίμας, ειδικός αγορητής από την πλευρά της Νέας Δημοκρατίας έχει το λόγο. Και επί αρκετές τετραετίες Δήμαρχος Δράμας!

ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ ΤΖΙΜΑΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητούμε την αναθεώρηση τεσσάρων άρθρων τα οποία έχουν σχέση με τη Δημόσια Διοίκηση και την Τοπική Αυτοδιοίκηση, δηλαδή δύο μηχανισμούς που είναι ταγμένοι να υπηρετούν τους πολίτες. Και μόνο με βάση αυτό το σκεπτικό δεν θα έπρεπε να αναπτυχθούν αντιρρήσεις όσον αφορά στην ουσία της αναθεώρησης των συγκεκριμένων άρθρων. Ποιός μπορεί σήμερα να αμφισβητήσει το γεγονός πως δεν έχει δικαίωμα η πολιτεία, το κράτος, να ζητήσει συνταγματική κατοχύρωση για να αναπτύξει πολιτικές για τη νησιωτική Ελλάδα; Έχουν γίνει βήματα τα τελευταία χρόνια προς την κατεύθυνση αυτή. Σας θυμίζω ότι μέσα στον Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων υπάρχει ειδική διάταξη με την οποία δίνεται η δυνατότητα στους νησιωτικούς δήμους της χώρας να συστήνουν αναπτυξιακές εταιρείες προς κεραιμένους να εξυπηρετούν συγκοινωνιακά τους πολίτες τους.

Δεν είναι όμως μόνο η ανάπτυξη των συγκοινωνιών προκειμένου τα νησιά μας να συνδεθούν με την ηπειρωτική Ελλάδα,

αλλά είναι και το ζήτημα της ανάπτυξης πολιτικών στο χώρο του πολιτισμού, της κοινωνικής πολιτικής αλλά και της χωροταξίας.

Γι' αυτό είναι απαραίτητη η αναθεώρηση αυτή ούτως ώστε να έχουμε μία συνταγματική κατοχύρωση για την ανάπτυξη πολιτικών πράξεων για τις απομονωμένες περιοχές όπως είναι τα νησιά μας.

Πρέπει να είναι όμως μέσα στη διαδικασία Αναθεώρησης και η επέκταση αυτής της συνταγματικής δυνατότητας για τις ορεινές περιοχές. Από την ώρα που στο Δ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης δίνεται η δυνατότητα στα ευρωπαϊκά όργανα να έχουμε επιχορήγηση δράσεων και έργων για πρώτη φορά μετά από αγώνα του Πρωθυπουργού για την ανάπτυξη έργων στη νησιωτική και την ορεινή Ελλάδα, νομίζω ότι πρέπει να συμπεριληφθεί στη φάση της Αναθεώρησης και η ορεινή Ελλάδα.

Επιχειρείται από τη Νέα Δημοκρατία η αναθεώρηση άρθρων που έχουν σχέση με τον εμπλουτισμό της Δημόσιας Διοίκησης με ικανό και έμπειρο προσωπικό το οποίο σήμερα υπηρετεί και θα υπηρετεί και αύριο με σχέση εργασίας αορίστου χρόνου. Γιατί να αφαιρέσουμε από την πολιτεία και από το κράτος αυτήν τη δυνατότητα να εμπλουτίσει αυτόν το μηχανισμό εξουσίας, τη Δημόσια Διοίκηση, με ικανά και έμπειρα στελέχη μέσα από μία διαφανή διαδικασία Α.Σ.Ε.Π.;

Ζητείται η αναθεώρηση του άρθρου 104 με την οποία θέλουμε να κατοχυρώσουμε συνταγματικά ότι ο δημόσιος υπάλληλος πρέπει να έχει ευθύνη, όχι όμως μόνο στην περίπτωση που ζημιώνει το κράτος, αλλά και ευθύνη όταν ο δημόσιος υπάλληλος ζημιώνει τον πολίτη. Πρέπει, λοιπόν, να διευρύνουμε το πεδίο αναζήτησης ευθυνών από τους δημοσίους υπαλλήλους και στην περίπτωση ζημώσεως του κράτους, αλλά και των πολιτών.

Έρχομαι τώρα στην τέταρτη πρόταση της Νέας Δημοκρατίας που αφορά καθαρά την Αυτοδιοίκηση πρώτου και δεύτερου βαθμού με το άρθρο 102.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ως πολιτικός κόσμος της χώρας θα πρέπει να λύσουμε ένα βασικό ζήτημα της Αυτοδιοίκησης. Τι είναι τοπική υπόθεση; Κάνουμε πολλή κουβέντα για το τεκμήριο της αρμοδιότητας, και την αρχή της εγγύτητας όταν το τεκμήριο αρμοδιότητας είναι συνταγματικά κατοχυρωμένο στο ισχύον Σύνταγμα; Δυστυχώς αυτό το τεκμήριο αρμοδιότητας δεν αξιοποιήθηκε τις τελευταίες δεκαετίες με την ψήφιση των αντίστοιχων εκτελεστικών νόμων προκειμένου να δοθεί στην Αυτοδιοίκηση της χώρας η δυνατότητα να αναπτύξει πολιτικές που έχουν σχέση με την τοπική τους κοινωνία.

Κατά την άποψή μου δεν υπάρχει ουσιαστική διαφορά μεταξύ τεκμηρίου αρμοδιότητας και αρχής της εγγύτητας. Λέει το ΠΑ.ΣΟ.Κ. πως πρέπει η Αυτοδιοίκηση να αποκτήσει φορολογική εξουσία. Ζητάει και η Αυτοδιοίκηση σήμερα στη χώρα μας τη δυνατότητα να αναπτύξει φορολογική εξουσία.

Ας προβληματιστούμε λίγο. Τι φορολογική εξουσία μπορεί να ασκήσει η Τοπική Αυτοδιοίκηση στη χώρα, δηλαδή ποιους φόρους μπορεί να επιβάλλει η Αυτοδιοίκηση στους πολίτες; Θα της δώσουμε τη δυνατότητα να επιβάλει φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων; Φανταστείτε μία κοινότητα των πεντακοσίων κατοίκων στην Ελλάδα αν έχει τη δυνατότητα σήμερα να επιβάλει φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων ή τέλη κυκλοφορίας ή να επιβάλει φόρο στα τσιγάρα ή στα ποτά. Εγώ παρακολουθώ αυτήν την κουβέντα εδώ και δεκαετίες και με την προηγούμενη ιδιότητα που είχα για την παροχή δυνατότητας στην Αυτοδιοίκηση άσκησης φορολογικής εξουσίας, αλλά κανένας δεν μπαίνει στην ουσία του προβλήματος.

Ποιοι είναι αυτοί οι φόροι, παλιοί ή καινούργιοι, που είναι δυνατό να δοθούν στην Τοπική Αυτοδιοίκηση ή στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση προκειμένου αυτή να ασκήσει φορολογική εξουσία; Δυστυχώς δεν έχω ακούσει καμία πρόταση. Αντίθετα, αυτό που πρέπει να μας προβληματίσει είναι τα ανταποδοτικά τέλη που επιβάλει σήμερα η Αυτοδιοίκηση. Για μένα διαφορά μεταξύ τελών και φόρων δεν υπάρχει ουσιαστικά.

Το μεγάλο ζητούμενο σήμερα για το κράτος και την Αυτοδιοίκηση είναι ποιος ελέγχει αν τα τέλη που επιβάλλει η Αυτοδιοίκηση σήμερα είναι, πράγματι, ανταποδοτικά. Υπάρχει κάποιος μηχανισμός που να λέει ότι τα ανταποδοτικά τέλη επιστρέφουν

με έργο πάλι στους πολίτες; Δεν υπάρχει. Μπαίνουν σ' έναν κοινό κορβανά διαχειριστικό της Αυτοδιοίκησης και ανάλογα με τις πολιτικές δράσεις που αναπτύσσει η Αυτοδιοίκηση διοχετεύονται σε τομείς που δεν έχουν καμία σχέση με την ανταποδοτικότητα.

Πώς είναι δυνατό να ζητάει το ΠΑ.ΣΟ.Κ. σήμερα άσκηση φορολογικής εξουσίας από την Αυτοδιοίκηση, όταν ούτε καν η ίδια η Αυτοδιοίκηση –δεν μιλώ για το κράτος– δεν έχει κοστολογήσει τις αρμοδιότητές της;

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σήμερα δεν γνωρίζουμε πόσο κοστίζει στο ελληνικό δημόσιο η Τοπική Αυτοδιοίκηση. Κανείς δεν το ξέρει, ούτε η ίδια η Αυτοδιοίκηση γνωρίζει κάτι για τις εκατοντάδες αρμοδιότητες. Πάνω από πεντέμισι χιλιάδες αρμοδιότητες τοπικού χαρακτήρα έχει σήμερα η Αυτοδιοίκηση και δεν γνωρίζουμε πόσο είναι το κόστος, γι' αυτό κάθε τόσο βλέπουμε την Αυτοδιοίκηση να επαίτεί και να απαιτεί από την κεντρική εξουσία να πάρει χρήματα. Πόσα χρήματα πρέπει να δίνει το κράτος στην Αυτοδιοίκηση; Διερωτηθήκαμε;

Αρα, λοιπόν, το πρώτο πράγμα που πρέπει να προβληματίσει τον πολιτικό κόσμο της χώρας είναι η κοστολόγηση των αρμοδιοτήτων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Μεταβιβάστηκαν πριν από χρόνια οι αρμοδιότητες των δημοτικών, των εθνικών σταδίων, των παιδικών σταθμών χωρίς καν να γίνει κοστολόγηση και οι δήμοι στη χώρα ταλαιπωρούνταν για πέντε και έξι χρόνια μέχρι να εντοπίσουν το λειτουργικό κόστος αυτών των μεταβιβαζομένων αρμοδιοτήτων, αν και υπάρχει διάταξη στο ελληνικό Σύνταγμα που λέει ότι κάθε αρμοδιότητα η οποία μεταβιβάζεται στην Αυτοδιοίκηση θα συνοδεύεται και από τους αντίστοιχους φόρους.

Σεβόμαστε, λοιπόν, την ισχύουσα νομοθεσία; Σεβόμαστε το ελληνικό Σύνταγμα όταν ρητώς και κατηγορηματικώς αναφέρεται ότι κάθε νέα αρμοδιότητα που δίνει το κράτος στην Αυτοδιοίκηση πρέπει να κοστολογείται και να δίνονται και τα αντίστοιχα χρήματα στην Τοπική Αυτοδιοίκηση; Δεν εφαρμόστηκε στο σχέδιο της αυτή η δυνατότητα που παρέχει σήμερα το ελληνικό Σύνταγμα.

Αρα, λοιπόν, χρειάζεται ιδιαίτερος προβληματισμός στην πρόταση που κατέθεσε το ΠΑ.ΣΟ.Κ. για το αν πρέπει η Αυτοδιοίκηση να πάρει τη δυνατότητα ασκήσεως φορολογικής εξουσίας. Η άποψή μου είναι ότι πρέπει πρώτα να κοστολογήσουμε τις αρμοδιότητες της Αυτοδιοίκησης και στη συνέχεια να δούμε πώς θα καλυφθούν αυτές οι δαπάνες. Αν θέλετε, το πολιτικό σύστημα της χώρας και ιδιαίτερα τις κυβερνήσεις τις συμφέρει η Αυτοδιοίκηση να ασκεί φορολογική εξουσία. Πρέπει να δούμε και πόσοι δήμαρχοι είναι έτοιμοι να ασκήσουν φορολογική εξουσία και να αναλάβουν το όποιο πολιτικό κόστος από την άσκηση αυτής της δυνατότητας.

Πώς είναι δυνατό όμως εν όψει της διαχείρισης του Δ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης η Τοπική Αυτοδιοίκηση στη χώρα μας να διαχειριστεί μαζί με τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση το 82% των πόρων του Δ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης; Νομίζω πως πρέπει μέσα στη διαδικασία της Αναθεώρησης να προβλέψουμε τη δυνατότητα να μετατραπεί η ελληνική Αυτοδιοίκηση σε τρίτο εταίρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τι σημαίνει τρίτος εταίρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης; Σήμερα με τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης συνομιλεί μόνο το εθνικό κράτος. Η Αυτοδιοίκηση συνομιλεί με by pass είτε μέσω της περιφέρειας, είτε μέσω των αντίστοιχων Υπουργείων, κάτι που δεν συμβαίνει σε καμία ευρωπαϊκή αυτοδιοίκηση, συμβαίνει όμως στην Ελλάδα.

Πρέπει, λοιπόν, να κατοχυρώσουμε συνταγματικά τη δυνατότητα συνομιλίας της ελληνικής Τοπικής Αυτοδιοίκησης απευθείας με τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτό σημαίνει αναβάθμιση του ρόλου της Αυτοδιοίκησης, δηλαδή απλά να μπορεί η ελληνική Αυτοδιοίκηση να πάρει μία μελέτη, να την πάει στα αρμόδια όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης χωρίς να παρεμβληθεί το εθνικό κράτος και να τύχει της έγκρισης ή της απόρριψης αυτής της μελέτης, δυνατότητα που δεν υπάρχει σήμερα. Η μόνη δυνατότητα που έχει η Αυτοδιοίκηση στη χώρα μας είναι να αξιοποιήσει απευθείας κονδύλια για οριζόντιες δράσεις, όχι για έργα.

Και σε συνδυασμό δε με το νόμο για τα Σ.Δ.Ι.Τ., τις συμπρά-

ξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, είναι δυνατόν αυτή η δυνατότητα να δοθεί μέσω της συνταγματικής αναθεώρησης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κατά καιρούς εξαπολύονται μύθοι εναντίον της ελληνικής αυτοδιοίκησης, ότι η κακοδαιμονία και κακοδιαχείριση του ελληνικού κράτους οφείλεται εν πολλοίς στην σπατάλη και στην κακοδιαχείριση και κακοδιοίκηση που ασκεί η ελληνική Τοπική Αυτοδιοίκηση. Ακούστε. Η Αυτοδιοίκηση στην χώρα μας διαχειρίζεται περίπου το 4,5% του κρατικού προϋπολογισμού. Αν λοιπόν, με τη διαχείριση του 4,5% του κρατικού προϋπολογισμού αποδίδουμε στην Αυτοδιοίκηση όλη την κακοδαιμονία του ελληνικού κράτους, τότε νομίζω πως αδικούμε αυτήν τη γνήσια μορφή λαϊκής εξουσίας, που όλοι αναφέρουμε, που είναι η ελληνική Τοπική Αυτοδιοίκηση. Όχι ότι δεν υπάρχουν φαινόμενα ασυδοσίας και φαινόμενα διαφθοράς στο χώρο της Αυτοδιοίκησης. Όπως υπάρχουν και σε κάθε χώρο της Δημόσιας Διοίκησης. Αλλά είναι βέβαιο πως η ελληνική Αυτοδιοίκηση στη χώρα μας έχει αποδώσει ένα τεράστιο έργο, παρόλο το γεγονός ότι τις τελευταίες δεκαετίες το κράτος και η πολιτεία δεν εμπιστεύθηκε στον βαθμό που έπρεπε να εμπιστευθεί την ελληνική Αυτοδιοίκηση.

Και είναι θετικό σήμερα ότι προχωρούμε σε αναθεώρηση τεσσάρων άρθρων του ελληνικού Συντάγματος που αφορούν καθαρά την Αυτοδιοίκηση, καθαρά τη Δημόσια Διοίκηση για να μπορούσαμε να την περιβάλλουμε με μια συνταγματική κατοχύρωση με τελικό στόχο να ανοίξει τα φτερά της να αξιοποιήσει όλες τις τοπικές δυνάμεις, όλες τις τοπικές φαντασίες και οράματα και μέσα από την διαδικασία διεξαγωγής τοπικών δημοψηφισμάτων αλλά και κυρίως, μέσα από την διαδικασία εφαρμογής του καινούριου Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων. Ενός κώδικα ο οποίος περιγράφει τις αρμοδιότητες, ενός κώδικα ο οποίος ψηφίστηκε από την ελληνική Βουλή και στην ουσία με σύμφωνη γνώμη της ελληνικής Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Πιστεύω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πως μας δίνεται μια μοναδική δυνατότητα, πραγματικά, να εμπιστευθούμε την Αυτοδιοίκηση, να μην φοβηθούμε να αναθεωρήσουμε εδάφια και άρθρα του ελληνικού Συντάγματος στην επόμενη αναθεωρητική Βουλή προκειμένου να γίνει, πραγματικά, μια απελευθέρωση των δυνάμεων της ελληνικής Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Γι' αυτό θεωρώ πως η πρόταση της Νέας Δημοκρατίας κινείται προς την σωστή κατεύθυνση εκσυγχρονισμού της πολιτείας, δημιουργίας ενός κράτους καλύτερου, αποτελεσματικότερου και φιλόξενου για τον Έλληνα πολίτη.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Ευχαριστούμε πολύ.

Ο κ. Κοσμίδης έχει το λόγο.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, από την Βούλα όπου κατοικώ ως την Βουλή που τώρα ομιλώ, διανύω μια απόσταση καθημερινά είκοσι περίπου χιλιομέτρων. Αν την διανύω μέσω της παραλιακής και της Λεωφόρου Συγγρού, διέρχομαι από περιοχές οκτώ δήμων. Αν την διανύσω μέσω της Λεωφόρου Βουλιαγμένης, διέρχομαι πάλι από περιοχές οκτώ δήμων, οι πέντε των οποίων είναι διαφορετικοί από τους πρώτους οκτώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Μας το είχαν βάλει άσκηση στο πολυτεχνείο κάποτε στην Φυσική αυτό.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ: Ο Δήμος Αθηναίων έχει πληθυσμό μεγαλύτερο από την όγδοη σε πληθυσμό περιφέρεια της Ελλάδος. Η περιφέρεια των Ιονίων Νήσων αν ήταν δήμος θα ήταν τρίτος σε πληθυσμό μετά τους Δημόκρατιες κινείται προς την Θεσσαλονίκη. Ο τελευταίος σε πληθυσμό νομός της χώρας έχει πληθυσμό που τον κατατάσσει μετά τον τεσσαρακοστό δεύτερο δήμο της χώρας. Έχουμε οκτώ δήμους με πληθυσμό πάνω από εκατό χιλιάδες κατοίκους. Έχουμε πεντακόσιους σαράντα δύο δήμους, δηλαδή περισσότερους από τους μισούς με πληθυσμό κάτω από πέντε χιλιάδες κατοίκους. Ο πρώτος σε έκταση δήμος έχει έκταση χίλιες φορές μεγαλύτερη από τον μικρότερο δήμο. Πάνω από διακόσιοι δήμοι έχουν έκταση μεγαλύτερη από αρκετούς νομούς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Πολύ χρήσιμη δουλειά αυτή που έχετε κάνει, κύριε Κοσμίδη. Μπράβο.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ: Την έχω κάνει εδώ και χρόνια, κύριε

Πρόεδρε. Τα χαρακτηριστικά στοιχεία που ανέφερα καταδεικνύουν την ακραία ανορθολογικότητα της διοικητικής διάρθρωσης και διαίρεσης της χώρας. Σήμερα υπάρχουν πολλοί δήμοι οι οποίοι από μακρού χρόνου έχουν πάψει να είναι αυτόνομοι οικιστικοί ιστοί σε ικανή απόσταση από άλλους. Είναι απλά άθροισμα οικοδομικών τετραγώνων σε πλήρη σύνθεση γύρω γύρω με άλλους απολύτως όμορους δήμους και χωρίς κανένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό γνώρισμα ούτε καν ιστορικό. Και σκεφθείτε ότι μεσολάβησε το 1997 η γενναία και τολμηρή αναδιάρθρωση με το σχέδιο «ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ» με το οποίο συμμαζεύτηκαν οι δήμοι και οι κοινότητες σε αναλογία ένας νέος σε έξι παλαιούς.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ωρίμασαν οι συνθήκες για δύο βαθμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης που θα είναι οι δήμοι- που δεν πρέπει να ξεπερνούν τους τριακόσιους- και οι περιφέρειες. Έτσι θα εκλείψουν και η υπερνομαρχίες οι οποίες θεσπίστηκαν για ευνόητους λόγους, ωστόσο ως μορφώματα διοικητικά είναι παράδοξα ως εκτρωματικά. Κάθε καθυστέρηση στην υιοθέτηση, θεσμοθέτηση και υλοποίηση ενός νέου διοικητικού χάρτη της χώρας στον 21^ο αιώνα και στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης βλάπτει, γιατί στο μεταξύ εδραιώνονται εξουσίες στους σημερινούς δήμους, κοινότητες και νομαρχίες και οι αντιστάσεις στο μέλλον θα πληθαίνουν για λόγους καθαρά ιδιοτελείς.

Υποστηρίζω ένα μοντέλο το οποίο αφ' ενός μεν θα εντάσσεται λειτουργικά και ορθολογικά στο ευρύτερο πλαίσιο της συγκρότησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αφ' ετέρου δε θα συμβάλλει στην ανάπτυξη του τόπου και στην εξυπηρέτηση του πολίτη. Χρειαζόμαστε ένα σχέδιο διοικητικής σύγκλισης με την διοικητική διάρθρωση της αυριανής Ευρώπης. Και αυτές οι πρωτοβουλίες δεν προϋποθέτουν καμία Αναθεώρηση του Συντάγματος.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γύρω από την Τοπική Αυτοδιοίκηση διακινείται πληθωρική ρητορεία υπέρ της ενίσχυσής της με αρμοδιότητες και πόρους σε βάρος της κεντρικής και αποκεντρωμένης δημόσιας εξουσίας. Ακούγονται πολύ ωραία οι φράσεις «εγγύτητα και φιλικότητα στον πολίτη», «τοπική ανάπτυξη και απασχόληση». Γίνεται λόγος για ένταξη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στο πολιτικο-διοικητικό σύστημα της χώρας και ότι δεν νοείται πια διαχωρισμός κεντρικών και τοπικών υποθέσεων.

Η σκληρή πραγματικότητα όμως δικαιολογεί αυτήν τη ρητορεία: Είναι οι Ο.Τ.Α. αξιόπιστοι; Είναι περήφανοι για την καθαριότητα στον χώρο ευθύνης τους; Για την ακώλυτη πρόσβαση στους κοινόχρηστους χώρους; Για την εναπόθεση των απορριμμάτων τους σε χώρους υγειονομικής ταφής; Ποιοι ευθύνονται για τα 5.000.000 ευρώ που πλήρωσε πριν από λίγα χρόνια η χώρα μας πρόστιμο για το Κουρουπητό των Χανίων και για την σωρεία δικαστικών εμπλοκών στην Ευρωπαϊκή Ένωση για την έλλειψη Χ.Υ.Τ.Α.; Γιατί η αστυνομία βεβαιώνει παραβάσεις στα κέντρα διασκέδασης, αλλά οι δήμοι δεν τα κλείνουν; Γιατί οι δήμοι αντί για μόνιμο προσωπικό, ζητούν συμβασιούχους έργου όπου ισχύει το ρουσφέτι καθαρά; Η σημερινή Κυβέρνηση ενέκρινε εβδομήντα χιλιάδες συμβάσεις έργου σε δύομισι χρόνια. Και οι περισσότερες είναι για δήμους.

Δείτε τις ετήσιες εκθέσεις του Συνηγόρου του Πολίτη. Κάθε χρόνο επισημαίνεται ότι η διαφθορά και η κακοδιοίκηση ανθούν στους Ο.Τ.Α.. Είναι οι φορείς που συχνότερα αρνούνται να αποδεχθούν εισηγήσεις της αρχής για αποκατάσταση της κακοδιοίκησης. Στην έκθεση του 2005 επισημαίνεται ότι τα περισσότερα προβλήματα κακοδιοίκησης παρατηρούνται στους δήμους 18,7%, στο Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης 16,2% και στις νομαρχίες 9%. Και θυμίζω ότι κάθε λίγο και λιγάκι η Βουλή νομιμοποιεί δαπάνες των Ο.Τ.Α. που το Ελεγκτικό Συνέδριο κρίνει παράνομες. Σ' αυτήν την Τοπική Αυτοδιοίκηση είμαι επιφυλακτικός ως αρνητικός να δώσουμε περισσότερες αρμοδιότητες και πόρους.

Όσα προανέφερα θεμελιώνουν τις απόψεις μου για την πρόταση αναθεώρησης του άρθρου 102. Είμαι πολύ επιφυλακτικός για την δυνατότητα αυτών των Ο.Τ.Α. να εγκρίνουν τροποποιούν και εφαρμόζουν χωροταξικά και πολεοδομικά σχέδια όπως προτείνουν τα δυο κόμματα. Έτσι θα διαφεύγεται ο προληπτι-

κός έλεγχος του Συμβουλίου της Επικρατείας. Διαφωνώ σε διατυπώσεις που οδηγούν στη σύσταση, ουσιαστικά, τοπικών κυβερνήσεων, δηλαδή, σε μια μικρή Ελλάδα, ομοσπονδιακή.

Για το άρθρο 101 θεωρώ μικρής ή άνευ σημασίας την ενσωμάτωση της ερμηνευτικής δήλωσης στο σώμα του άρθρου όπως και την προσθήκη «και των απομονωμένων ορεινών περιοχών».

Χωρίς καμία διάθεση ειρωνείας αναρωτιέμαι: Σε μία επόμενη Αναθεώρηση θα αρχίσουμε να συζητάμε να εντάξουμε στο Σύνταγμα τη φροντίδα για τις χαράδρες φερ' ειπείν; Αυτά δεν χρειάζονται ενσωμάτωση σε συνταγματικό κείμενο. Είναι μέτρα πολιτικής, που η κάθε κυβέρνηση οφείλει να παίρνει.

Άνευ σημασίας θεωρώ και την πρόταση της Νέας Δημοκρατίας για αναθεώρηση του άρθρου 104. Όσα προτείνονται, ισχύουν σε διατάξεις του Δημοσίου υπαλληλικού Κώδικα. Χρειάζεται εφαρμογή των διατάξεων αυτών και όχι ευχολογία στο Σύνταγμα, διότι στο τέλος θα μας πει κάποιος, γιατί δεν βάθετε στο Σύνταγμα και υποχρεώσεις των Βουλευτών, των Υπουργών, των δημάρχων κλπ., αλλά μόνο των δημοσίων υπαλλήλων;

Θα κλείσω με το άρθρο 103. Ερμηνεύοντας το άρθρο 103 του Συντάγματος, το Συμβούλιο της Επικρατείας έχει δεχθεί ότι τον κανόνα στην οργάνωση και τη στελέχωση της Δημόσιας Διοίκησης αποτελούν οι μόνιμοι υπάλληλοι, που τελούν μεταξύ τους σε σχέση ιεραρχίας. Κατ' εξαίρεση, όμως, είναι επιτρεπτή η πλήρωση ορισμένων θέσεων, ως εκ της φύσεως των αρμοδιοτήτων τους, με υπαλλήλους μετακλητούς, με θητεία ή σε σχέση ιδιωτικού δικαίου.

Επίσης, είναι κατ' αρχήν επιτρεπτή η κατάργηση ορισμένου αριθμού οργανικών θέσεων ή και ορισμένης βαθμίδας της υπαλληλικής ιεραρχίας ή η κατάργηση των σχετικών αρμοδιοτήτων ή η μεταβίβασή τους σ' άλλες κατηγορίες υπαλλήλων, μετακλητούς, επί θητεία κλπ., υπό τον πρόδηλο, όμως, όρο ότι πρώτον, η κατάργηση των μόνιμων θέσεων δεν προσλαμβάνει τέτοια έκταση, ώστε να παραβιάζεται κατ' ουσία ο συνταγματικός κανόνας που επιβάλλει την οργάνωση και στελέχωση της Δημόσιας Διοίκησης από μόνιμους διοικητικούς υπαλλήλους και δεύτερον, ότι η μεταβίβαση αρμοδιοτήτων σε μη μόνιμους υπαλλήλους δικαιολογείται μόνο ως εκ της φύσεως των αρμοδιοτήτων αυτών.

Αυτά που σας ανέφερα τώρα συνιστούν νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Διαφωνώ με την πρόταση της Νέας Δημοκρατίας, διότι κατατείνει στη δημιουργία ιδιαίτερου σώματος, παράλληλου στη δημοσιοϋπαλληλική τάξη.

Η αναθεώρηση του άρθρου 103 θα είχε νόημα είτε αν καταργούσε τη δυνατότητα σύναψης συμβάσεων έργου είτε εάν υποχρέωνε τη σύναψη αυτή με διαγωνισμό ή επιλογή, όπως σε όλες τις λοιπές σχέσεις με το δημόσιο τομέα.

Με την προηγούμενη ιδιότητα μου -ο κ. Βενιζέλος θα το ενθυμείται- υπέδειξα γραπτώς στον τότε εισηγητή της πλειοψηφίας να προστεθεί στην απαγόρευση της διά νόμου μονιμοποίησης συμβασιούχων και η κατηγορία των συμβάσεων έργου. Ήταν τότε που παραιτήθηκε από μέλος της τριμελούς επιτροπής έγκρισης προσλήψεων, γιατί αρνιόμουν να υπογράψω εγκρίσεις συμβάσεων έργου. Δικαιώθηκα με το πρόβλημα που δημιουργήθηκε γενικά με τους συμβασιούχους. Δεν χαίρομαι, όμως, γι' αυτό. Άλλωστε για το θέμα αυτό έχω αιρετική άποψη με την κρατούσα σ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής, που δεν είναι του παρόντος να εκθέσω.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Ευχαριστούμε, κύριε συνάδελφε.

Κύριε Βενιζέλο, νομίζω ότι έχετε εσωτερική ενημέρωση! Ήρθατε ακριβώς, στην ώρα.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Ε, βέβαια!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Ορίστε, έχετε το λόγο.

Έχει εσωτερική ενημέρωση. Τελείωσε!

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ-ΑΓΓΕΛΟΣ ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Τι θα πει «εσωτερική ενημέρωση»;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Κάποιος τον ενημέρωσε από εδώ «ο κ. Κοσμίδης έχει ένα λεπτό για να τελειώσει και επο-

μένως έλα στην αίθουσα αμέσως, για να προλάβεις να μιλήσεις».

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΠΟΥΡΑΣ: Δεν τον άκουσε, όμως. Αυτό είναι το ατυχές.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Τον έχω ακούσει τον κ. Κοσμίδη πολλές φορές, ξέρω τις απόψεις του και συμμερίζομαι πολλές από τις αγωνίες του...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Εν μέρει.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Συμμερίζομαι, λέω, πολλές από τις αγωνίες του.

Κοιτάξτε, έχω πει και άλλη φορά, απευθυνόμενος στην Επιτροπή Αναθεώρησης, ότι πολλά θέματα έρχονται προς συζήτηση ευκαιρίας δοθείσης. Αυτό δεν πρέπει να δημιουργεί παρεξηγήσεις ως προς τη σημασία της αυστηρότητας και της τυπικότητας του Συντάγματος μας.

Το Σύνταγμα είναι ένα κείμενο ελλειπτικό, με κανονιστική πληρότητα, παρά τη ρητή διατύπωσή του, ένα κείμενο μακροχρόνιας ισχύος, ένα κείμενο που δεν μπορεί να αξιολογείται με πολύ μεγάλη ταχύτητα.

Υπάρχουν χώρες που σπάνια προσφεύγουν στη διαδικασία Αναθεώρησης του Συντάγματος –γιατί αυτή είναι εξαιρετικά πολύπλοκη– όπως οι Ηνωμένες Πολιτείες, που με πολύ μεγάλη ικανότητα προσαρμόζονται στις εξελίξεις και πρωτοπορούν. Υπάρχουν και άλλες χώρες στις οποίες η διαδικασία Αναθεώρησης του Συντάγματος είναι πάρα πολύ συχνή, διεξάγεται με πάρα πολύ μεγάλη ευκολία και ταχύτητα και άρα η αυστηρότητα του Συντάγματος είναι σχεδόν εικονική.

Εμείς, ευτυχώς, ως χώρα στεκόμαστε, ως έννομη τάξη και ως παράδοση συνταγματική, στο ενδιάμεσο.

Πρέπει, λοιπόν, να έχουμε μία εσωτερική οικονομία συνταγματικού λόγου όταν προτείνουμε διάφορα θέματα προς αναθεώρηση. Κάθε τι που είναι αυτονόητο, προφανές και ευχάριστο, δεν χρειάζεται να τίθεται και στο Σύνταγμα ως συνταγματική διάταξη.

Το άρθρο 101 για το αποκεντρωτικό σύστημα διοίκησης της χώρας είναι κανονιστικά επαρκέστατο. Αν ο νομοθέτης, δηλαδή η εκάστοτε πλειοψηφία της Βουλής, δεν θέλει να το αξιοποιήσει, γιατί διέπεται από συγκεντρωτικές ή γιακωβίνικες απόψεις, δεν φταίει το Σύνταγμα.

Εν πάση περιπτώσει, κάναμε ένα βήμα το 2001 και προσθέσαμε την ειδική μνεία για τις νησιωτικές περιοχές, γιατί, πράγματι, η ασυνέχεια του χώρου, δημιουργεί τεράστια προβλήματα διοικητικής οργάνωσης. Διότι έχουμε μικρές χωρικές οντότητες, όπου πρέπει να λυθούν με ευέλικτο τρόπο όλα τα προβλήματα. Δεν συμβαίνει το ίδιο, για παράδειγμα, στις χερσαίες περιοχές.

Εν πάση περιπτώσει, όλα αυτά προβλέπονται στο άρθρο 106, παράγραφος 1 ήδη από τη θέση σε ισχύ του Συντάγματος του 1975.

Θα μου πείτε, υπάρχει λόγος, αφού προτείνεται η ειδική μνεία στις ορεινές περιοχές, να μην το βάλουμε τώρα; Όχι. Ας το βάλουμε. Το να μεταθέσουμε, όμως, την ερμηνευτική δήλωση ως εδάφιο, δηλαδή να κάνουμε μία αλλαγή που δεν έχει καμία νομική σημασία ή το να τα προσθέτουμε όλα στο άρθρο 101, δεν σημαίνει, απολύτως, τίποτα. Δηλαδή, αν δεν γίνει ειδική μνεία της λογοδοσίας, της διαφάνειας, της καλοπιστίας και της εντιμότητας, αυτές οι αρχές δεν ισχύουν σε ένα κράτος δικαίου δημοκρατικά οργανωμένο, σύγχρονο, που διέπεται από Σύνταγμα, από το Κοινοτικό Δίκαιο και την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου; Προφανώς ισχύει αυτό.

Ξέρετε, όταν πρέπει κάθε τι το αυτονόητο να το επαναλαμβάνουμε ρητά, καταργούμε το τεκμήριο ισχύος του αυτονόητου. Κι αυτό δημιουργεί τεράστια προβλήματα ερμηνείας του Συντάγματος και συνεννόησης των ανθρώπων μεταξύ τους. Διότι δεν πρέπει να καταργούμε τους φυσικούς κώδικες επικοινωνίας, όπως είναι η γλώσσα.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΝΟΣ: Είναι δύσκολο να συνεννοηθούν.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Εν πάση περιπτώσει, όλες οι προτάσεις που γίνονται για το άρθρο 101 μπορούν συλλήβδην να γίνουν και διά συμψηφισμού αποδεκτές. Δεν κοστίζει και τίποτα σ' αυτά τα θέματα να κάνουμε μία επίδειξη ομοψυχίας και

συνταγματικής συναίνεσης.

Το άρθρο 102 για την Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι μία κορυφαία σημασίας διάταξη στο Σύνταγμα μας. Το 2001 προβήκαμε σε ριζική, συστηματική αναθεώρηση του άρθρου 102 με ευρυτάτη πλειοψηφία.

Στην παράγραφο 1 προσθέσαμε ρητά τους δύο βαθμούς Αυτοδιοίκησης, περιορίζοντάς τους σε δύο. Ο νομοθέτης θα πει ποιοι είναι αυτοί οι δύο βαθμοί. Δεν χρειάζεται το Σύνταγμα να υπεισέρχεται σε περισσότερες λεπτομέρειες.

Θεσπίσαμε το τεκμήριο αρμοδιότητας των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης για τις τοπικές υποθέσεις. Προβλέψαμε ρητά ότι μπορεί διά νόμου να ανατίθενται στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και κρατικές, ως προς τη φύση τους, αρμοδιότητες. Πολεοδομία, ρυμοτομία, παιδεία, κοινωνική πολιτική, υγεία κ.ο.κ.. Όταν λέμε αρμοδιότητες, εννοούμε αρμοδιότητες και εκτελεστικές και κανονιστικές. Το είπαμε κατά κόρον στην αναθεωρητική Βουλή.

Το Συμβούλιο της Επικρατείας πώς ερμηνεύει τη διάταξη αυτή; Με μία συγκεντρωτική διάθεση, κρατικιστική και με μία έντονη δυσπιστία απέναντι στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Προκειμένου να αντιμετωπίσουμε τη δυσπιστία και το συντηρητισμό της νομολογίας, λέμε τώρα να προσθέσουμε ειδική διάταξη για τις κανονιστικές αρμοδιότητες των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ιδίως σε θέματα πολεοδομικά. Μην ξεχνάτε, όμως, ότι ο δικαστικός έλεγχος θα ασκείται πάντα είτε προληπτικά είτε πάντως κατασταλτικά. Άρα, ο τελικός έλεγχος θα ανήκει στο δικαστή.

Γι' αυτό έχω πει ότι για θέματα όπως οι πολιτικές γης, πρέπει να σκεφτούμε σοβαρά το ζήτημα της συνταγματικής δικαιοσύνης στην Ελλάδα.

Στην παράγραφο 2 προβλέψαμε τη δυνατότητα συμμετοχής των αιλλοπαίων στις δημοτικές εκλογές. Το τονίσαμε αυτό, γιατί είναι μια πολύ μεγάλη καινοτομία.

Στην παράγραφο 3 προβλέψαμε ότι μπορούμε να έχουμε συνδέσμους Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, δηλαδή όχι μόνο δήμων αλλά και οργανισμών Β' Βαθμού (νομαρχιών τώρα, περιφερειών αύριο) όχι μόνο για αναπτυξιακούς λόγους αλλά και για την άσκηση των διοικητικών τους αρμοδιοτήτων. Άρα, οι μητροπολιτικές λειτουργίες στα μεγάλα πολεοδομικά συγκροτήματα έχουν συνταγματικό θεμέλιο.

Στην επόμενη παράγραφο περιορίσαμε τον έλεγχο νομιμότητας επί των πράξεων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Είναι πάρα πολύ στενά τα περιθώρια άσκησης του ελέγχου αυτού.

Στην πέμπτη παράγραφο προσδώσαμε πλήρη δημοσιονομική και οικονομική αυτοδυναμία στους Ο.Τ.Α.. Καθιέρωσαμε την αρχή ότι κάθε μεταφορά αρμοδιοτήτων από το κράτος προς τους Οργανισμούς Αυτοδιοίκησης, πρέπει να συνοδεύεται και από αντίστοιχη μεταφορά πόρων. Άρα, υπάρχει και συνταγματική αξίωση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για τη μεταφορά πόρων, ή συνταγματικό θεμέλιο για την άρνηση παραλαβής και άσκησης των αρμοδιοτήτων, εάν δεν συνοδεύεται αυτή και από μεταφορά πόρων. Κατοχυρώσαμε συνταγματικά τα τοπικά τέλη, τα τοπικά έσοδα, με αυτοτελή μηχανισμό είσπραξης, εφόσον οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης έχουν το πολιτικό θάρρος να επιβάλλουν παρόμοια τέλη και εφόσον, βεβαίως, λαμβάνεται υπ' όψιν η συνολική επιβάρυνση του πολίτη...

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ-ΑΓΓΕΛΟΣ ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Την παραμονή των εκλογών κάθε φορά.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: ...διότι δεν είναι δυνατόν να έχουμε συνολική αύξηση της επιβάρυνσης της φορολογίας των φυσικών και νομικών προσώπων, χωρίς να εναρμονίζεται το κράτος με τις τοπικές αυτοδιοικητικές αρχές στα θέματα αυτά.

Όλα όσα θέλει η Κ.Ε.Δ.Κ.Ε., που τα τιμώ, τα σέβομαι και τα συμμερίζομαι απόλυτα, έχουν πλήρη συνταγματική θεμελίωση. Συμφωνώ με μια ερμηνευτική δήλωση να προσδιορίσουμε ρητά το εύρος των κανονιστικών αρμοδιοτήτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και επί αρμοδιοτήτων κρατικών που τους μεταφέρονται, είμαι όμως εξαιρετικά απαισιόδοξος για τον τρόπο με το οποίο η νομολογία θα ερμηνεύσει τις διατάξεις

αυτές δυνάμει άλλων διατάξεων του Συντάγματος.

Στο άρθρο 103 ψηφίσαμε ομόφωνα την Αναθεώρηση του 2001. Καθιερώσαμε συνταγματικά το Α.Σ.Ε.Π. και τους βασικούς κανόνες του ν. 2190/1994. Από κοινού ο κ. Παυλόπουλος και εγώ ως εκπρόσωποι των κομμάτων μας δηλώσαμε στη Ζ' Αναθεωρητική Βουλή ότι μπορεί ο νομοθέτης εάν θέλει να καταστήσει δημοσίου δικαίου τις σχέσεις των νομίμως υπηρετούντων στο δημόσιο και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου υπαλλήλων με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, αλλά αορίστου χρόνου για τις ανάγκες της διοίκησης, διότι ο έλεγχος του Α.Σ.Ε.Π. έχει προηγηθεί της πρόσληψης αυτών των εργαζομένων με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου.

Είναι προφανές ότι οι θέσεις ευθύνης (τμηματάρχων, διευθυντών, γενικών διευθυντών) πρέπει να προκηρύσσονται και μπορούν να καταλαμβάνονται και από εργαζομένους με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου, αρκεί να υπηρετούν ως επικεφαλής των μονάδων με θητεία, δηλαδή με σχέση δημοσίου δικαίου στο διάστημα που έχουν την ιδιότητα αυτή του επικεφαλής οργανικής μονάδας, ώστε να έχουν πλήρες δικαίωμα υπογραφής, μόνο που πρέπει να ρυθμιστούν τα συνταξιοδοτικά και ασφαλιστικά θέματα. Δεν είναι, λοιπόν, πρόβλημα Συντάγματος, αλλά πρόβλημα, κυρίως, ασφαλιστικής και συνταξιοδοτικής νομοθεσίας και Δημοσιοϋπαλληλικού Κώδικα.

Εν πάση περιπτώσει, αυτό το θέμα μόνο θα μπορούσαμε να το αποσαφηνίσουμε με ερμηνευτική δήλωση. Διαφωνώ, όμως, να καταστεί αντικείμενο αναθεώρησης συλλήβδην το άρθρο 103 στις κρίσιμες διατάξεις περί Α.Σ.Ε.Π.. Θα τινάζαμε στον αέρα το τελευταίο ίχνος αξιοπιστίας που υπάρχει στα θέματα αυτά. Αντιθέτως πρέπει να ενισχύσουμε την αξιοπιστία αυτών των θεσμών.

Την δε πρόταση τροποποίησης της Νέας Δημοκρατίας για το άρθρο 104, δεν τη συζητώ καν. Είναι αντικείμενο μιας μικρής περιθωριακής τροποποίησης του εισαγωγικού νόμου του Αστικού Κώδικα για την έκταση και τις προϋποθέσεις της αστικής ευθύνης του κράτους και των προστιθέντων οργάνων στην υπηρεσία του κράτους. Δεν είναι αυτά θέματα Συντάγματος.

Συνελόντι ειπείν, για να μην σας κουράζω, η αναθεώρηση αυτού του κεφαλαίου δεν κομίζει τίποτε μείζον, τίποτε επείγον, τίποτε κρίσιμο. Ευκαιρίας δοθείσης μπορούμε να λύσουμε τα δύο αυτά θέματα που είπα, τις κανονιστικές αρμοδιότητες των Ο.Τ.Α. στο άρθρο 102 και την υπηρεσιακή κατάσταση των υπηρετούντων με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου στο άρθρο 103, χωρίς όμως να θίξουμε τον κορμό των διατάξεων αυτών, που με ευρύτατη πλειοψηφία οριστικοποιήθηκε το 2001.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Ευχαριστούμε πολύ, κύριε συνάδελφε. Ο συνάδελφος κ. Φούσας έχει το λόγο.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΟΥΣΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κατ' αρχάς, θέλω να κάνω μια διευκρίνιση. Και η διευκρίνισή μου αυτή δεν έχει σχέση με την αγόρευση του κ. Βενιζέλου. Είναι χρήσιμες όλες οι απόψεις που ακούγονται και για να καταγραφούν στα Πρακτικά και για τον ιστορικό του μέλλοντος και για δικούς μας προβληματισμούς. Αλλά πρέπει να έχουμε υπ' όψιν μας, ότι εδώ είμαστε υποχρεωμένοι να κινηθούμε μέσα στα πλαίσια των προτάσεων των κομμάτων. Αυτό ορίζει, όπως είναι γνωστό, το άρθρο 110 του Συντάγματος. Έχουμε την πρόταση της Νέας Δημοκρατίας, έχουμε την πρόταση του ΠΑ.ΣΟ.Κ., οι οποίες κατατέθηκαν εμπρόθεσμα και, βεβαίως, έχουμε και τις προτάσεις των δύο άλλων μικρών κομμάτων, που δεν έχουν τις προϋποθέσεις του άρθρου 110.

Επομένως επαναλαμβάνω, ότι είναι χρήσιμες μεν όλες οι προτάσεις, αλλά θεωρώ ότι είναι εκτός του αντικείμενου που συζητάμε. Γι' αυτό εγώ και πάντοτε προσπαθώ, αλλά και σήμερα θα επιδιώξω, να είμαι μέσα στα πλαίσια αυτά, δηλαδή τι πρέπει να μας απασχολήσει για την αναθεώρηση των συγκεκριμένων διατάξεων των άρθρων, που σήμερα συζητάμε.

Το πρώτο άρθρο είναι το 101, το οποίο αναφέρεται στο αποκεντρικό σύστημα οργάνωσης του Κράτους. Όπως είναι γνωστό, η πρόταση αυτή για αναθεώρηση γίνεται και από τη Νέα Δημοκρατία και από το ΠΑ.ΣΟ.Κ.. Δεν προτείνει αναθεώρηση

ούτε το Κ.Κ.Ε. ούτε ο Συνασπισμός. Η Νέα Δημοκρατία προτείνει την αναθεώρηση της διατάξης αυτής για λόγους αναβάθμισης των νησιωτικών περιοχών της χώρας. Μάλιστα, και εγώ συμφωνώ, ότι πρέπει να αναβαθμιστούν τα νησιά μας, που έχουν πολλά προβλήματα, όπως γνωρίζουμε όλοι μας, άλλοι περισσότερο, άλλοι λιγότερο.

Πρέπει να σας πω ότι δεν διαφωνώ με τη ρύθμιση αυτή, αλλά διαφωνώ με το κόμμα μου, διότι δεν συμπεριλαμβάνονται σ' αυτήν τη ρύθμιση και οι ορεινές και ακριτικές περιοχές. Σέβομαι, ιδιαίτερα, τα προβλήματα των νησιωτικών περιοχών, αλλά πρέπει να σας πω ότι έχουν τα ίδια προβλήματα, ενίοτε και περισσότερα, οι ακριτικές και ορεινές μας περιοχές.

ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΑΤΕΨΗ: Το έχει προσθέσει ο εισηγητής μας.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΟΥΣΑΣ: Άλλο ότι το πρόσθεσε ο εισηγητής μας. Είπε την άποψή του και χαίρομαι γι' αυτό.

Επαναλαμβάνω, λοιπόν, ότι τα προβλήματα των ακριτικών και ορεινών μας περιοχών πολλές φορές είναι μεγαλύτερα και περισσότερα, ιδίως εάν αυτές οι περιοχές είναι και ορεινές και ακριτικές.

Οφείλω και εγώ να σημειώσω, ότι δεν ξέρω, πράγματι, πόσο χρειάζεται αυτή η συνταγματική ρύθμιση για αυτά τα θέματα. Δεν είμαι σίγουρος ότι είναι τόσο απαραίτητη. Δίνεται όμως μια έμφαση και αυτό είναι ιδιαίτερα σοβαρό.

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. από την άλλη πλευρά έχει τρεις προτάσεις. Πρώτον, προτείνει να αναχθεί σε αυτοτελή δήλωση του άρθρου 101, με την προσθήκη και των απομονωμένων ορεινών περιοχών, δηλαδή με καλύπτει εν μέρει. Επαναλαμβάνω, επειδή εδώ μπορεί να παρεξηγηθούμε, ότι το ΠΑ.ΣΟ.Κ. θεωρεί πως είναι αρκετή η ερμηνευτική δήλωση που υπάρχει ήδη, αλλά θέλει να προστεθούν σ' αυτήν τη δήλωση και οι απομονωμένες ορεινές περιοχές. Θα προσέθετα εδώ ότι πρέπει να πούμε «ιδίως των ακριτικών περιοχών», που, πράγματι, έχουν αρκετά προβλήματα.

ΓΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Και δη του Νομού Ιωαννίνων.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΟΥΣΑΣ: Προτείνεται από το ΠΑ.ΣΟ.Κ. να συντελεστεί στην παράγραφο 2 η κατοχύρωση της αρχής της εγγύτητας, ώστε οι αρμοδιότητες της διοίκησης να ασκούνται κατά προτίμηση από τα πλησιέστερα στους πολίτες όργανα. Αυτό δεν μπορεί να το αντιληφθώ.

Δηλαδή τι εννοείτε; Έχουμε το Νομό Θεσπρωτίας και το Νομό Ιωαννίνων και αν ο Νομός Ιωαννίνων μπορεί καλύτερα να επιλύσει τα προβλήματα ενός χωριού που δεν υπάγεται στο Νομό Ιωαννίνων αλλά στο Νομό Θεσπρωτίας, θα επιληφθεί ο Νομός Ιωαννίνων; Αυτό εννοείτε;

Δεν νομίζετε πως θα έχουμε ένα τεράστιο πρόβλημα; Εγώ νομίζω πως αυτή η διάταξη θα δημιουργήσει πολλά προβλήματα αρμοδιότητας, εάν αυτό εννοείτε, γιατί δεν εξειδικεύετε τι ακριβώς εννοεί το ΠΑ.ΣΟ.Κ..

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ: Κύριε συνάδελφε, δεν εννοεί χιλιομετρική εγγύτητα. Εννοεί απλώς εγγύτητα βαθμού ιεραρχίας. Λέτε για τα κρατικά όργανα σε σχέση με τα κοινοτικά. Είναι μεταφορά της αρχής της εγγύτητας από τη θεσμική σύλληψη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΟΥΣΑΣ: Ευχαριστώ για τη διευκρίνιση, την οποία δεν την περιλαμβάνετε στη πρότασή σας, αλλά όπως το λέτε τώρα, είναι μία διευκρίνιση που θα δούμε.

ΓΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ: Πάντως θα στηρίζουμε πλήρως την ακεραιότητα του Νομού Ιωαννίνων!

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΟΥΣΑΣ: Αυτό είναι βέβαιο. Ευχαριστώ πολύ. Χαίρομαι που το επιβάλαμε.

Προτείνετε τώρα να γίνει ειδική αναφορά στις αρχές της διαφάνειας, της διαβούλευσης και της λογοδοσίας. Ποιος το έχει βγάλει αυτό; Γιατί πρέπει να διαλάβουμε στο Σύνταγμα μας ότι πρέπει να ομιλούμε για αρχές διαφάνειας κ.λπ.; Μα αυτά είναι αυτονόητα πράγματα. Πρέπει να έχουμε συνταγματική ρύθμιση, ότι πρέπει να έχουμε διαφάνεια στον τόπο μας; Εγώ νομίζω ότι ίσα-ίσα εδώ αδικούμε το ίδιο το αντικείμενο και αδικούμε και το Σύνταγμα μας, αν φτάσουμε στο σημείο να ασχολείται το Σύνταγμα με τόσο αυτονόητα πράγματα.

Έρχομαι στο άρθρο 102: Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Από τη Νέα Δημοκρατία και το ΠΑ.ΣΟ.Κ. προτείνεται ανα-

θεώρηση. Το Κ.Κ.Ε. προτείνει επίσης την αναθεώρηση, όχι όμως και ο Συνασπισμός. Από τη Νέα Δημοκρατία προτείνεται να αποσ αφηνιστεί, πλήρως, το ζήτημα της άρσης των αμφισβητήσεων.

Είναι γνωστό ότι έχουν δημιουργηθεί αμφισβητήσεις, κατά πόσο οι Ο.Τ.Α. έχουν αρμοδιότητα σε θέματα που έχουν σχέση με την τροποποίηση και την εφαρμογή πολεοδομικών σχεδίων από τους ίδιους τους ΟΤΑ. Είναι, επίσης, γνωστό, ότι έχουν δημιουργηθεί τεράστια προβλήματα από τις αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας. Παραδείγματος χάρι, δέχτηκε το Συμβούλιο της Επικρατείας, ότι όλα αυτά τα θέματα πρέπει να ρυθμίζονται μόνο με προεδρικό διάταγμα. Έτσι, προτείνει η Νέα Δημοκρατία, να διευκρινιστούν αυτά τα θέματα και να προσδιοριστεί ο τύπος και η πράξη των Ο.Τ.Α., για να ασκούν τα παραπάνω καθήκοντα τους.

Συμφωνώ, λοιπόν, ότι αυτό πρέπει να επιλυθεί και να ξεκαθαριστεί, διότι άλλως έχουμε προβλήματα, πέραν του ότι και εδώ νομίζω ότι επιχειρούμε, μέσω του Συντάγματος, να λύσουμε προβλήματα που δεν είναι ανάγκη να περιληφθούν στο Σύνταγμα.

Προτείνεται από το ΠΑ.ΣΟ.Κ. η προσθήκη ερμηνευτικής δήλωσης στο άρθρο 102, κατά την οποία θα καθοριστούν οι αρμοδιότητες στους Ο.Τ.Α., ιδίως σε θέματα ρυθμιστικών αρμοδιοτήτων. Το ίδιο πράγμα περίπου με τη Νέα Δημοκρατία.

Προτείνεται, επίσης, η αποτύπωση με σαφήνεια και πληρότητα στο Σύνταγμα μιας νέας οργανωτικής δομής, με καθιέρωση της περιφερειακής αυτοδιοίκησης δεύτερου βαθμού. Δεν το λέτε με πολλή σαφήνεια. Προφανώς σας ενδιαφέρει –και ορθώς από την πλευρά σας– ότι πρέπει να μην έχουμε τους σημερινούς περιφερειάρχες και, αντ' αυτών, να έχουμε περιφερειακή Αυτοδιοίκηση δεύτερου βαθμού.

Διατυπώνω πολλά ερωτηματικά, πολλές ανησυχίες, πολλές αμφιβολίες και γι' αυτά δεν σπεύδω να συμφωνήσω.

Προτείνεται, επίσης, να προβλεφθεί οικονομική αυτοτέλεια και οι πόροι των Ο.Τ.Α.. Εδώ είμαι τελείως αντίθετος. Πού θα φτάσουμε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι; Θα φτάσουμε στο σημείο πραγματικά οι ΟΤΑ να μην λογοδοτούν και μάλιστα θα έχουμε και νομική αυτοτέλεια και διοικητική αυτοτέλεια και οικονομική αυτοτέλεια. Σ' αυτό το σημείο θα φτάσουμε.

Συμφωνώ με τις παρατηρήσεις του κ. Κοσμίδη. Φοβάμαι και εγώ ότι κινδυνεύουμε να κάνουμε μία χώρα ομοσπονδία, με μικρότερα κρατίδια, αλλά δεν το θέλουμε αυτό, τελικώς, γιατί αν το θέλουμε, να το συζητήσουμε. Εδώ δεν θέλουμε να κάνουμε αυτό –και ορθώς δεν θέλουμε– αλλά από την άλλη πλευρά θα δώσουμε όλες τις αρμοδιότητες –οικονομικές, διοικητικές, νομικές– στους Ο.Τ.Α., ώστε να μην ελέγχονται.

Ορθώς διαμαρτύρεται ο κ. Κεφαλογιάννης, ότι σήμερα δεν μπορούμε να ελέγξουμε ούτε καν τις νομαρχίες! Με κοινοβουλευτικό έλεγχο ευνοεί και το κάνει αυτό καθημερινά και έχει και δικίο. Ας μην φτάσουμε και σε τελείως ακραίες περιπτώσεις.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Μαζί σου είμαστε!

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΦΟΥΣΑΣ: Χαίρομαι γι' αυτό.

Το άρθρο 103 αναφέρεται στο καθεστώς δημοσίων υπαλλήλων και στην μονιμότητα, αφού διευκρινίσω ότι προτείνεται η αναθεώρηση από τη Νέα Δημοκρατία και όχι από το ΠΑ.ΣΟ.Κ. και έχουν σχετικές παρατηρήσεις και το Κ.Κ.Ε. και ο Συνασπισμός.

Πράγματι, εδώ υπάρχει θέμα. Κατ' αρχάς, συμφωνούμε ότι δεν δημιουργείται κανένα πρόβλημα στο Α.Σ.Ε.Π.. Εδώ συμφωνούν όλες οι παρατάξεις. Γι' αυτό πρέπει να μείνει ως έχει και να βελτιωθεί ακόμα περισσότερο. Δεν συζητούμε αυτό.

Από την άλλη πλευρά, έχουμε μια κατηγορία δημοσίων υπαλλήλων που προσφέρουν τεράστιες υπηρεσίες, σπουδαίες υπηρεσίες και καλύπτει σε υπηρεσίες από τους μόνιμους δημοσίου υπαλλήλους, οι οποίοι είναι υπάλληλοι με σχέση ιδιωτικού δικαίου. Αυτούς δεν πρέπει να τους αξιοποιήσουμε; Νομίζω, λοιπόν, ότι ορθώς το προβλέπει η πρόταση της Νέας Δημοκρατίας και πρέπει να δώσουμε ένα κίνητρο σ' αυτούς τους υπαλλήλους για εξέλιξη, αλλά και όσους σύμφωνα με το Α.Σ.Ε.Π. προσληφθούν μελλοντικά.

Έρχομαι και στο άρθρο 104: Απαγόρευση κατοχής δεύτερης

θέσης στο δημόσιο. Προτείνεται η αναθεώρησή του από τη Νέα Δημοκρατία και όχι από το ΠΑ.ΣΟ.Κ.. Ειδικότερα, η αναθεώρηση του άρθρου 104 του Συντάγματος προς την κατεύθυνση της ρητής πρόβλεψης, της υποχρέωσης των υπαλλήλων του δημοσίου όλων των κατηγοριών, να υπηρετούν έγκαιρα και αποτελεσματικά τους πολίτες, υπέχοντας επιπλέον και προσωπική ευθύνη για παράνομη υπαίτια συμπεριφορά.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να το δούμε αυτό το θέμα. Δεν έχω λόγους να διαφωνήσω. Θα πρέπει όμως να σας πω –και, κυρίως, εδώ θα ήθελα την προσοχή του κ. Βενιζέλου– ότι ο δημόσιος υπάλληλος σήμερα έχει ευθύνη άλλο, αν την αναδέχεται το ελληνικό δημόσιο. Είναι γνωστό, ότι μπορεί να στραφεί ο πολίτης και κατά του δημοσίου, ως ουσιαστικώς υπευθύνου, αλλά βεβαίως, και κατά του υπαλλήλου. Αν ο πολίτης επιλέγει να στραφεί κατά του αστικώς υπευθύνου, δηλαδή μόνο του δημοσίου, αυτό είναι γιατί αντιλαμβάνεται, πως έτσι θα ικανοποιηθούν καλύτερα οι απαιτήσεις του. Φοβάμαι λοιπόν, ότι αυτή η διατύπωση μπορεί να δίνει μία επίταση στην ευθύνη του δημοσίου υπαλλήλου, αλλά ανησυχώ ότι μπορεί και να τα περιπλέξει τα ζητήματα.

Σίγουρα και το άρθρο 105 του εισαγωγικού νόμου του Αστικού Κώδικα το ρυθμίζει αυτό και άλλες διατάξεις περί αδικπραξιών το ρυθμίζουν. Δεν ξέρω μέχρι ποιο σημείου θα φτάσουμε. Όμως, σε κάθε περίπτωση, έχουμε μία τάση να διαλαβάνουμε στο Σύνταγμα, και ιδίως, στη νέα αναθεώρηση μας πολλές διατάξεις για θέματα που ρυθμίζονται από τον κοινό νομοθέτη.

Βεβαίως, δίνουμε μια έμφαση. Βεβαίως, δίνουμε μία επίταση. Ανησυχώ ότι μπορούν να δημιουργηθούν περισσότερα προβλήματα. Θέλω αυτό να το υπογραμμίσω, ιδιαίτερα και ως νομικός και ως Βουλευτής, γιατί όλα αυτά θα τα βρούμε μπροστά μας.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Το λόγο έχει η συνάδελφος κ. Βούλτεψη για πέντε λεπτά.

ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε. Ζήτησα να μειωθεί ο χρόνος μου, γιατί θέλω να σας μιλήσω με πολλή συντομία και να αποδείξω ότι τα μονόστηλα είναι ο πιο χρήσιμος τρόπος για να εκφράσουμε τις απόψεις μας.

Θέλω να πω, αγαπητοί συνάδελφοι, ότι το θέμα το οποίο συζητούμε σήμερα εδώ και άπτεται του δημόσιου τομέα και της Δημόσιας Διοίκησης δεν έχει να κάνει ούτε με τα Συντάγματα ούτε με τους νόμους. Έχει να κάνει με την εθνική λοβοτομή, την οποία έχει υποστεί το σύνολο του πληθυσμού, με αποτέλεσμα να έχουμε ένα δημόσιο τομέα εξαιρετικά διογκωμένο, παρ' όλα αυτά αναποτελεσματικό, αντιπαραγωγικό και σπάταλο, στον οποίο, όμως, θέλουν να μπουν όλοι οι Έλληνες. Εγώ δεν δέχομαι ότι το κριτήριο είναι αποκλειστικά αυτό της προσφοράς, χωρίς να μηδενίζω τίποτα.

Οι έρευνες έχουν δείξει ότι το κριτήριο με το οποίο οι Έλληνες ζητούν να μπουν στο δημόσιο είναι το κριτήριο της μονιμότητας. Από εκεί και πέρα οι ίδιοι που επιδιώκουν ή μετέχουν σ' όλα αυτά μετέχουν και σε έρευνες, απ' όπου προκύπτει ότι το 68,2% των Ελλήνων είναι δυσανεστήμενοι από την ποιότητα του προϊόντος τω δημοσίων υπηρεσιών που παίρνουν.

Επιπλέον, είναι τοις πάσι γνωστόν ότι η Ελλάδα ξοδεύει για μισθούς δημοσίων υπαλλήλων κατά 25,7% περισσότερα χρήματα απ' ό,τι είναι ο μέσος όρος της Ευρωζώνης. Σας λέω και αυτό είναι απόλυτα μετρημένο ότι τα χρήματα που πηγαίνουν στο διογκωμένο δημόσιο τομέα λείπουν από το κοινωνικό κράτος. Όλα αυτά τα χρήματα πηγαίνουν κάπου και δεν πηγαίνουν εκεί που πρέπει να πηγαίνουν. Από εκεί και πέρα ας ψηφίσουμε και αυτές τις διατάξεις, για να δούμε τι θα γίνει.

Εδώ, πράγματι, βλέπω ότι έγινε μεγάλη συζήτηση για το άρθρο 104 του Συντάγματος, όπου η Νέα Δημοκρατία προτείνει το αυτονόητο.

Ας το ψηφίσουμε. Πρόκειται περί του αυτονόητου.

Ο Ρουσσώ έλεγε ότι όταν χρειάζεται να υπερασπιστούμε τους αδυνάτους, σημαίνει ότι το κακό έχει ήδη συντελεστεί. Εφ' όσον, λοιπόν, χρειάζεται στις διατάξεις του Συντάγματος να μπουν τα αυτονόητα, πιστεύω και εγώ ότι μπορεί ήδη να έχει συντελεστεί το κακό και να μην μπορούμε πλέον να κάνουμε

πολλά πράγματα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Ο συνάδελφος κ. Παπαθεμελής έχει το λόγο.

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ-ΑΓΓΕΛΟΣ ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, διάβασα τις ένθεν κακείθεν προτάσεις για τα υπό συζήτηση άρθρα και παρακολούθησα προσεκτικά τις αγορεύσεις των συναδέλφων στα θέματα αυτά.

Είμαι πεπεισμένος ακόμη περισσότερο τώρα, ότι όλη αυτή η ιστορία είναι περιττή. Δεν χρειαζόταν. Νομίζω ότι οι ρυθμίσεις αυτές είτε γίνουν είτε δεν γίνουν, δεν θίγουν τον πυρήνα της συνταγματικής λειτουργίας και πάντως δεν αφορούν τη λειτουργία του κράτους.

Και η Δημόσια Διοίκηση και η Αυτοδιοίκηση, Τοπική και Νομαρχιακή, πάσχουν και οι δύο από γραφειοκρατία και αναποτελεσματικότητα. Δυστυχώς η Τοπική και Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση δεν μπόρεσαν να απορροφήσουν γόνιμα και δημιουργικά τις αρμοδιότητες, αλλά αν θέλετε και τους πόρους που η κεντρική εξουσία τους παρέσχε τα τελευταία χρόνια. Ορθά το έκανε και τους παρέσχε αυτές τις δυνατότητες, αλλά παρακολουθούμε όλοι και από κοντά τα συμβαίνοντα και δεν νομίζω ότι είμαστε ευτυχείς για τον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί η Αυτοδιοίκηση.

Το φαινόμενο της διαφθοράς είναι καρκίνωμα και της κεντρικής διοίκησης. Αλλά, δυστυχώς, φαίνεται ότι είναι κανόνας στις δύο εκδοχές Αυτοδιοίκησης. Η κεντρική διοίκηση έχει μία παράδοση ελέγχων μακρόχρονη. Υπάρχουν εκφυλιστικά φαινόμενα. Εν πάση περιπτώσει, όμως, υπάρχει ένας εκ παραδόσεως έλεγχος. Στην Τοπική Αυτοδιοίκηση αυτό δεν μπορεί να γίνει με τον τρόπο που γίνεται στην κεντρική διοίκηση. Δηλαδή δεν μπορεί κάθε δήμος να γίνει ένα μικρό κράτος. Και φοβούμαι ότι η επαύξηση των αρμοδιοτήτων θα πολλαπλασιάσει τέτοιου είδους παραμορφωτικά φαινόμενα.

Δεν συμμερίζομαι κατά συνέπεια τις τροποποιήσεις έτσι όπως προτείνονται.

Όσον αφορά τη φορολογική αποκέντρωση, περί της οποίας γίνεται λόγος στην πρόταση του ΠΑ.ΣΟ.Κ., ήδη οι δήμοι έχουν σπεύσει –πέρα πολλοί δήμοι– αμέσως μετά τις εκλογές, εφ' όσον επανεξελέγησαν οι ίδιοι δήμαρχοι, να επιβάλλουν αυξήσεις, οι οποίες εξηνάγκασαν τον Υπουργό Ανάπτυξης να προβεί σε δημόσια δήλωση και να αποδοκιμάσει αυτήν την τάση, η οποία επαυξάνει το φαινόμενο της ακρίβειας και της καταταλαιπώρησης των ελληνικών νοικοκυριών όπως αυτά λειτουργούν αυτήν τη στιγμή.

Ενδιαφέρουσα είναι η πρόταση για τις νησιωτικές περιοχές και από την άλλη η προσθήκη για τους ορεινούς όγκους της χώρας. Όλα αυτά όμως δεν απαιτούν συνταγματική ρύθμιση για να γίνει πραγματικότητα. Την πραγματικότητα αυτή οφείλει η εκάστοτε κυβέρνηση να της δώσει σάρκα και οστά.

Κατά συνέπεια δε νομίζω, συμπερασματικά, ότι τα άρθρα που συζητούμε σήμερα, αξίζει και να τα μεταρρυθμίσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Ευχαριστούμε πολύ.

Ο συνάδελφος κ. Καλλιώρας έχει το λόγο.

ΗΛΙΑΣ ΚΑΛΙΩΡΑΣ: Αγαπητοί συνάδελφοι, θα ήθελα να ξεκινήσω με το άρθρο 101 του Συντάγματος.

Είναι αλήθεια ότι στη χώρα μας η Αυτοδιοίκηση και γενικότερα η διοίκηση του κράτους, διαπνέεται από το πνεύμα της αποκέντρωσης. Το σύστημα αυτό σε πολύ μεγάλο βαθμό έχει πετύχει. Το άρθρο 101 με την ιδιαιτερότητα που τονίζει και τον πολιτικό χρωματισμό που βάζει, νομίζω ότι είναι λογικότατο. Πιστεύω ότι όλοι οι συνάδελφοι Βουλευτές θα ψηφίσουν το άρθρο 101 με το να ενσωματώσουν την ερμηνευτική δήλωση που αφορά τις συνθήκες και τις ιδιαιτερότητες που υπάρχουν με τις νησιωτικές περιοχές. Ως εκ τούτου θα μπει πλέον ως διάταξη του Συντάγματος η αρχή της ενδοκρατικής επικουρικότητας, λόγω των ιδιαιτεροτήτων που παρουσιάζει το νησιωτικό πεδίο στη χώρα μας. Και να λάβουμε υπ' όψιν ότι υπάρχουν κοντά στα δέκα χιλιάδες νησιαία εδάφη και, βεβαίως, ότι η πρόνοια του νόμου και του Συντάγματος έχει ως υψίστη προτεραιότητα την ανάπτυξη όλων των περιοχών της χώρας.

Να αναφέρω για τις απομονωμένες ορεινές περιοχές ότι θα

μπορούσε εδώ να ληφθεί μνεία, αλλά το ζήτημα είναι ότι είναι πολύ δύσκολο, κατά την άποψή μου, να πάρει σάρκα και οστά με ειδικό ορισμό. Νομίζω ότι εδώ θα έχουμε μια δυσκολία.

Να αναφέρω λίγα λόγια για το άρθρο 102 του Συντάγματος. Εδώ τα πράγματα είναι ξεκάθαρα. Νομίζω ότι πρέπει να το δούμε πλέον με το μάτι του συνταγματολόγου. Στους Ο.Τ.Α. –και καλά κάνουμε– δίνουμε αρμοδιότητες, αλλά από την άλλη όταν αυτές δεν δοθούν με ξεκάθαρο τρόπο, όταν δεν είναι αποσαφηνισμένο το πεδίο πολιτικής δράσης μέσα από τις διοικητικές ικανότητες και τους νόμους του κράτους, τα πράγματα μπερδεύονται. Έτσι και εδώ η συγκεκριμένη περίπτωση με τα πολεοδομικά προβλήματα που υπάρχουν στους Ο.Τ.Α. και ο τρόπος που σήμερα είναι συγκεκριμενοποιημένο το άρθρο 102 του Συντάγματος, μας φέρνει μία μεγάλη δυσκολία.

Σε πολλές περιπτώσεις σήμερα έχουμε δήμους όπου για να προχωρήσουν στην επέκτασή τους με τα νέα πολεοδομικά σχέδια που χρειάζονται, βρίσκονται μπροστά στην ανάγκη να φέρουν, όπως και η ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας απαιτεί, προεδρικά διατάγματα. Τους δίνουμε τις αρμοδιότητες, αλλά η μη αποσαφήνιση αυτών των αρμοδιοτήτων σημαίνει για τον πολεοδομικό σχεδιασμό πρόβλημα.

Θεωρώ ότι όπως απαιτεί και η ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας, πρέπει να έχουμε αυτήν την αλλαγή στο Σύνταγμα μας, να μην υπάρχει ανάγκη για προεδρικά διατάγματα. Γιατί όλοι γνωρίζουμε ποιο είναι το χάος που επικρατεί σε πολλές περιπτώσεις δήμων, πόσα χρόνια, δεκαετίες περιμένουμε να δούμε τους δήμους να δράσουν, ώστε να ωφεληθούν τους πολίτες, καθώς και τις γνωστές διαμάχες, είτε δικαστικές είτε μη δικαστικές, από όλες τις πλευρές.

Εδώ πρέπει να γίνει αυτή η αλλαγή για να μπορέσουν οι δήμοι να πάρουν την ανάσα που πρέπει και να αναπτυχθούν προς τις κατευθύνσεις που τα δημοτικά συμβούλια απαιτούν.

Όσον αφορά το άρθρο 103 του Συντάγματος, κατά την άποψή μου τα πράγματα είναι ξεκάθαρα. Θα πρέπει το κράτος να δει ποιο είναι το θέμα, η καρδιά του ζητήματος. Το ζήτημα που προκύπτει η αξιοποίηση του στελεχιακού δυναμικού.

Είναι γνωστό σήμερα ότι υπάρχει η σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου και αυτή η σχέση και οι συμβάσεις που έχουμε αφορούν πάρα πολλές χιλιάδες ανθρώπων που υπηρετούν το δημόσιο.

Αυτοί, λοιπόν, οι άνθρωποι δεν μπορούν να ενταχθούν, όπως και οι μόνιμοι υπάλληλοι του κράτους στις διαδικασίες, αν θέλετε, να γίνει κάποιος τμηματάρχης. Είναι πάγιες θέσεις που καλύπτουν καλώς ή κακώς δεν θα το κρίνουμε, το πρόβλημα υπάρχει και, βεβαίως, δεν μπορεί να γίνει εξομοίωσή τους με τους μόνιμους υπαλλήλους. Ούτε και ζητάμε την εξομοίωση. Αυτό που ζητάμε είναι να βρούμε μια ενδιαμέση λύση, μια ενδιαμέση κατάσταση, γιατί δεν μιλάμε για θέματα νομιμότητας από τη μία ούτε μιλάμε, επαναλαμβάνω, από την άλλη ότι πρέπει να δούμε κάποιους ανθρώπους με καλύτερο μάτι. Σημείο αναφοράς είναι η αξιοποίηση των στελεχών αυτών για να προσφέρουν καλύτερες υπηρεσίες στους πολίτες και στο κράτος. Και επειδή, αγαπητοί συνάδελφοι, αυτό δεν μπορεί να γίνει με απλό νόμο –δεν θα μπω σε λεπτομέρειες– γιατί θα είναι αδύναμος ο νόμος. Δόθηκαν οι εξηγήσεις πριν από τον κύριο Υπουργό, για ποιες δεύτερες τρίτες λεπτομέρειες που όμως γίνονται ουσινδείς στο βάθος της αντιδικίας που υπάρχει. Και, βεβαίως, αυτήν τη στιγμή πρέπει να δούμε πώς θα καλυφθούν οργανικές θέσεις πώς θα υπάρχει ισότητα πώς θα υπάρχει εξέλιξη και, κυρίως, αυτό είναι το ζήτημα που ενδιαφέρει εμένα είναι πώς αυτοί οι άνθρωποι που υπηρετούν αυτήν τη στιγμή στο δημόσιο θα αξιοποιηθούν. Διότι μπορεί να έχουμε κάποιον με διδακτορικό που να μην μπορεί να αξιοποιηθεί και να αξιωθεί ο ίδιος να δει την προσφορά του μέσα στην ιεραρχία στο δημόσιο να είναι ίση με έναν που έχει τελειώσει το δημοτικό ή το γυμνάσιο. Είναι πραγματικότητες αυτές.

Έτσι, λοιπόν, εδώ εστιάζω το ενδιαφέρον μου στη δυνατότητα που έχουν ή στη μη δυνατότητα, αν θέλετε στον περιορισμό των δυνατοτήτων να το βάλω διαφορετικά μέσα στη διοικητική πυραμίδα να προσφέρουν άνθρωποι τις υπηρεσίες που πρέπει να προσφέρουν για το καλύτερο των πολιτών και την καλύτερη

καθημερινότητά τους. Έτσι, λοιπόν, εγώ βλέπω ότι πρέπει να γίνει αυτή η εσωτερική αποκέντρωση αν μιλάμε και για δίκαιο κράτος μ' αυτήν και μόνο την οπτική γωνία.

Επίσης, κύριε Πρόεδρε, θα πω και δυο λόγια για το άρθρο 104 του Συντάγματος. Πρέπει να σας πω ότι είναι μια λεπτή υπόθεση το άρθρο 104 του Συντάγματος διότι υπάρχουν πολλές περιπτώσεις όπου υπάρχει προσωπική ευθύνη για παράνομη υπαίτια συμπεριφορά δημοσίων υπαλλήλων. Υπάρχουν περιπτώσεις όπου υπάρχει βλάβη στην περιουσία του δημοσίου και όμως το Σύνταγμα πέρα από τους νόμους -που και πάλι υπάρχει κενό νόμου-, γιατί δεν προβλέπεται ρητά για να έχουμε τους ανθρώπους που υπηρετούν τους θεσμούς και το κράτος μας να έχουμε ειδική ρύθμιση που να αποβλέπει την κατοχύρωση των υποχρεώσεων των υπαλλήλων μ' αυτήν την έννοια. Και υπάρχουν πολλές περιπτώσεις που είπε και ο κύριος Υπουργός όπου αυτή η μη αμφίδρομη σχέση, δηλαδή, αυτός που υπηρετεί το θεσμό να είναι υπέρτερος γιατί δεν έχει τη συνταγματική κάλυψη του ανθρώπου ή των πολιτών οι οποίοι αισθάνονται ότι αδικούνται με υπαιτιότητα, επαναλαμβάνω, από τη συμπεριφορά και με βλάβη της περιουσίας ανθρώπων ή πολιτών της χώρας. Έτσι, λοιπόν, νομίζω ότι θα ήταν λογικό να υπήρχε αυτή η ρητή πρόβλεψη αν θέλουμε να μιλάμε για σεβασμό στην περιουσία των πολιτών στο χρήμα των πολιτών και, βεβαίως, να προσφέρουμε άριστες και υψηλές υπηρεσίες επιπέδου στους πολίτες.

Ευχαριστώ πάρα πολύ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ιωάννης Τραγάκης): Ευχαριστούμε πολύ, κύριε συνάδελφε.

Ο συνάδελφος κ. Λοβέρδος έχει το λόγο.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, θέλω πριν μπω στα θέματα της σημερινής μας ημερήσιας διάταξης, από τα οποία θα αγορεύσω για ένα, να θυμίσω τις προσπάθειες που έχουν γίνει από Βουλευτές για να υπάρχει στη συζήτηση για την Αναθεώρηση του Συντάγματος μια προέκταση προς μείζονα θέματα, που δεν έχουν αποτελέσει αντικείμενο των προτάσεων των κομμάτων.

Θέλω να ενημερώσω την Επιτροπή για μια ακόμη φορά, να είναι στα Πρακτικά γραμμένα για μια ακόμη φορά, ότι έχουμε προτείνει έξι Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας και εγώ με πρωτοβουλία των συναδέλφων της Νέας Δημοκρατίας -του Κυριάκου Μητσοτάκη, του Δημήτρη Γαλαμάτη, του Νίκου Γεωργιάδη αδικώ τους υπόλοιπους που δεν έχω μαζί μου τα ονόματά τους αυτήν τη στιγμή και εμού- να συζητηθεί το άρθρο 86, περί ευθύνης των Υπουργών. Αναζητούμε σαράντα τρεις ακόμη συναδέλφους για να έρθει στην Εθνική Αντιπροσωπεία το θέμα της ποινικής ευθύνης των Υπουργών. Τα κίνητρά μας είναι κοινός τόπος, δεν θέλουμε να διασύρεται ο πολιτικός κόσμος από το επιχείρημα που αφορά, κυρίως, στη βραχεία παραγραφή και από εκεί και πέρα ο καθένας έχει διάφορες προτάσεις υπ' όψιν του ως αρτιότερες σε σχέση με το θεσμό αυτό. Είμαστε επτά Βουλευτές και αναζητούμε σαράντα τρεις ακόμη συναδέλφους. Δεν το επαναλαμβάνω για τυχαίους λόγους. Θέλω και στα Πρακτικά, αλλά και όσοι μας ακούσουν από την τηλεόραση, να ξέρουν ότι επτά Βουλευτές έχουν πάρει αυτήν την πρωτοβουλία.

Επίσης πέραν αυτού θέλω να σας αναφέρω, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, ότι μέχρι στιγμής δεκαεννέα συνάδελφοι έχουν υπογράψει την τροπολογία από όλα τα κόμματα για την προστασία των ζώων. Νομίζω ότι ως προς αυτό το θέμα οι πενήντα υπογραφές θα βρεθούν ώστε να τεθεί προς συζήτηση στην Επιτροπή μας και να εισηγηθούμε στην Ολομέλεια.

Μέχρι στιγμής έξι συνάδελφοι έχουμε υπογράψει την τροπολογία που αφορά τον κοινοβουλευτικό έλεγχο ο οποίος πρέπει να γίνει κατά τη γνώμη των υπογραφόντων ζωντανότερος, αμεσότερος και να είναι και απροειδοποίητος. Έκανα σχετικές αναπτύξεις την περασμένη φορά στην τοποθέτησή μου. Δεν κρίνω σκόπιμο να τις επαναλάβω, ωστόσο και αυτό το ζήτημα είναι ένα ζήτημα ανοιχτό. Νομίζω ότι αρκετοί θα προσυμπέγραφαν ότι η ανάγκη εν πάση περιπτώσει υπάρχει.

Από τα έδρανα Βουλευτών της Νέας Δημοκρατίας και την προηγούμενη φορά που αγόρευσα αλλά και στην Αίθουσα της Ολομέλειας της Βουλής σε κατ' ιδίαν συζητήσεις επεδείχθη ένα

ενδιαφέρον.

Εμείς από την πλευρά του ΠΑ.ΣΟ.Κ. ορισμένοι συνάδελφοι έχουμε πάρει αυτήν την πρωτοβουλία -ο κ. Μάνος έχει συμφωνήσει- και μπορούμε να την προχωρήσουμε, μπορεί κάτι πολύ καλό να βγει ως προς αυτό το θέμα που σημειώτεται ότι το Σύνταγμα αφιερώνει μόνο μια επτάσειρη παράγραφο του.

Κύριοι Βουλευτές, θέλω να επαναλάβω ότι, ενώ για τα υπόλοιπα που αφορούν αρμοδιότητες της Βουλής οι αναφορές του Συντάγματος είναι εκτεταμένες -αφιερώνει ολόκληρα τμήματα για το θέμα του κοινοβουλευτικού ελέγχου αφιερώνει μόνο την παράγραφο 6 του άρθρου 70, μια επτάσειρη σύντομη παράγραφο που εξουσιοδοτεί τον Κανονισμό της Βουλής, δηλαδή την εκάστοτε συμπολίτευση, για τα πάντα. Νομίζω ότι εδώ είναι αναγκαία η παρέμβασή μας.

Σε ό,τι αφορά τώρα τα σημερινά θέματα, συμφωνώ με την επιχειρηματολογία που ανέπτυξε ο γενικός εισηγητής του ΠΑ.ΣΟ.Κ. ο κ. Γιώργος Παπαγεωργίου. Προσυπογράφω τα επιχειρήματά του και νομίζω ότι είναι πάρα πολύ λογικά και πάρα πολύ καλά τεκμηριωμένα, έτσι όπως τα εξέθεσε.

Τώρα θα ήθελα να προσθέσω τη δική μου φωνή σ' ό,τι αφορά το άρθρο 104, πρόταση της Νέας Δημοκρατίας περί νέας διάταξης συνταγματικής καινούργιας ως προς την αστική ευθύνη των δημοσίων υπαλλήλων. Αναρωτιέμαι γιατί δεν το ρυθμίζει τώρα το θέμα αυτό με νόμο η Νέα Δημοκρατία και πρέπει να περιμένουμε το 2008 για να γίνει αυτή η αλλαγή. Κοινός νόμος μπορεί να το ρυθμίσει. Αν δείτε τον Υπαλληλικό Κώδικα σήμερα στο άρθρο 38 καθορίζει την ευθύνη των υπαλλήλων. Μπορεί μια προέκταση της διατάξεως αυτής και μια αλλαγή της στο μέτρο που αναφέρει ότι ο υπάλληλος δεν έχει ευθύνη έναντι τρίτων, μια απλή αλλαγή του άρθρου αυτού του Υπαλληλικού Κώδικα επιφέρει το ζητούμενο της συνταγματικής αλλαγής, αντί για το 2009 σήμερα.

Είναι στο χέρι της Πλειοψηφίας να το κάνει -η Αντιπολίτευση εκφράζει τη συμφωνία της με τη ρύθμιση- αλλά δεν χρειάζεται, είπαμε συνταγματική αλλαγή το είπε χαρακτηριστικά ο κ. Παπαγεωργίου- διότι με νόμο μπορεί να γίνουν όλα αυτά. Προχωρήστε.

Σε ό,τι αφορά το άρθρο 103: γιατί θέλετε να ανοίξετε το άρθρο 103; Τοποθετήθηκε και ο κ. Παπαγεωργίου και ο κ. Βενιζέλος, δεν χρειάζεται να προσθέσω τίποτε σε σχέση με τις πολύ σημαντικές εκκρεμότητες που αν ψηφίζαμε εμείς θα άνοιγαν για την επόμενη Βουλή και τις οίδη πώς θα τις αξιοποιούσε ενδεχόμενη συντηρητική πλειοψηφία. Γιατί να ανοίξει αυτό το θέμα;

Αν θέλετε να διευθετήσετε τα θέματα που αφορούν τη σταδιοδρομία των υπαλλήλων αορίστου χρόνου, μπορείτε να το κάνετε τώρα. Εμείς είχαμε έτοιμη τροπολογία -την έχω μάλιστα στο φάκελό μου σήμερα- για το σχέδιο νόμου που, τελικώς, είχε την περιπέτεια που είχε με τα θέματα της Χαλκιδικής, τα θέματα Πάχτα. Είχαμε έτοιμη τροπολογία, ίσως ο κ. Κοσμίδης το θυμάται, για τη σταδιοδρομία των αορίστου χρόνου υπαλλήλων του δημοσίου που είναι επιστήμονες, εκατόν είκοσι άτομα, ότι δηλαδή αυτοί μπορεί να διέλθουν όλα τα στάδια και όλα τα αξιώματα της διοικητικής ιεραρχίας. Η τροπολογία αυτή δεν ψηφίστηκε, τελικά, διότι, μετά από τα επεισόδια εκείνα, η Κυβέρνηση αποφάσισε να μην προωθήσει άλλες τροπολογίες και έτσι το θέμα έμεινε εκκρεμές και είναι και στα χέρια σας. Μάλιστα, ενημερώνομαι από τους υπαλλήλους αυτούς ότι έχουν ζητήσει από τον κ. Παυλόπουλο να επαναφέρει ως νυν Συμπολίτευση την τροπολογία αυτή. Γιατί δεν το κάνετε, ενώ προτείνετε αλλαγή του Συντάγματος, σε σχέση με τους αορίστου χρόνου; Αφού γίνεται με νόμο, εσείς προτείνετε να ανοίξει το άρθρο 103; Τι έχετε στο μυαλό σας; Νομίζω ότι ο προβληματισμός εδώ είναι εύλογος και σαφής.

Σε σχέση με το άρθρο 101 θέλω να προσθέσω στη σχετική προβληματική των συναδέλφων και τη δική μου, ότι το άρθρο αυτό θα μπορούσε να συμπληρωθεί με αξιολογες και πρακτικού περιεχομένου προτάσεις. Είναι μέσα στο πλαίσιο των προτάσεων που έχω καταθέσει και αυτή που θα αναπτύξω για το άρθρο 101.

Πιστεύω ότι στο άρθρο 101 ακουμπάει το σοβαρότερο και

σημαντικότερο σήμερα πρόβλημα που έχουν οι Έλληνες πολίτες, όταν λειτουργούν ως διοικούμενοι.

Ο Έλληνας διοικούμενος ταλαιπωρείται από τις όποιες ανικανότητες του ελληνικού συστήματος διοίκησης και τις κακοδαιμονίες οι οποίες δεν εντοπίζονται από τη νυν Αντιπολίτευση και δεν αντιμετωπίζονται από την προηγούμενη αντιπολίτευση, αντιμετωπίζονται, τουλάχιστον, στα χρόνια της Μεταπολίτευσης από όλες τις αντιπολιτεύσεις, από όλα τα κόμματα εκτός κυβερνήσεων, από τους Βουλευτές των κυβερνώντων κομμάτων, από τις μικρές ομάδες εκτός κοινοβουλίων, από το διοικούμενο, από τις ενώσεις διοικουμένων, από τον Έλληνα που αντιμετωπίζει το κράτος απέναντί του.

Για θέματα καθυστέρησης, θέματα που έχουν να κάνουν με την κατ' ουσίαν δίωξη όσων επιδιώκουν να επενδύσουν, θέματα που έχουν να κάνουν με τη γραφειοκρατία, η οποία σε καμία περίπτωση δεν κάμπτεται, θέματα τα οποία έχουν να κάνουν, σε τελευταία ανάλυση, με τη διαφθορά που ως πολιτικοί κάθε μέρα την αντιμετωπίζουμε μπροστά μας, κουνάμε το κεφάλι, λέμε «ναι» στις αιτιάσεις, στις μομφές, λέμε «ναι, τι θα μπορούσα, όμως, εγώ να κάνω», λέμε, ότι μπορεί κάποιος να φανταστεί στο δημόσιο διάλογο. Τώρα που το θέμα ήρθε στη Βουλή, κανείς μας δεν λέει κάτι πολύ πιο συγκεκριμένο από τα γενικά παράπονα και τις αιτιάσεις. Μπορούμε να πούμε κάτι; Υπάρχει περιθώριο; Είναι ζητήματα του Σύνταγματος τα θέματα της διαφθοράς και της αναποτελεσματικότητας, ή είναι ζητήματα που αφορούν τον κοινό νόμο; Εύκολα λέει κάποιος «είναι ζητήματα που αφορούν τον κοινό νόμο και την πρακτική και δεν υπάρχει ανάγκη να αγγίξουμε το Σύνταγμα». Αυτό είναι ένα επιχείρημα σεβαστό. Είναι επιχείρημα-κριτήριο και για τις δυο απόψεις που εγώ θα εκφράσω.

Κάναμε προσπάθεια να βρούμε, τα οργανωμένα κόμματα, ή εδώ στην Επιτροπή οι Βουλευτές αυτοτελώς, μία καλή λύση να απαντήσουμε στον κόσμο ότι εκφράζουμε την αγωνία μας γι' αυτά που τραβάει και προσπαθούμε κάτι να κάνουμε και αν δεν κατορθώσουμε να βρούμε μία καλή λύση, εντάξει δεν αλλάζουμε το άρθρο 101; Αν όμως κάτι καλό βρούμε, ή κάτι που εμπεριέχει μία αισιόδοξη νότα, αυτό πέραγε από το χέρι μας, αυτό εντοπίσαμε με τον κοινό μας νομό, αυτό κάνουμε; Θα υπάρχει στα Πρακτικά της Βουλής αυτή η αγωνία; Θα μπορεί κάποιος να την επικαλεστεί; Θα μπορεί κάποιος να πει ότι, τουλάχιστον, εγώ πήγα να βάλω ένα πετραδάκι αλλά δεν μπόρεσα, δεν τα κατάφερα;

Θέτω στην κρίση σας το πρόβλημα και θέτω στην κρίση σας και μία μικρή προσπάθεια –αυτή το δικό μου μυαλό έχει προσδιορίσει- να βοηθήσουμε εν προκειμένω τον πολίτη και τον διοικούμενο, τον πολίτη όταν λειτουργεί ως διοικούμενος, και εν γένει τους διοικούμενους, διότι διοικούμενοι είναι και οι άνθρωποι που κατοικούν στη χώρα μας χωρίς να είναι Έλληνες πολίτες. Για να δούμε.

Εγώ προτείνω, κύριοι Βουλευτές, να προσθέσουμε ένα εδάφιο στην παράγραφο 1 του άρθρου 101 και να προβλέψουμε την αρχή της ψηφιακής διοίκησης. Λέει κάποιος: «Και τι προσφέρει αυτό; Χαριτωμένο είναι; Είναι μία απόπειρα να ενταχθούν στο Σύνταγμα το λεξιλόγιο και η φρασεολογία της εποχής, της στιγμής; Θέλετε την τελευταία λέξη της επιστήμης ή της τεχνικής ή οποιασδήποτε άλλης σχετικής συζήτησης να τη βάλετε στο Σύνταγμα, αυτήν την αγωνία της φραστικής προσαρμογής που είναι και άχρηστη;» Αυτό διέπει την πρότασή μου και τη λογική της; Όχι. Η αρχή της ψηφιακής διοίκησης, αν κατοχυρωθεί, μπορεί να έχει πρακτικά αποτελέσματα. Δύο έχω εντοπίσει εγώ.

Το πρώτο είναι ότι θα ξεπεραστεί κάθε συζήτηση, σχετικά με την εγκυρότητα των εγγράφων που εκδίδονται διά του τρόπου αυτού, κάθε συζήτηση που θα μπορούσε να αφορά την εγκυρότητα των νομικών πράξεων, όπως οι συμβάσεις διά του διαδικτύου, μία πάρα πολύ ταχεία μορφή συμβατικού δικαίου και πάρα πολύ, απ' ό,τι λένε οι Δανοί που την εφαρμόζουν, προσδοκός ότι μειώνει τις σχετικές δαπάνες. Οι συμβάσεις αυτού του τύπου είναι μία καινούργια μορφή συμβάσεων, τουλάχιστον, για την Ελλάδα, που δεν την έχει υιοθετήσει. Κάθε συζήτηση ενώπιον των δικαστηρίων κατόπιν ενστάσεων ή δια-

φόρων παραπόνων, σχετικά με την εγκυρότητα αυτών των πράξεων, στο μέτρο που υπάρχει συνταγματικό θεμέλιο, θα μπορούσε να παραμερίζεται.

Και δεύτερον, θα μπορούσε στην καθημερινή πρακτική να προσδιοριστεί με καινούργιο τρόπο η έννοια της αρχής της νομιμότητας, ώστε η λειτουργία της απομακρυσμένης διοίκησης, κάτι που χρειαζόμαστε, κύριοι Βουλευτές, να μπορεί να μην έχει προβλήματα συνταγματικότητας από δύστροπους διοικουμένους ή θιγομένους.

Η δική μου λογική είναι ότι δεν υπάρχει κανένας λόγος επαφής του πολίτη με τις εφορίες, κανένας λόγος επαφής του πολίτη με το δημόσιο στη στενή του, τουλάχιστον, έννοια. Κανένας. Μόνο λόγοι διαφθοράς. Ρωτήστε έναν πολίτη που επισκέπτεται τον έφορο του τέσσερις φορές, τι θέλει εκεί; Μόνο λόγοι διαφθοράς υπάρχουν. Αν ήταν δυνατόν όλη η Δημόσια Διοίκηση που έχει θέματα με τον πολίτη να μεταφερθεί στα σύνορα της χώρας, ας το ευνοούσαμε, αρκεί οι συναλλαγές να γίνονται ψηφιακά, αρκεί οι συναλλαγές να γίνονται μ' έναν απρόσωπο τρόπο, να μη βλέπεις τον υπάλληλο που χειρίζεται τις υποθέσεις σου. Αν αυτό είναι σωστό, αλλά προσκρούει στο άλφα ή βήτα ζήτημα που έχει να κάνει με την πρακτική, ας εντοπίσουμε και ας προσδιορίσουμε στο Σύνταγμα το συνταγματικό του θεμέλιο, για να μην έχουμε παράπονα που θα θεμελιώνουν με τον έναν ή τον άλλον τρόπο αιτήσεις ακυρώσεων ενώπιον των δικαστηρίων και μετά η πράξη ας δείξει τι μπορούμε να κάνουμε και τι δεν μπορούμε να κάνουμε. Εκτιμώ, λοιπόν, ότι αυτό είναι μία πρώτη ανάγκη.

Μια δεύτερη ανάγκη –και κλείνω μ' αυτό- είναι να προσθέταμε στο άρθρο 101 μια τέταρτη παράγραφο όπου να θεμελιώναμε την ενιαία προ-κοινοβουλευτική νομοθετική διαδικασία για όλα τα Υπουργεία. Όποιος έχει νομοθετική πρωτοβουλία, να έχει ενιαίους κανόνες λειτουργίας πριν έρθει στη Βουλή. Είναι η συταγή του λεγόμενου στη Γερμανία –δεν είναι δική μου ιδέα- καλού νόμου –όχι με την έννοια του νόμου με το περιεχόμενο που ο καθένας μας θα ήθελε, αλλά του νόμου που τα χαρακτηριστικά που τον διέπουν εξωτερικά, τις διαδικασίες κατάρτισής του και, κυρίως, ορισμένα τυπικά εσωτερικά, να είναι ίδια για όλο το δημόσιο που παίρνει τις νομοθετικές του πρωτοβουλίες. Δηλαδή απλά: Όλα τα Υπουργεία με τον ίδιο τρόπο να κάνουν το διάλογο με τους φορείς. Ο διάλογος με τους φορείς δεν είναι δώρο και προνόμιο που ένας καλός Υπουργός δίνει στους διοικούμενους. Ο διάλογος με τους φορείς είναι, όπως έχει εξελιχθεί το 2006 στον εικοστό πρώτο αιώνα, προϋπόθεση της νομοθετικής λειτουργίας. Θέλουμε να ξέρουμε εμείς τι λένε οι διοικούμενοι, οι ενδιαφερόμενοι και έχουμε οργανώσει και την ακρόαση στη Διαρκή Επιτροπή. Το θεωρούμε συστατικό στοιχείο. Δεν είμαστε στη δεκαετία του '60 ή του '70 που ο διάλογος ήταν αίτημα των ανθρώπων. Ο διάλογος τώρα είναι ενσωματωμένος στην νομοθετική διαδικασία. Όμως κάθε Υπουργείο και κάθε Υπουργός το κάνει με τον τρόπο που αυτός θέλει.

Η ενιαία μεθοδολογία του διαλόγου είναι ένα από τα στοιχεία τα οποία θα πρέπει ο νόμος που θα εξειδικεύσει το Σύνταγμα εδώ να προσδιορίσει.

Δεύτερον, στο Υπουργείο Εσωτερικών υπήρχε ένας εξαιρετικός ανώτατος υπάλληλος, τώρα είναι γενικός του γραμματέας, ο οποίος έγραφε τους νόμους. Αν τον ήξερες, καταλάβαινες τι ακριβώς εννοεί. Αν δεν τον ήξερες, δεν καταλάβαινες. Στα άλλα Υπουργεία αρμόδιοι υπάλληλοι έμπειροι από τα χρόνια και από την πρακτική κάνουν την ίδια δουλειά. Ο ένας γράφει έτσι, ο άλλος γράφει αλλιώς, κανείς δεν καταλαβαίνει τους ελληνικούς νόμους.

Μάλιστα έναν συνάδελφο από την πλευρά σας, που πολύ συμπαθώ και εκτιμώ, τον άκουσα σε μια τηλεοπτική εκπομπή να λέει, δεν ξέρουμε και τι ψηφίζουμε! Στεναχωρήθηκα γιατί ενώ δεν έχει άδικο, όμως είμαστε υποχρεωμένοι να ξέρουμε τι ψηφίζουμε. Το επιχείρημα αυτό δεν μπορείς να το προβάλλεις. Σήκωσες το χέρι σου και ψήφισες. Να είσαι εκεί την ώρα της ψηφοφορίας που ψηφίζουν μόνο δύο Βουλευτές –γι' αυτό έχω κάνει και σχετική πρόταση για ελάχιστο αριθμό παρουσίας από- μων εδώ- για να πεις «όχι» ή «ναι». Τι πάει να πει δεν ξέρεις τι

ψήφισες; Αφού υπάγεσαι στο τεκμήριο της πλειοψηφίας, και λειτουργούμε έτσι τριάντα δύο χρόνια, δεν δικαιούσαι να το λες αυτό. Είσαι λάθος. Και αν το έχω πει κι εγώ, είμαι λάθος κι εγώ.

Εάν, λοιπόν, αυτό είναι έτσι, αναζητούμε καλύτερους σχεδιασμούς νόμων, να είναι αναγνώσιμοι. Αυτό που έλεγε ο συγκεκριμένος συνάδελφος, ότι παραπέμπει στην παράγραφο 4, του άρθρου 52 του νόμου τάδε, που δεν καταργείται αλλά παραπέμπει εκεί. Δεν ξέρω τι λέει αυτός ο νόμος. Διάβασέ τον. Εάν δεν πρόλαβες ή δεν μπόρεσες λόγω ημερήσιας απασχόλησής σου, μην επικαλείσαι ότι δεν γνωρίζεις. Πάντως, κατά την ενιαία κοινοβουλευτική νομοθετική διαδικασία αυτά θα είναι λυμένα και τα χαρακτηριστικά του καλού νόμου θα είναι στο χαρτί που διαβάζουμε πριν τοποθετηθούμε, όταν επεξεργαζόμαστε σχέδια νόμων ή όταν ψηφίζουμε.

Τι το θες στο Σύνταγμα αυτό θα πει κάποιος; Δεν μπορεί να γίνει με νόμο; Βεβαίως μπορεί να γίνει αλλά καμία κυβέρνηση δεν το κάνει. Ο Πρωθυπουργός που είχε την τιμή να υπηρετώ, που κατά τη γνώμη μου υπήρξε ο σημαντικότερος μεταπολιτευτικός Πρωθυπουργός κατά το μέτρο, ότι αυτά που έλεγε τα προσπαθούσε και επιχειρούσε και να ελέγξει τι από αυτά που έλεγε είχε κάνει, δεν το έκανε αυτό. Του είχε ειπωθεί πολλές φορές στο Υπουργείο Εσωτερικών, παλιά Προεδρία ότι μια αρμόδια επιτροπή το είχε ετοιμάσει και ακουγόταν σαν μια πολύ καλή ιδέα. Το είχε συμπεριλάβει ο κ. Παπαδόπουλος το 1996 στο πρόγραμμά του. Δεν το προχώρησε.

Εσείς έχετε Υπουργό εδώ τον κ. Παυλόπουλο ο οποίος είναι λάτρης αυτής της άποψης. Τώρα ως αρμόδιος Υπουργός δεν θα το φέρει. Δεν γίνεται όμως έτσι.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Βουλευτής Σερρών κ. **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΠΛΑΚΗΣ**)

Αυτό πρέπει να καταστεί υποχρέωση. Και για να καταστεί υποχρέωση ο μόνος τρόπος είναι στο 101 να προσθέσουμε μια σχετική παράγραφο 4.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Τσιπλάκης): Ο κ. Έξαρχος έχει το λόγο.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΕΞΑΡΧΟΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με την πρότασή μας η ερμηνευτική δήλωση του άρθρου 101 να ανακτήσει αυτοτελή διάταξη με την προσθήκη και των ορεινών περιοχών, δεν έχουμε, βεβαίως, την αίσθηση ότι κάνουμε καμία ριζική τομή στο Σύνταγμά μας. Όμως, στέλνουμε ένα μήνυμα προς τον νομοθέτη να λαμβάνει υπόψη του όταν παίρνει τις σχετικές πρωτοβουλίες τονίζοντας, ιδιαίτερα, τον ρόλο και των νησιωτικών αλλά και των ορεινών περιοχών.

Σ' ό,τι αφορά στο άρθρο 102 πρέπει να σας πω ότι παρά τις μεγάλες αλλαγές που έγιναν στη χώρα μας στον χώρο της Αυτοδιοίκησης με την καθιέρωση της αιρετής Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και την εφαρμογή του σχεδίου «ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ», η χώρα μας συνεχίζει να έχει ένα σύστημα συγκεντρωτικό σε σχέση με τις άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Και νομίζω ότι είναι κοινή η εκτίμηση ότι και η κεντρική διοίκηση αλλά και οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης πάσχουν από τις ίδιες, ακριβώς, διοικητικές ασθένειες, που είναι το χαμηλό επίπεδο προγραμματισμού, η αδυναμία ελέγχου και αξιολόγησης αποτελεσμάτων, οι πολυδαίδαλες γραφειοκρατικές και ορισμένες φορές αδιαφανείς διαδικασίες που παράγουν διαφθορά και η χαμηλή ποιότητα υπηρεσιών με υψηλό κόστος.

Εμείς πιστεύουμε ότι η απλή ανακατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ διοικητικών επιπέδων, δηλαδή μεταξύ των Υπουργείων, των περιφερειών και των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης χωρίς νέες δομικές μεταρρυθμίσεις δεν μπορεί να επιλύσει τα προβλήματα του διοικητικού συστήματος της χώρας. Εκτιμούμε και πιστεύουμε ότι χρειάζεται ένας νέος κύκλος ριζικών αλλαγών με αποκέντρωση ευθυνών, εξουσιών, αρμοδιοτήτων και ανακατανομή των διαθέσιμων πόρων. Συμφωνώ, βεβαίως, ότι συγχρόνως χρειάζεται και ενίσχυση των μηχανισμών εποπτείας για να αποφεύγονται τα φαινόμενα κακοδιαχείρισης που παρουσιάζονται και στο χώρο της Αυτοδιοίκησης. Είναι απαραίτητο αυτό το νέο μοντέλο συμμετοχικής διακυβέρνησης με αποκέντρωση και ουσιαστική ενίσχυση της Αυτοδιοίκησης προ-

κειμένου να κάνουμε βήματα μπροστά. Γι' αυτό νομίζουμε ότι με βάση τις αρχές εγγύτητας και της επικουρικότητας πρέπει να προσδιορίσουμε ποιες αρμοδιότητες ασκούνται από το επιτελικό κράτος και ποιες ασκούνται σε κάθε επίπεδο αυτοδιοικητικών θεσμών επανακαθορίζοντας αρμοδιότητες και προωθώντας λογικές και στη δομή του κράτους.

Εμείς θεωρούμε ότι το κεντρικό κράτος πρέπει να μετεξεληχθεί σε κράτος-στρατηγείο, ευέλικτο και αποτελεσματικό, που ασκεί τις επιτελικές αρμοδιότητες που σχετίζονται με το σχεδιασμό των δημοσίων πολιτικών, την παραγωγή κανονιστικών πλαισίων, πρέπει να ασκούνται από την κεντρική διοίκηση και οι εκτελεστικές αρμοδιότητες να αποκεντρωθούν στην περιφέρεια. Συγχρόνως όμως πρέπει να υπάρχουν συγκεκριμένοι θεσμικοί εποπτείας εάν εφαρμόζονται όντως στην πράξη όλα όσα προβλέπονται με τα κανονιστικά πλαίσια. Γιατί πιστεύουμε ότι ταυτόχρονα με την αποκέντρωση πρέπει να ενισχύσουμε και τους μηχανισμούς εποπτείας.

Πιστεύω επίσης ότι ο σχεδιασμός της ανάπτυξης και η υλοποίησή του στα πλαίσια πάντα της εθνικής στρατηγικής πρέπει να περάσει στην Τοπική Αυτοδιοίκηση. Γι' αυτό προτείνουμε τη δημιουργία της αιρετής περιφερειακής Αυτοδιοίκησης με τις σημερινές Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις ως ισχυρούς αποκεντρωμένους θεσμούς της ενιαίας περιφερειακής οντότητας. Βεβαίως ο προσδιορισμός του αριθμού των περιφερειών, της γεωγραφικής βάσης αλλά και της εσωτερικής συγκρότησης πρέπει να γίνει ύστερα από μια διαβούλευση που θα είναι ανοιχτή, συνεκτιμώντας τις αναπτυξιακές αλλά και τις ανθρωπογεωγραφικές ιδιαιτερότητες της χώρας μας.

Ο βασικός στόχος είναι συγκεκριμένος, ο σχεδιασμός της ανάπτυξης στην ευρύτερη δυνατή κλίμακα στην περιφέρεια, η διοίκηση και παροχή υπηρεσιών όσο γίνεται εγγύτερα στον πολίτη, στο νομό και στο δήμο, που θεωρητικά αποτελεί το κύτταρο της δημοκρατίας και το θεμέλιο της τοπικής ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής. Πρέπει να σχεδιάζει την τοπική ανάπτυξη, πάντα όμως σε συνεργασία με τις τοπικές παραγωγικές δυνάμεις και τη συμμετοχή των πολιτών.

Εμείς θεωρούμε ότι χρειάζονται μεγαλύτερες τοπικές ανθρωπογεωγραφικές ενότητες που μπορούν να υποστηρίξουν, πραγματικά, ισχυρούς δήμους, γι' αυτό έχουμε μιλήσει για έναν κύκλο αλλαγών στο χώρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αρχικά εθελοντικό, που θα συνοδεύεται όμως από ισχυρά κίνητρα.

Μιλήσαμε γι' αυτό, για την ανάγκη να υπάρξει προσθήκη ερμηνευτικής δήλωσης σύμφωνα με την οποία στις δημόσιες υποθέσεις που μπορούν να αποτελούν αρμοδιότητα των Ο.Τ.Α. μπορούν να περιλαμβάνονται και οι ρυθμιστικές αρμοδιότητες για τον χωροταξικό και πολεοδομικό σχεδιασμό καθώς και κάθε άλλη δημόσια πολιτική τοπικής και περιφερειακής κλίμακας.

Βεβαίως σπεύδω να προσθέσω ότι ο νομοθέτης οφείλει να διασφαλίσει ότι δεν θα υπάρξουν παρεκτροπές από την Αυτοδιοίκηση, γιατί ποιος πρέπει να είναι ο στόχος; Πρέπει να είναι το να βελτιωθούν οι ρυθμοί σ' ό,τι αφορά το χωροταξικό σχεδιασμό και να μην έχουμε μία αιώνια της αλλαγής σ' ό,τι αφορά τα σχέδια πόλης τα οποία περιφέρονται στους διαδρόμους του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.. Πρέπει όμως να υπάρξουν σοβαρές εγγυήσεις ότι δεν θα έχουμε παρεκτροπές.

Έρχομαι στο άρθρο 103. Είμαι απ' αυτούς που πιστεύουν ότι δεν χρειάζεται καμία αλλαγή στο άρθρο αυτό. Αυτό που χρειάζεται είναι η εφαρμογή στην πράξη απαρέγκλιτα –και το τονίζω των νόμων. Λείπει ο αρμόδιος Υπουργός Εσωτερικών, αλλά σας λέω ότι αυτό που χρειάζεται είναι να υπάρξουν νέοι σύγχρονοι οργανισμοί διότι οι περισσότεροι οργανισμοί, σχεδόν το σύνολό τους, είναι οργανισμοί δεκαετιών. Θα προσδιορίζεται με σαφήνεια ποιες είναι οι οργανικές θέσεις για τις οποίες επιβάλλεται να υπάρχουν μόνιμοι δημόσιοι υπάλληλοι και ποιες είναι οι θέσεις έκτακτου προσωπικού, δηλαδή προσωπικού που καλύπτει εποχικές ανάγκες, για να μη φθάνουμε στην περίπτωση να αντιμετωπίζουμε αιτήματα όπου οι εργάτες καθαριότητας που, ιδιαίτερα, σε δήμους νησιωτικούς ή παραθαλάσσιους χρειάζονται περισσότερο το καλοκαίρι, ύστερα από τρεις ή τέσσερις συμβάσεις να διεκδικούν μονιμοποίηση. Εδώ χρειάζεται

εφαρμογή των νόμων και όχι καταστρατήγηση του Α.Σ.Ε.Π., γι' αυτό δεν συμφωνούμε με την πρόταση που γίνεται από την πλευρά της Νέας Δημοκρατίας.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Τσιπλάκης): Ευχαριστούμε τον κ. Έξαρχο.

Το λόγο έχει ο κ. Θαλασσινός.

ΘΑΛΑΣΣΙΝΟΣ ΘΑΛΑΣΣΙΝΟΣ: Κύριοι συνάδελφοι, θα ξεκινήσω από την προς αναθεώρηση διάταξη του άρθρου 101 και θα πω ότι για μας τους νησιώτες η ένταξη της ερμηνευτικής δήλωσης του άρθρου 101 ως αυτοτελούς παραγράφου στο εν λόγω άρθρο του συνταγματικού κειμένου είναι πολύ σημαντική. Οφείλω να πω ότι εξίσου σημαντική είναι και η πρόταση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. με την προτεινόμενη προσθήκη για τις ορεινές και μειονεκτικές περιοχές. Βεβαίως υπάρχει ένα ανοικτό θέμα το οποίο, όπως ανέφερε και ο γενικός εισηγητής της Νέας Δημοκρατίας και ο κ. Υπουργός, είναι ένα θέμα προς συζήτηση.

Πιστεύω, λοιπόν, ότι είναι πολύ σημαντική αυτή η διάταξη με την ένταξη της ερμηνευτικής δήλωσης του άρθρου 101 ως αυτοτελούς παραγράφου διότι κατατείνει στην αναβάθμιση των νησιωτικών περιοχών της χώρας, δηλαδή γίνεται προς την κατεύθυνση τόνωσης των περιοχών αυτών που, πραγματικά, έχουν ανάγκη στην προσπάθεια δημιουργίας βιώσιμης ανάπτυξης, στην ανάγκη οικονομικής υποστήριξής τους.

Η προτεινόμενη ρύθμιση συνιστά ένα θετικό και σημαντικό ταυτόχρονα βήμα στην εξουδετέρωση των μειονεκτημάτων τα οποία παρουσιάζονται σ' αυτές τις περιοχές και στην άρση των ανισοτήτων σε σχέση με τις περιοχές της υπόλοιπης ηπειρωτικής χώρας. Συνταγματική κατοχύρωση της αναγνώρισης αυτών των ιδιαίτεροτήτων από την πολιτεία σημαίνει ότι υπάρχει υποχρέωση στον κοινό νομοθέτη, αλλά και στη διοίκηση όταν δρα κανονιστικώς να τις λαμβάνει υπ' όψιν ως παράγοντες που επηρεάζουν την απρόσκοπτη και βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη τους.

Άλλωστε οι ιδιαιτερότητες των νησιωτικών περιοχών και η ανάγκη εφαρμογής ειδικών πολιτικών γι' αυτές, δηλαδή η «νησιωτικότητα», όπως τη λέμε, έχουν αναγνωριστεί και από την Ευρωπαϊκή Ένωση με τη Συνθήκη του Άμστερνταμ και αργότερα με τη Σύνοδο Κορυφής της Νίκαιας και με ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Παράλληλα αντίστοιχες προβλέψεις υπάρχουν και στα Συντάγματα της Φινλανδίας στο άρθρο 75, της Δανίας στο άρθρο 86, της Πορτογαλίας στα άρθρα 225 έως 229 και της Γαλλίας στα άρθρα 72 και 73 με στόχο την εξασφάλιση της εδαφικής συνέχειας.

Κύριοι συνάδελφοι, εδώ θέλω να διευκρινίσω ότι αυτή η παρέμβαση δεν συνιστά χαριστική πράξη για τους νησιώτες ούτε πολύ περισσότερο επαίτια. Αντίθετα η ρύθμιση αυτή έρχεται να εξουδετερώσει, όπως είπα, τα μειονεκτήματα που παρουσιάζονται εξ αντικειμένου στις νησιωτικές περιοχές σε σχέση με την ηπειρωτική χώρα.

Θέλω να τονίσω κι εγώ -όπως έχουν τονίσει και πολλοί άλλοι μέσα στο Κοινοβούλιο και εκτός- ότι τίποτε στα νησιά δεν είναι το ίδιο με τη στεριανή Ελλάδα. Πολύ συνοπτικά θα μου επιτρέψετε να αναφέρω μερικές από τις ιδιαιτερότητες ή, αν θέλετε, από τα μειονεκτήματα της νησιωτικής χώρας και κυρίως των απομακρυσμένων νησιών.

Είναι η μεγάλη κατά κανόνα απόσταση από την ηπειρωτική Ελλάδα, ανάλογα, βέβαια, και με το δίκτυο ακτοπλοϊκών συγκοινωνιών, με συνέπεια την απομάκρυνση από τα κέντρα αγορών και διανομής και τη σημαντική αύξηση του κόστους ζωής για τους νησιώτες, την αύξηση του κόστους παραγωγής, την επίδραση στην ανταγωνιστικότητα των παραγόμενων αγαθών και πολλά άλλα.

Υπάρχει μεγάλη διαφοροποίηση στον πληθυσμιακό παράγοντα και των νησιών μεταξύ τους, αλλά και σε σχέση με την ηπειρωτική χώρα. Πυκνοκατοικημένες περιοχές παρουσιάζουν περισσότερες δυνατότητες ανάπτυξης, αναπτύσσουν ισχυρότερα πολιτικά κέντρα και δίκτυα επιρροής, αλλά επιτυγχάνουν και μεγαλύτερη απορρόφηση κονδυλίων. Αντίθετα, πολλά νησιά πάσχουν από χαμηλή πληθυσμιακή πυκνότητα και δεν έχουν τις ίδιες ή, τουλάχιστον, ανάλογες ευκαιρίες.

Υπάρχει εδαφική ασυνέχεια της νησιωτικής χώρας σ' ό,τι αφορά την αναπτυξιακή διαδικασία. Επιβάλλεται ο σχεδιασμός, αλλά και ο προγραμματισμός να γίνονται για κάθε νησί ξεχωριστά και όχι με βάση τη νησιωτική περιφέρεια στην οποία ανήκει. Αυτό έχει να κάνει και με την προτεινόμενη αναθεώρηση από το ΠΑ.ΣΟ.Κ. σε σχέση με τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, δηλαδή τη μετεξέλιξη του θεσμού σε περιφερειακή Αυτοδιοίκηση.

Παράλληλα υπάρχει ανεκμετάλλετος νησιωτικός χώρος, ορεινές και προστατευόμενες περιοχές που οδηγούν την οικονομική δραστηριότητα προς τις ακτές των νησιών περιορίζοντας σημαντικά την αγροτική εκμετάλλευση, λαμβανομένου υπ' όψιν ότι ο αγροτικός κλήρος στα νησιά είναι πάρα πολύ μικρός και δεν ευνοεί την ανάπτυξη του πρωτογενούς τομέα στο βαθμό που γίνεται αυτό στην ηπειρωτική χώρα.

Η οικονομία των νησιωτικών περιοχών χαρακτηρίζεται από Α.Ε.Π. μικρότερο από το αντίστοιχο της ηπειρωτικής χώρας, ενώ και τα ποσοστά της ανεργίας είναι υψηλότερα από τα αντίστοιχα της ηπειρωτικής Ελλάδας.

Τέλος, οι νησιωτικές περιοχές χαρακτηρίζονται από συγκεκριμένη δομή της οικονομικής δραστηριότητας με το συντριπτικό ποσοστό να αφιερώνεται στον τριτογενή τομέα της οικονομίας σε βαθμό πλέον μη αναστρέψιμο. Το γεγονός αυτό περιορίζει ως ένα σημείο τις διαθέσιμες επιλογές για την αναπτυξιακή πολιτική με ταυτόχρονο περιορισμό και των κοινοτικών κονδυλίων.

Αυτές οι συνθήκες έχουν οδηγήσει στη δημιουργία δυσεπίλυτων προβλημάτων στα οποία πιστεύω ότι μπορούν και πρέπει να δοθούν λύσεις με τη συνδρομή, ασφαλώς, του άρθρου 101. Μ' αυτόν τον τρόπο θωρακίζονται θεσμικά οι περιοχές αυτές της χώρας μας και παρέχεται η δυνατότητα στο σπουδαίο ανθρώπινο δυναμικό των νησιών μας μέσα από τη ρύθμιση αυτή να δραστηριοποιηθεί και να μετατρέψει τα όποια μειονεκτήματα σε ασύγκριτα πλεονεκτήματα και το κυριότερο να μείνει στον τόπο του.

Σε σχέση με το άρθρο 102, κύριοι συνάδελφοι. Ζούμε σε μία εποχή όπου ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ολοένα και διευρύνεται. Είναι αλήθεια ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι η πλησιέστερη αρχή στην καθημερινότητα του πολίτη. Ήδη με νομοθετικά μέτρα που έχουν ληφθεί στο παρελθόν και που λαμβάνονται και τώρα με την ενίσχυση των πόρων -χωρίς φυσικά να έχουμε φθάσει σ' αυτό που λέγεται οικονομική αυτοδυναμία και το οποίο είναι μία μεγάλη υπόθεση- με διάφορα αναπτυξιακά προγράμματα, με τη συνδρομή της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα πλαίσια των Κοινοτικών Πλαισίων Στήριξης και των άλλων κοινοτικών πρωτοβουλιών, η Τοπική Αυτοδιοίκηση πιστεύω ότι δραματίζει ουσιαστικό ρόλο στην αναπτυξιακή διαδικασία τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Είναι προφανές ότι εξαιτίας της αποκέντρωσης των αρμοδιοτήτων με την εκχώρησή τους από την κεντρική διοίκηση στους Ο.Τ.Α., παρά την ορθότητα και τη βασιμότητα της πολιτικής αυτής επιλογής, έχουν αναφύει προβλήματα, τα οποία είναι αναγκαίο να επιλυθούν.

Ειδικότερα εξαιτίας της υφιστάμενης διαπίστωσης στην ισχύουσα συνταγματική διάταξη υπάρχει πρόβλημα σε ό,τι αφορά στην έγκριση, τροποποίηση και εφαρμογή των πολεοδομικών σχεδίων από τους Ο.Τ.Α., συνεπώς χρειάζεται αποσαφήνιση ως προς τον προσδιορισμό του τύπου της πράξης με την οποία οι Ο.Τ.Α. θα ασκούν τις ανατιθέμενες αρμοδιότητες από τον οικείο νόμο. Μέχρι τώρα η άποψη της ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας είναι ότι οι ρυθμίσεις αναφορικά με τα παραπάνω πρέπει να γίνονται με την έκδοση προεδρικού διατάγματος.

Με την προτεινόμενη αναθεώρηση του άρθρου αυτού ξεκαθαρίζεται το ζήτημα. Αυτό το ζήτημα το οποίο έχει δημιουργήσει πολλές αμφισβητήσεις και είναι, πιστεύω, πολύ σημαντική αυτή η διευθέτηση ειδικά στα ζητήματα πολεοδομικού σχεδιασμού, τα οποία ως γνωστόν παίζουν ένα βασικό ρόλο στον ευρύτερο σχεδιασμό για την ανάπτυξη, την οικονομική και κοινωνική συνοχή της περιφέρειας.

Θα ήθελα να αναφερθώ και να κάνω ένα μικρό σχόλιο σε σχέση με την πρόταση των συναδέλφων του ΠΑ.ΣΟ.Κ. για την καθιέρωση της περιφερειακής αυτοδιοίκησης ως δευτέρου

βαθμού αυτοδιοίκησης. Από την εμπειρία μου στην αυτοδιοίκηση δευτέρου βαθμού, πιστεύω ότι δεν έχουν ωριμάσει οι συνθήκες για την καθιέρωση της περιφέρειας ως δεύτερο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης. Και το λέω αυτό διότι—και επιτρέψτε μου πάλι την αναφορά στις νησιωτικές περιοχές— υπάρχουν προαπαιτούμενα τα οποία δεν τα έχουμε ακόμη αγγίξει. Είπα πιο μπροστά ότι θα πρέπει να λαμβάνεται στην αναπτυξιακή διαδικασία ως βάση το νησί και όχι η γεωγραφική περιφέρεια, η γεωγραφική ενότητα νησιωτικής περιφέρειας. Διότι σήμερα δεν υπάρχουν οι υποδομές, δεν υπάρχει κατ' αρχήν το ακτοπλοϊκό δίκτυο, εκείνο το οποίο θα εξασφαλίσει ομαλή πρόσβαση από ένα νησί στην έδρα της περιφέρειας. Ένα από τα πολλά που μπορώ να αναφέρω.

Πρέπει, λοιπόν, να υπάρξουν εκτός απ' αυτή —και δεν μιλάω μόνο για τις νησιωτικές περιοχές— πολλές προϋποθέσεις για μια τέτοια θεσμική εξέλιξη δηλαδή, της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης σε περιφερειακή αυτοδιοίκηση και χρειάζεται οπωσδήποτε προσέγγιση του ζητήματος αυτού μέσα από ένα ειλικρινή διάλογο και με τους φορείς και με τις ενώσεις και την Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. και την Ε.Ν.Α.Ε., ο οποίος θα οδηγήσει σε προτάσεις που θα κατατείνουν στην γερή θεμελίωση του θεσμού αυτού, ώστε να μην υπάρξει εξαρχής απαξίωσή του, όπως πιστεύω ότι υπήρξε για τον θεσμό της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης.

Εξάλλου, η ισχύουσα συνταγματική διάταξη προβλέπει δύο βαθμούς αυτοδιοίκησης και βεβαίως με τον τρόπο με τον οποίο προσδιορίζεται στην πρόταση, χωρίς να αποσαφηνίζεται, δημιουργεί κάποια σύγχυση. Σ' ό,τι αφορά στο άρθρο 103 είναι πεποιθήση ολόκληρης της κοινωνίας ότι η δημόσια διοίκηση, έχει ανάγκη, προκειμένου να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της σύγχρονης εποχής και των προσδοκιών των πολιτών, από σωστά καταρτισμένο και υψηλών προσόντων προσωπικό. Τα τελευταία χρόνια έχουν προσληφθεί στη δημόσια διοίκηση υπάλληλοι με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, γεγονός που έχει οδηγήσει —αν μου επιτρέψετε την έκφραση— σε υπαλλήλους δυο ταχυτήτων, των μονίμων και αυτών με σύμβαση αορίστου χρόνου. Με την προτεινόμενη αναθεώρηση προβλέπεται μερική εξομοίωση, ώστε και αυτοί οι υπάλληλοι να μπορούν να εξελίσσονται στην ιεραρχία και βεβαίως, να αξιοποιείται καλύτερα το ανθρώπινο δυναμικό, διότι, ως γνωστόν, υπηρετούν στη δημόσια διοίκηση υπάλληλοι με πολλά προσόντα.

Σε καμιά περίπτωση τούτο δεν συνιστά αιχμή κατά της αρχής μονιμότητας των δημοσίων υπαλλήλων και άλλωστε τούτο καταδεικνύεται και από το γεγονός ότι γίνεται ρητή εξαίρεση από τις αναθεωρητέες διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 103.

Τέλος, σε ό,τι αφορά το άρθρο 104 είναι ζητούμενο απ' όλους η δημόσια διοίκηση να γίνει πιο ευέλικτη, πιο αποτελεσματική, πιο αποδοτική και να διέπεται από κανόνες διαφάνειας. Αυτό τονίζεται κατά κόρον και εντός και εκτός Κοινοβουλίου. Μια δημόσια διοίκηση η οποία να μπορεί να ανταποκρίνεται στις αυξημένες υποχρεώσεις της και τις προκλήσεις που προέρχονται από την συμμετοχή μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Πιστεύω ότι έχουν γίνει στο παρελθόν και γίνονται σημαντικά βήματα προς αυτή την κατεύθυνση.

Βέβαια, πιστεύω —και συμφωνούμε όλοι σ' αυτό— ότι θα πρέπει να γίνουν και άλλα βήματα, ότι πρέπει να προχωρήσουμε παραπέρα, πέρα από τις όποιες ρυθμίσεις και παρεμβάσεις οφείλει να κάνει η πολιτεία. Πολλές φορές η δημόσια διοίκηση πάσχει και βεβαίως μια ισχυρή μειοψηφία υπαλλήλων δημιουργεί την χειρίστη εντύπωση στους πολίτες, χωρίς αυτό να είναι ο κανόνας. Επαναλαμβάνω, μια ισχυρή, ισχυρότατη μειοψηφία.

Στο πλαίσιο αυτό η προτεινόμενη αναθεώρηση του άρθρου 104 με την οποία έρχεται να απαντήσει στο βασικό ερώτημα που απευθύνει κάθε φορολογούμενος πολίτης σχετικά με την ευθύνη των λειτουργών της Δημόσιας Διοίκησης, τόσο ως προς την υποχρέωσή τους να εξυπηρετήσουν έγκαιρα και αποτελεσματικά τους πολίτες, όσο και ως προς την προσωπική ευθύνη που τους αναλογεί, όταν λόγω παράνομης και υπαίτιας συμπεριφοράς προκαλούν βλάβη στην περιουσία του δημοσίου.

Πιστεύω, λοιπόν, ότι η συγκεκριμένη διάταξη εξυπηρετεί την προσπάθεια όλων μας για παροχή υπηρεσιών υψηλού επιπέδου στους πολίτες και με την διασφάλιση του δημοσίου χρήματος.

Οι προτάσεις στην ενότητα των άρθρων 101, 102 και 103 εν κατακλείδι δείχνουν: την προσήλωσή μας για την εξασφάλιση ουσιαστικής και βιώσιμης ανάπτυξης των νησιωτικών περιοχών, ανάπτυξη η οποία αφορά όλους τους πολίτες. Τη δέσμευσή μας για ακηδεμόνευτη τοπική αυτοδιοίκηση, με ταυτόχρονη αποκέντρωση των κρίσιμων αρμοδιοτήτων προς αυτές, ενίσχυση δηλαδή, της αποκέντρωσης με σαφή προσδιορισμό του τύπου της πράξης ώστε να μην υπάρχουν αμφισβητήσεις. Την συνεχή προσπάθεια για αναβάθμιση της δημόσιας διοίκησης και της πλήρους αξιοποίησης του ανθρώπινου δυναμικού της με την καθιέρωση όμως ρήτρας για την απόδοση ευθυνών, όταν προκύπτουν παράνομες συμπεριφορές εκ μέρους των δημοσίων οργάνων. Πιστεύω βαθύτατα ότι με τις συγκεκριμένες προτάσεις δείχνουμε τον σεβασμό μας απέναντι στους πολίτες και τους θεσμούς.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Τσιπλάκης): Ευχαριστούμε, κύριε Θαλασσινέ.

Το λόγο έχει ο κ. Βαρβιτσιώτης.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ξεκινώντας από την πρόταση της Νέας Δημοκρατίας για ενσωμάτωση στο άρθρο 101 του Συντάγματος, της ερμηνευτικής δήλωσης για την ιδιαίτερη σημασία που αποδίδει το ελληνικό κράτος στις νησιωτικές περιοχές έχω να κάνω ορισμένες παρατηρήσεις.

Κατ' αρχάς, θα πω ότι αυτή η ερμηνευτική δήλωση εντάσσεται σε μια ιδιαίτερη κατηγορία συνταγματικών διατάξεων που ενδεχομένως και διασταλτικά, πέρα από την έννοια της ευχής που μας ανέπτυξε πριν από λίγο ο Υπουργός Αιγαίου, θα έλεγα ότι αγγίζει τα όρια του συνταγματικού λαϊκισμού. Όσο και αν είναι βαριά αυτή η έκφραση για το Σύνταγμα.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ: Ή ακτιβισμού.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Και αυτό, κύριε Κοσμίδη. Ή ακτιβισμού. Αλλά επειδή δεν είναι το Σύνταγμα μια συρραφή απόψεων είτε ευχών είτε ακτιβιστικής διάθεσης είτε ακόμα και κατευνασμού πνευμάτων, θα έπρεπε να είχε μέχρι τώρα η ερμηνευτική δήλωση δει ουσία τουλάχιστον στις νομοθετικές πράξεις της τελευταίας πενταετίας. Και δεν είδαμε μέχρι σήμερα σε κανένα νόμο να λαμβάνεται υπ' όψιν η αναθεώρηση του 2001. Δεν είδαμε σε κανένα νόμο να δίνεται ιδιαίτερη σημασία και προστασία στις νησιώτικες περιοχές. Αντίθετα, θα σας πω ότι οι νόμοι που ψηφίστηκαν μετά από την ψήφιση του Συντάγματος επέβαλαν ειδικά τέλη ή χαράτσια στις νησιώτικες περιοχές, όπως ο ν. 2932/2001 που επιβάλλει τον επίναυλο, ένα μη ανταποδοτικό τέλος στους νησιώτες, οι οποίοι μετακινούνται με τα πλοία της ακτοπλοΐας.

Το να την εντάξουμε στο κύριο σώμα του Συντάγματος, θα πρέπει να είναι και απόφαση να στηρίξουμε πλέον με ιδιαίτερες νομοθετικές ρυθμίσεις αυτή την ιδιαιτερότητα της νησιωτικής Ελλάδας.

Θα ήθελα να σας πω ότι σήμερα στην Ευρωπαϊκή Ένωση γίνεται μία μεγάλη κουβέντα για την «πράσινη βίβλο», για τη θαλάσσια πολιτική, που αφορά τις νησιωτικές περιοχές. Και είναι μιας πρώτης τάξεως ευκαιρία να κάνουμε τις νησιωτικές περιοχές, ιδιαίτερα τη δική μας πολυνησία, αντικείμενο προστασίας της «πράσινης βίβλου», της θαλασσίας πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κάτι τέτοιο ενδεχομένως θα φέρει μεγαλύτερη απόδοση απ' ό,τι η ένταξη ερμηνευτικής δηλώσεως στο Σύνταγμα, χωρίς να θέλω σε καμία περίπτωση να μειώσω τη σημασία της.

Παράλληλα, δεν θα συμφωνήσω με την άποψη και την πρόταση των Βουλευτών της Αντιπολίτευσης για ένταξη των ορεινών περιοχών. Διότι δεν μπορούμε να εξισώνουμε, να εξομοιώνουμε τις αποκομμένες από το κύριο όγκο της χώρας νησιωτικές περιοχές με τις ορεινές περιοχές, οι οποίες είναι δύσβατες. Στο κάτω-κάτω το ευρύ δίκτυο επενδύσεων σε αυτοκινητοδρόμους εγγυάται ότι σε μερικά χρόνια, ενδεχομένως και οι πιο απομακρυσμένες περιοχές της χώρας, να έχουν έρθει πολύ πιο

κοντά στα αστικά κέντρα και στα κέντρα της περιφέρειας.

Έρχομαι στην πρόταση για την αναθεώρηση του άρθρου 102. Νομίζω ότι η πρόταση της Νέας Δημοκρατίας, που ενισχύει το ρόλο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για το χωροταξικό και πολεοδομικό σχεδιασμό των πόλεων και των περιοχών, είναι στη σωστή κατεύθυνση του να δώσουμε περισσότερες αρμοδιότητες στην Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Από την άλλη, δεν θα μπορούσα, σε καμία περίπτωση, να συμπεριιστώ την πρόταση του ΠΑ.ΣΟ.Κ., όχι γιατί είναι λανθασμένη, αλλά γιατί η μέχρι τώρα πρακτική των δήμων -όπως πολύ σωστά ο κ. Κοσμίδης απέδειξε πριν από λίγο- δεν μας δίνει τα εχέγγυα ώστε να προχωρήσουμε σε τέτοιες γενναίες μεταρρυθμίσεις, δίνοντας ακόμα και φορολογικές αρμοδιότητες στους δήμους.

Έρχομαι στο άρθρο 103, το οποίο θεωρώ ίσως το πιο κορυφαίο από αυτά που συζητάμε, διότι πιστεύω ότι χρειάζεται μία γενναία τομή στον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί η Δημόσια Διοίκηση. Και Δημόσια Διοίκηση δεν είναι μόνο οι θεσμοί. Είναι και οι άνθρωποι, που την αποτελούν.

Σήμερα υφιστάμεθα καθημερινά την πίεση από όλους τους συμπολίτες -όλοι οι Βουλευτές της Συμπολίτευσης- για το πώς φίλοι, γνωστοί, ψηφοφόροι ή οτιδήποτε άλλο, γίνονται μόνιμοι δημόσιοι υπάλληλοι. Γιατί θέλουν να γίνουν μόνιμοι δημόσιοι υπάλληλοι; Διότι έχει περάσει πλέον στο DNA των Ελλήνων ότι ο μόνιμος δημόσιος υπάλληλος δεν υπόκειται σε έλεγχο, δεν πολυδουλεύει, παίρνει σταθερά το μισθό του και δεν χρειάζεται να είναι αποδοτικός.

Άλλωστε, το μόνιμο πρόβλημα όλων των πολιτών, ακόμα και των επικεφαλής των Υπουργείων, είναι να βρουν τους υπαλλήλους, οι οποίοι υπηρετούν σε αυτά, όχι μόνο γιατί κάποιοι βρίσκονται καλυμμένοι σε αφανείς εργασίες ή σε αποσπάσεις, αλλά ακόμα και γιατί δεν προσέρχονται.

Είναι χαρακτηριστικό ότι πριν από μερικά χρόνια Υπουργός πήγε το πρωί, ήλεγξε ποιοι από τους δημοσίου υπαλλήλους είχαν πάει στο Υπουργείο του μέσα από το ρολόι με τις κάρτες προσέλευσης της εισόδου, πήγε να τους βρει στα γραφεία τους και δεν τους βρήκε.

Δεν θα πω ότι το σύνολο της δημόσιας διοίκησης αποτελείται από ακαμάτηδες, από ανθρώπους οι οποίοι δεν έχουν θέλουν να προσφέρουν, από ανθρώπους οι οποίοι δεν έχουν γνώση και συναίσθηση του αντικειμένου τους. Το αντίθετο. Εγώ θα ήθελα αυτούς τους ανθρώπους, που αποτελούν τον κορμό της Δημόσιας Διοίκησης ακριβώς να τους δίνουμε την προνομιακή μεταχείριση της μονιμότητας και να αποκόψουμε τη μονιμότητα από όλες τις άλλες περιφερειακές λειτουργίες του κράτους.

Αυτό που προτείνω, λοιπόν -πρόταση την οποία έκανα και μέσα στα πλαίσια του εσωκομματικού διαλόγου της Νέας Δημοκρατίας, αλλά οφείλω να καταθέσω και σε αυτή την Αίθουσα με ακόμα πιο βροντερή και πιο ουσιαστική φωνή- είναι το εξής:

Πιστεύω ότι θα πρέπει από εδώ και πέρα μόνιμοι δημόσιοι υπάλληλοι να είναι αυτοί οι οποίοι προσλαμβάνονται μέσα από διαφανείς διαδικασίες, είναι πανεπιστημιακής εκπαίδευσης και υπηρετούν στον κύριο κορμό της διοίκησης, δηλαδή στα Υπουργεία. Δεν χρειάζεται ο τεχνικός υπάλληλος των Ο.Τ.Α., ο ηλεκτρολόγος του Δήμου Γλυφάδας, να καλύπτεται από μονιμότητα. Μπορεί και πρέπει να καλύπτεται από μία σύμβαση μακρού χρόνου, πολυετή, ανανεώσιμη ή μη ανανεώσιμη, κάτω από προϋποθέσεις. Δεν καταλαβαίνω ποια είναι η σκοπιμότητα ή η χρησιμότητα του να καλύπτονται από μονιμότητα.

Θα αντιτάξει κάποιος ότι βεβαίως μονιμότητα δεν υπάρχει, εφόσον καταργηθεί η θέση. Πείτε μου, όμως, εσείς από το 1974 μέχρι σήμερα ποιες θέσεις καταργήθηκαν. Και ακόμα κι αν καταργήθηκαν, από το νόμο που τις καταργούσε προβλεπόταν η μετάταξη των υπηρετούντων...

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ: Καταργήθηκαν πολλές, απλά κανείς δεν πήγε σπίτι του.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Οι υπηρετούντες δημόσιοι υπάλληλοι μετετάχθηκαν σε άλλες θέσεις, σε άλλες υπηρεσίες.

Εγώ θεωρώ ότι είναι πολύ πιο βασικό από εδώ και πέρα να λύσουμε κατ' αρχάς τον ομφάλιο λώρο αυτής της ρουσφετολογικής πολιτικής, να λύσουμε προβλήματα που μας δημιου-

γούν οι συμβασιούχοι, που όπως πολύ σωστά απεδείχθη πριν, απασχολούνται στη μεγάλη τους και στη συντριπτική πλειοψηφία στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και να προχωρήσουμε σε μία γενναία ρύθμιση.

Αυτό που χρειάζεται σήμερα η Δημόσια Διοίκηση είναι ανθρώπους με επιστημονική κατάρτιση, ανθρώπους που θα αναλάβουν τις διοικητικές ευθύνες, ανθρώπους τους οποίους θέλουμε αδέκαστους κριτές της σωστής λειτουργίας μιας σωστά νοούμενης γραφειοκρατίας -γιατί είναι απαραίτητη αυτή η σωστά νοούμενη γραφειοκρατία- και όχι να δημιουργούμε στρατιές μονίμων.

Είναι χαρακτηριστικό ότι στη 10ετία του '80 ξεφυλλίζοντας κάποιος τις εφημερίδες θα έβλεπε καθημερινά προσλήψεις κηπουρών σε νοσοκομεία, οι οποίοι έφταναν σε πάρα πολλές περιπτώσεις -παραδείγματος χάριν στον «Ευαγγελισμό»- για τα τέσσερα παρτέρια και τις επτά γλάστρες, που έχει, να είναι δεκαπέντε ή δεκαεπτά τον αριθμό, για να μεταταγούν μετά σε άλλες θέσεις κ.ο.κ..

Δεν μπορεί να συνεχίζουμε με αυτή την κατάσταση. Έχουν φτάσει οι έμμεσα εξαρτώμενοι από το δημόσιο τομέα να πλησιάζουν το ένα εκατομμύριο ανθρώπους. Δεν γίνεται. Δεν γίνεται να συνεχίσουμε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να προσλαμβάνουμε διαρκώς περισσότερους μόνιμους δημοσίου υπαλλήλους. Θα πρέπει να αποφασίσουμε ότι οι δημόσιοι υπάλληλοι, αυτοί οι οποίοι θα πρέπει να είναι αδέκαστοι, που δεν θα πρέπει να επηρεάζονται από το ποιος βρίσκεται στην εξουσία, αυτοί οι οποίοι θα εξυπηρετούν το πνεύμα του Ελευθερίου Βενιζέλου, που εισήγαγε τη μονιμότητα, να μην είναι άλλοι από αυτούς που έχουν και αποφασιστικές αρμοδιότητες στο δημόσιο τομέα. Και αυτοί δεν είναι άλλοι από αυτούς που έχουν πανεπιστημιακή εκπαίδευση και επιλέγονται μέσα από διαφανείς διαδικασίες.

Οι ειδικές ρυθμίσεις μονιμότητας θα έπρεπε να εκτείνονται και στα Σώματα Ασφαλείας και στο Στρατό και στο Διπλωματικό Σώμα και στα νοσοκομεία, σε ό,τι αφορά τους γιατρούς -δηλαδή εκεί που έχει σημασία η εξειδίκευση- και βεβαίως στο εκπαιδευτικό μας σύστημα.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ: Και οι διοικητικοί μέσης εκπαίδευσης πρέπει να είναι μόνιμοι.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Μπορούσαμε να ανοίξουμε αυτή την κουβέντα. Και μπορώ να δεχθώ ενστάσεις για διάφορες περιπτώσεις. Δεν είναι, όμως, λανθασμένος ο τρόπος με τον οποίο αντιμετωπίζουμε -και θα σας πω ένα παράδειγμα για το πώς αντιμετωπίζουμε, με αυτή την έννοια, τις ειδικές περιπτώσεις- τις ηγεσίες των ανεξαρτήτων αρχών. Στις ανεξάρτητες αρχές, που δίνουμε πάρα πολύ μεγάλες αρμοδιότητες, δεν επιλέγουμε τους επικεφαλής τους και τα μέλη τους για συγκεκριμένο χρόνο, κάνοντας συμβάσεις ορισμένου χρόνου μακράς διάρκειας, πέντε, οκτώ ετών, οι οποίοι ρυθμίζουν θέματα της αγοράς, θέματα της οικονομίας, θέματα διαφάνειας, θέματα λειτουργίας του πολιτεύματος; Τα ρυθμίζουν σήμερα αυτά οι ανεξάρτητες αρχές. Δεν τους λέμε, μάλιστα, ότι δεν θα είναι και ανανεώσιμη, σε κάποιες περιπτώσεις, η σύμβασή τους;

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ: Οι επικεφαλής, όχι οι εργαζόμενοι.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Οι επικεφαλής.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ: Οι στενογράφοι της Βουλής, που έχουν απολυτήριο Λυκείου, να μην είναι μόνιμοι;

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΔΕΝΔΙΑΣ: Το προσωποποιείτε.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Τώρα το προσωποποιείτε το θέμα.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ: Φέρνω ένα παράδειγμα.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Εγώ σας είπα ότι στον κύριο κορμό της διοίκησης θα πρέπει να έχουμε μονιμότητα. Δεν θεωρώ -και σας έφερα το παράδειγμα πολύ χαρακτηριστικά του ηλεκτρολόγου σε έναν Ο.Τ.Α., του υπαλλήλου καθαριότητας σε έναν Ο.Τ.Α.- ότι θα πρέπει...

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ: Ο ηλεκτρολόγος στο Δήμο Γλυφάδας δεν είναι μόνιμος. Είναι ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου ασφαλισμένος στο Ι.Κ.Α..

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Βουλευτής Σάμου κ. ΘΑΛΑΣΣΙΝΟΣ ΘΑΛΑΣΣΙΝΟΣ)

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Συνέβη πριν από λίγο καιρό ο

Δήμος Αθηναίων να προσλάβει γύρω στους διακόσιους πενήντα υπαλλήλους καθαριότητας μέσα από διαδικασία Α.Σ.Ε.Π.. Την επόμενη της πρόσληψης των διακοσίων πενήντα υπαλλήλων καθαριότητας, ακριβώς λόγω της πίεσης της ανεργίας, το 80% παρουσίασε πτυχία, τα οποία δεν είχαν παρουσιάσει κατά την πρώτη διαγωνιστική διαδικασία και το σύνολο ζήτησε μετάταξη από την υπηρεσία. Σε πάρα πολλές περιπτώσεις, ίσως στην πλειοψηφία, αυτές γίνονται δεκτές μετά την πάροδο των δύο ετών δοκιμαστικού χρόνου, με αποτέλεσμα τελικά ο λόγος για τον οποίο συνετελέσθη η πρόσληψη να μην ικανοποιείται, να μην εξυπηρετείται δηλαδή η ανάγκη και να επανέρχονται όλοι αυτοί οι οργανισμοί με καινούρια αιτήματα για κάλυψη αναγκών, τις οποίες θα έπρεπε να είχαν καλύψει από προηγούμενες προκηρύξεις.

Το να ορίσεις ότι «θα σε προσλάβω για ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα», το οποίο δεν είναι οχτώ ούτε δέκα ούτε δώδεκα ούτε δεκαοχτώ μήνες, αλλά είναι ένα διάστημα πέντε, οχτώ, δέκα χρόνων, νομίζω ότι δημιουργεί και μια κινητικότητα και ένα αίσθημα δικαίου και μπορεί να κάνει το δημόσιο τομέα να λειτουργεί πιο παραγωγικά, πιο ουσιαστικά, πιο αποτελεσματικά. Δεν πιστεύω, διατηρώντας το πνεύμα του άρθρου 103 έτσι όπως είναι, ότι θα μπορέσουμε ποτέ να μιλήσουμε ουσιαστικά για αποτελεσματική δημόσια διοίκηση. Και αυτό δεν είναι μομφή απέναντι στον οποιοδήποτε. Είναι μομφή απέναντι σ' ένα σύστημα, το οποίο παραμένει αναποτελεσματικό, παραμένει κλειδωμένο σε μια λογική της δεκαετίας του '20.

Τελειώνοντας, θα ήθελα να πω ότι σε αυτή την κατεύθυνση, δηλαδή στην κατεύθυνση μιας εξορθολογισμένης, αποτελεσματικής και ουσιαστικής δημόσιας διοίκησης, κινείται η πρόταση αναθεώρησης του άρθρου 104, που ακριβώς κάνει κοινωτό το δημόσιο λειτουργό της ευθύνης την οποία ο ίδιος δημιουργεί με τις πράξεις του είτε εγκρίνοντας είτε μη εγκρίνοντας αιτήματα πολιτών.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Θαλασσινός Θαλασσινός): Ο κ. Τσιπλάκης έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΠΛΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, δεν χρειάζεται να κάνω αναλυτικές προσεγγίσεις για το ζήτημα το ευρύτερο, το πολυσυζητούμενο, το πολύχρονο της ευρυθμότερης, ποιοτικότερης, αποτελεσματικότερης λειτουργίας του δημόσιου τομέα. Θα πω μόνο ότι η συζητούμενη ενότητα στη διαδικασία που διερχόμαστε, καταδεικνύει αναμφισβήτητα, πέραν των μέχρι τώρα γενωμένων θεσμικών μεταβολών από πλευράς της νέας Κυβέρνησης, τη σοβαρότητα που η Κυβέρνηση θέλει να προσδώσει, με τις παραπέρα ρυθμίσεις, σ' αυτό τον τομέα, που είναι πανθομολογούμενο, όπως προείπα, ότι πρέπει να λειτουργήσει πολύ καλύτερα.

Η άποψή μου επί των προτεινόμενων ρυθμίσεων είναι ότι ορθά η ερμηνευτική δήλωση του άρθρου 101 εντάσσεται στο κείμενο αυτής της συγκεκριμένης διάταξης και διότι ο κ. Παυλόπουλος αιτιολόγησε συγκεκριμένα τους λόγους που επιβάλλουν να γίνει αυτό και διότι εγώ, προσθετικά λειτουργών και με βάση την αμεσότητα στη συζήτηση, θεωρώ, στο ερέθισμα που έδωσε προηγούμενα ο ομιλών κ. Βαρβιτσιώτης, πως ο συνταγματικός έλεγχος της νομιμότητας σε πολλές περιπτώσεις θα γίνεται από τα δικαστήρια, όπως και η επικληθείσα από πλευράς του κ. Βαρβιτσιώτη με τον επίνευλο.

Δεν μιλά αυθεντικά, δεν έχω αυτή τη δικαιοδοσία να πω ποια μπορεί να είναι η έκβαση, αλλά σαφέστατα εντασσομένης της ερμηνευτικής δήλωσης στο κείμενο, πολλές πράξεις, αλλά και θεσμοθετήσεις νομικές θα ελέγχονται για το πόσο εναρμονίζονται με αυτή τη συγκεκριμένη ρύθμιση του ενδιαφέροντος που πρέπει να επιδεικνύεται από πλευράς του νομοθέτη και της διοίκησης σε μέτρα κανονιστικά, πόσο υπεισέρχεται σε αυτό το οποίο επιζητεί η διάταξη η βούληση εξυπηρέτησης της βιώσιμης ανάπτυξης στις νησιωτικές περιοχές.

Το άρθρο 102 είναι το βάθρο, θα έλεγα, της κατοχύρωσης της περιφερειακής οργάνωσης του κράτους, δηλαδή της θεσμοθέτησης ότι ο Α' και ο Β' βαθμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης, μετά από εκχώρηση κάτω από συγκεκριμένες, βέβαια, διαδικα-

σίες αρμοδιοτήτων, μπορεί να επιτελεί έργο, το οποίο είναι ανατεθειμένο εις το κράτος. Εκτιμώ ότι η παρέμβαση που γίνεται, λαμβανομένου υπ' όψιν και του άρθρου 43 και μάλιστα της νομολογίας που διαμορφώθηκε μετά το 2001 από την πλευρά του Συμβουλίου της Επικρατείας, είναι ορθή, είναι στην κατεύθυνση ενίσχυσης του θεσμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, της διαχείρισης των τοπικών υποθέσεων. Αυτό αναφέρεται ενδεικτικά κυρίως στις περιπτώσεις πολεοδομικών σχεδίων, όπου απεφάνθησαν τα ανώτατα δικαστήρια, το Συμβούλιο της Επικρατείας, ότι η οποιαδήποτε επέκταση, μεταβολή κ.λπ., πρέπει να γίνεται δια προεδρικού διατάγματος. Είναι αναμφισβήτητα προς την κατεύθυνση ενίσχυσης του θεσμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αυτή η συγκεκριμένη πρόταση.

Όσον αφορά το άρθρο 103 και τα περί μονιμότητας, είναι αληθές ότι υπάρχει μια διάχυτη άποψη πως η ακαμψία της μονιμότητας πρέπει κάποια στιγμή να αντιμετωπιστεί, πως πρέπει να υπάρξει μια μεταβολή σ' αυτό τον τομέα. Εγώ θα έλεγα, συνακόλουθα και με τα ισχύοντα σε ευρωπαϊκές χώρες, ότι θα πρέπει να υπάρξει μια ευελιξία στην παρεχόμενη εργασία στο δημόσιο τομέα. Να υπάρξει κάποια μεταρρύθμιση συγκεκριμένη, που, εάν θέλετε, μπορεί να είναι απαρχή και ευρύτερων, βαθύτερων μεταβολών στο μέλλον. Αυτό δεν είναι αμφισβητήσιμο από κανέναν.

Με αυτή, λοιπόν, την έννοια εγώ θεωρώ ότι είναι πρωτοποριακή η πρόταση που υπάρχει από πλευράς της Κυβέρνησης να υπάρξει η δυνατότητα, με εκτελεστικό νόμο, που θα προσδιορίζει τους όρους και τις προϋποθέσεις –πάντως θα είναι όροι αντικειμενικότητας και διαφάνειας– της κάλυψης θέσεων του δημοσίου με συμβάσεις ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου. Είναι πάρα πολύ σοβαρή πρόταση η θεσμοθέτηση.

Αυτό νομίζω ότι το έχει αντιληφθεί η μεγάλη πλειοψηφία του ελληνικού λαού. Κάνουμε ένα πολύ σημαντικό βήμα προς την ποιοτικότερη, αποτελεσματικότερη, καλύτερη λειτουργία της δημόσιας διοίκησης και βεβαίως διαμορφώνουμε συνθήκες ανέλιξης σε συγκεκριμένες θέσεις τέτοιες φύσεως ατόμων, προσλαμβανομένων δηλαδή με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, κατά τρόπο ανάλογο των μονίμων υπαλλήλων. Αυτό επιβάλλεται από τις υπάρχουσες σήμερα, ώριμες κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες.

Όσον αφορά δε την πρόβλεψη-πρόταση για το άρθρο 104, εκτιμώ ότι επίσης είναι προς τη σωστή κατεύθυνση πέραν των ουσιαστικών λόγων και για λόγους σημειολογικούς. Η ρητή πρόβλεψη της προσωπικής ευθύνης της προερχομένης από υπαίτιες, παράνομες πράξεις των δημοσίων υπαλλήλων που προκαλούν ζημιά στο δημόσιο ή στους φορείς στους οποίους απασχολούνται, επανασημειώνω ότι έχει πάρα πολύ σημαντική αξία και σημειολογική. Δεν θέλω να αναφερθώ πρακτικά, διαχρονικά στο τι συνέβαινε. Πάντως είναι πολύ σημαντική αυτή η πρόβλεψη και είναι πολύ παρήγορο που και η Αξιωματική Αντιπρόταση την υιοθετεί, έστω και αν –δεν ξέρω αν υπήρξε ανάλογη τοποθέτηση από άλλους συναδέλφους– υπήρξε η παρέμβαση του κ. Λοβέρδου ότι αυτό μπορεί να γίνει με κοινό νόμο. Εγώ δεν θα κάνω πολιτικό έλεγχο γιατί μέχρι αυτής της στιγμής, τουλάχιστον επί ημερών των προηγούμενων κυβερνήσεων, δεν εγένετο αυτό.

Θα μείνω μόνο στο ότι υπάρχει συναποδοχή για πρόβλεψη ρητής προσωπικής ευθύνης των δημοσίων υπαλλήλων που προέρχεται από υπαίτιες, παράνομες πράξεις, που βλάπτουν πραγματικά το δημόσιο συμφέρον.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Θαλασσινός Θαλασσινός): Το λόγο έχει ο κ. Δενδιας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΔΕΝΔΙΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Να ξεκινήσουμε με το άρθρο 101. Οφείλω να πω ότι είμαι ευτυχής που μου δίνεται η ευκαιρία, στο πλαίσιο των εργασιών αυτής της επιτροπής, να πω δυο κουβέντες για την μετατροπή της ερμηνευτικής δήλωσης σε κανονική διάταξη.

Κατ' αρχήν, να μου επιτρέψετε να αντικρούσω το επιχείρημα ότι κάτι τέτοιο είναι άχρηστο και θα εξηγήσω γιατί. Υφίσταται πολλές φορές πρόβλημα εκ της γενικής διάταξης περί της ισότητας των Ελλήνων πολιτών. Και εξηγούμαι με συγκεκριμένο

παράδειγμα:

Εγώ εκπροσωπώ το Νομό Κερκύρας. Ο Νομός Κερκύρας αντιμετωπίζει πρόβλημα υποστελέχωσης των δημοσίων υπηρεσιών. Γιατί το αντιμετωπίζει; Γιατί πολλοί δημόσιοι υπάλληλοι που μετατίθενται στο συγκεκριμένο νομό –και είμαι σίγουρος πως αυτό συμβαίνει σε όλους τους νησιωτικούς νομούς– υποβάλλουν αίτηση μετάθεσης. Αποτέλεσμα είναι όλες οι δημόσιες υπηρεσίες –πυροσβεστική, αστυνομία, λιμενικό– να έχουν τεράστιο έλλειμμα υπαλληλικού προσωπικού.

Ως πιθανή λύση προτείνουμε στους προκηρυσσόμενους διαγωνισμούς να υπάρχει διάταξη, η οποία να μοριοδοτεί την εντοπιότητα, όταν η πρόσληψη αφορά υπηρεσία στο συγκεκριμένο τόπο. Η απάντηση που πάντοτε εδόθη είναι ότι κάτι τέτοιο έχει κριθεί ή θα κριθεί αντισυνταγματικό.

Θεωρώ, λοιπόν, ότι η συγκεκριμένη διάταξη μέσα στο σώμα του Συντάγματος και όχι υπό τη μορφή της ερμηνευτικής δήλωσης θα βοηθήσει να επιλύσουμε συγκεκριμένα πρακτικά προβλήματα, όπως αυτό που έθεσα. Όμως, και πέραν αυτού, αν αφήσουμε το πρακτικό ζήτημα στην άκρη, υπάρχει και το ευρύτερο ζήτημα.

Η Ελλάδα ως χώρα έχει μια μοναδικότητα: Η Ελλάδα δεν είναι μία Ελλάδα. Η Ελλάδα είναι δύο Ελλάδες. Η νησιωτική Ελλάδα με κανένα τρόπο δεν είναι το ίδιο με την ηπειρωτική Ελλάδα. Αντιμετωπίζει άλλα προβλήματα, άλλες απειλές, άλλο κόστος ζωής. Υπ' αυτήν την έννοια, λοιπόν, η ένταξη στο Σύνταγμα συγκεκριμένης διάταξης, που ούτως ή άλλως υπάρχει στην ευρωπαϊκή Συνθήκη, την οποία όλοι ψηφίσαμε σε αυτήν την Αίθουσα –τουλάχιστον οι προερχόμενοι από το πολιτικό χώρο που εγώ εκφράζω– αποτελεί αναγνώριση μιας υπαρκτής πραγματικότητας. Αποτελεί αναγνώριση του γεγονότος ότι ένα κομμάτι της χώρας αυτής αντιμετωπίζει εντελώς διαφορετικές συνθήκες από την υπόλοιπη χώρα.

Θα μου επιτρέψετε να πω ότι η πρόταση της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, να γίνει αναφορά και στις ορεινές περιοχές, στην πραγματικότητα αυτή είναι –θα μου επιτρέψει ο συνάδελφος κ. Βαρβιτσιώτης να δανειστώ τη δική του έκφραση– συνταγματικός λαϊκισμός. Διότι υπ' αυτήν την έννοια, να βάλουμε και τις ορεινές περιοχές, να βάλουμε και τις πεδινές περιοχές, και τις δεξιές και τις αριστερές και τις πάνω και τις κάτω.

Οι ορεινές περιοχές δεν έχουν *in natura* διαφορά από την υπόλοιπη Ελλάδα. Έχουν την προσβασιμότητα. Αντίθετα, οι νησιωτικές περιοχές είναι συνολικά κάτι διαφορετικό και, κατά συνέπεια, θεωρώ ότι είναι απολύτως χρήσιμο και για πρακτικούς λόγους και για λόγους συνολικής πολιτικής να έχουμε στο Σύνταγμα τη συγκεκριμένη διάταξη, που προτείνει ορθότατα η Νέα Δημοκρατία.

Πάμε στο άρθρο 102 του Συντάγματος που αφορά το θέμα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Εδώ θα βρω τον εαυτό μου αλληλέγγυο με τις προσπάθειες, κατά την ταπεινή μου κρίση, παρατηρήσεις που διατύπωσε ο συνάδελφος κ. Κοσμίδης πριν. Υφίσταται πρόβλημα στην Τοπική Αυτοδιοίκηση στην Ελλάδα. Υπάρχει μια γενική άποψη –το έχω ξαναπεί σε αυτήν την Αίθουσα– περί καλής τοπικής αυτοδιοίκησης και κακού κεντρικού κράτους. Μια Τοπική Αυτοδιοίκηση, που είναι φιλική, που είναι κοντά στον πολίτη, που νοιάζεται για τα άμεσα προβλήματα του πολίτη και ένα κεντρικό κράτος που είναι διεφθαρμένο και αδιάφορο.

Δεν είναι αυτή η αλήθεια. Καθόλου δεν είναι αυτή η αλήθεια. Ο συμπαθής συνάδελφος κ. Τζίμας πριν είπε: «Κοιτάτε, να δείτε. Για ποιο πράγμα μιλάμε; Έτσι και αλλιώς η Τοπική Αυτοδιοίκηση χειρίζεται το 4,5% των συνολικά διατιθέμενων ποσών σε αυτή τη χώρα. Το υπόλοιπό 95% έχει το πρόβλημα. Τώρα στο 4,5% θα κολλήσουμε;»

Δεν είναι έτσι. Το 4,5% δεν είναι το ακριβώς αυτό. Εάν λάβουμε υπόψη ότι το 85% περίπου είναι απολύτως ανελαστικό και διατίθεται σε θέματα για τα οποία δεν υπάρχει καμία δυνατότητα παρέμβασης, μιλάμε για το 4,5% το οποίο αποτελεί το 30% του 15%, δηλαδή το 1/3 των χρημάτων που, εν πάση περιπτώσει, έχουμε ελευθερία διαθέσεως. Με αυτή τη λογική, είναι ένα τεράστιο ποσό.

Εν πάση περιπτώσει, οφείλω να πω ότι υπάρχει το άρθρο 98

του Συντάγματος, περί του ελέγχου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, αλλά από την καθημερινή και συνεχή εμπειρία δεν επαρκεί για τον έλεγχο των γεινομένων στην Τοπική Αυτοδιοίκηση. Αν μου επιτρέπετε, θα επικαλεστώ την ετήσια έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη. Τί αφορούν οι περισσότερες παραβάσεις; Σε ποιο πλαίσιο γίνονται; Στο πλαίσιο του κεντρικού κράτους ή στο πλαίσιο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης; Φοβούμαι ότι στην Τοπική Αυτοδιοίκηση έχουμε ένα τεράστιο πρόβλημα. Και υπάρχει ένα τεράστιο ζητούμενο διαφάνειας, το οποίο, επίσης, φοβούμαι ότι οι ίδιοι οι άρχοντες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης δεν το αντιλαμβάνονται ως γενικό πολιτικό αίτημα και δεν το αντιμετωπίζουν.

Οφείλω, λοιπόν, να πω και τη δική μου άποψη για την πρόταση της Νέας Δημοκρατίας της οποίας τη βάση αντιλαμβάνομαι. Γιατί χρειάστηκε εγώ να αντιμετωπίσω αυτό ως πρακτικό πρόβλημα στο νομό μου και να φροντίσω για την έκδοση προεδρικού διατάγματος. Όμως, και σε αυτό το πλαίσιο φοβούμαι ότι δεν είναι ορθό να δοθεί περισσότερη εξουσία στην τοπική αυτοδιοίκηση με το παρόν πλαίσιο λειτουργίας της. Βεβαίως, σε μια ιδεατή κατάσταση θα μπορούσαμε να το βελτιώσουμε.

Βεβαίως, όμως, πάλι υπό ποια έννοια; Δεν είμαστε ομοσπονδιακό κράτος και δεν επιθυμούμε να γίνουμε ομοσπονδιακό κράτος. Είμαστε μία πολιτεία. Στο πλαίσιο αυτό, επίσης, θα πρέπει να αντιμετωπιστεί και η εξουσία φορολόγησης από την Τοπική Αυτοδιοίκηση την οποία προτείνει το Π.Α.Σ.Ο.Κ.. Φοβούμαι ότι δεν είναι δυνατόν να γίνει.

Πάμε στο άρθρο 103. Το άρθρο 103 είναι ένα άρθρο πάρα πολύ κοντά στην καρδιά μου, υπό την έννοια ότι έχω δημοσιώς τοποθετηθεί υπέρ της άρσης της μονιμότητας των δημοσίων υπαλλήλων στο σύνολό τους. Βεβαίως, των νεοπροσλαμβανόμενων, αλλά στο σύνολό τους. Αντιλαμβάνομαι ότι ίσως για έναν πολύ στενό πυρήνα θα έπρεπε να υπάρχει μονιμότητα, αλλά κανόνας να είναι η μη μονιμότητα. Εξαίρεση να είναι η μονιμότητα. Πλήρης αναστροφή.

Ο σεβαστός Πρόεδρος κ. Κουβέλης μιλώντας πριν είπε: «Τι λέτε; Εμπόδισε το Σύνταγμα να λειτουργήσει σωστά η Δημόσια Διοίκηση; Το Σύνταγμα φταίει που δεν λειτούργησε σωστά η Δημόσια Διοίκηση;» Αυτό το ερώτημα είναι λάθος διατυπωμένο και ως λάθος διατυπωμένο οδηγεί σε μια λάθος απάντηση. Πρέπει να αντιστραφεί: Το Σύνταγμα επέτρεψε ή δεν επέτρεψε να λειτουργήσει άθλια η δημόσια διοίκηση; Το επέτρεψε, γιατί η δημόσια διοίκηση λειτουργεί άθλια. Αυτή είναι η πραγματικότητα. Είναι το βαρίδι στο πόδι της ελληνικής οικονομίας. Είναι το βαρίδι στο πόδι της ελληνικής κοινωνίας. Είναι ένας χώρος στον οποίο έχει πλέον ανθίσει η διαφθορά, έχει ανθίσει η αναποτελεσματικότητα. Είναι ένας χώρος ο οποίος παρέχει στους Έλληνες πολίτες χειρίστες υπηρεσίες.

Και, βεβαίως, είναι γνωστό και συμφωνούμε όλοι, ότι η πλειοψηφία των δημοσίων υπαλλήλων δεν συμμετέχει σε αυτό το άθλιο γίγνεσθαι. Όμως, το ερώτημα δεν είναι τι κάνει η αριθμητική πλειοψηφία, αλλά ποιο είναι το προεξάρχον ποιοτικό χαρακτηριστικό της δημόσιας διοίκησης στην Ελλάδα σήμερα. Πείτε μου: Είναι δυνατόν να πει κανείς ότι το προεξάρχον χαρακτηριστικό είναι η ποιότητα των υπηρεσιών προς τον πολίτη; Είναι δυνατόν να πει ότι είναι η διαφάνεια; Είναι δυνατόν να πει ότι είναι η έλλειψη διαφθοράς; Βεβαίως, όχι. Δεν είναι αυτά τα κύρια χαρακτηριστικά.

Έχουμε μια εγγενή αντίφαση. Έχουμε εξαιρετικό ανθρώπινο δυναμικό και ένα άθλιο σύστημα. Λοιπόν, πρέπει να αλλάξει. Και δεν υπάρχει άλλος τρόπος σημειολογικά. Η παρούσα πολιτική γενεά να δείξει την απόλυτη διάθεση και ρήξη της με το παρελθόν από την άρση της μονιμότητας των δημοσίων υπαλλήλων.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Βουλευτής Σερρών κ. **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΠΛΑΚΗΣ**)

Είχα την τιμή να το πω και ενώπιον του Πρωθυπουργού της χώρας σε αυτήν την ίδια Αίθουσα. Όταν ο Ελευθέριος Βενιζέλος το 1911 νομοθετούσε συνταγματικά υπέρ της μονιμότητας των δημοσίων υπαλλήλων, κάλυπτε μια πραγματική ανάγκη μέσα σ' ένα μοντέλο που αντιλαμβανόταν τότε το κράτος σαν μια μηχανή που έπρεπε να λειτουργεί πραγματικά με μόνιμα στοιχεία, σε μόνιμη λειτουργία, με συγκεκριμένες θέσεις.

Το μοντέλο αυτή τη στιγμή έχει αλλάξει συνολικά. Το μοντέ-

λο δημόσιας διοίκησης είναι μοντέλο ζωντανού οργανισμού με ευελιξία και προσαρμοστικότητα. Δεν υπάρχουν μόνιμες οργανικές θέσεις, για να μπορούμε να τις νομοθετήσουμε και να τις διατηρήσουμε, διότι δεν υπάρχουν μόνιμες και σαφείς ανάγκες. Όταν ο Ελευθέριος Βενιζέλος έλεγε πιο πάνω από το Βήμα της Βουλής, στην Πλατεία Κλαυμώνος, επί της οδού Σταδίου ότι αυτή η ρύθμιση δεν είναι υπέρ των δημοσίων υπαλλήλων, αλλά υπέρ του λαού και του έθνους, με αυτή τη λογική «υπέρ του λαού και του έθνους» πρέπει τώρα να άρουμε τη νομιμότητα των δημοσίων υπαλλήλων. Και ο ελληνικός λαός σε όποιο βαθμό του έχουμε δώσει την ευκαιρία να εκφραστεί δημοσκοπικά –διότι δεν τον ρωτήσαμε ευθέως– έχει εκφραστεί υπέρ της άρσης της μονιμότητας των δημοσίων υπαλλήλων. Ειλικρινά σας λέω –το πιστεύω ακράδαντα– ότι και οι ίδιοι οι δημόσιοι υπάλληλοι αν ερωτώντο υπέρ της άρσης θα ψήφιζαν. Διότι η άρση της μονιμότητας των δημοσίων υπαλλήλων δεν σημαίνει ένα καθεστώς ατιμωρησίας, όπου κάθε πολιτικό κόμμα θα προσλαμβάνει και θα διώκει. Θα υπάρχει ο Α.Σ.Ε.Π.. Θα υπάρχουν θεσμικές εγγυήσεις. Θα υπάρχουν θεσμικές εγγυήσεις πολύ πιο αυξημένες από τις υπάρχουσες τώρα. Όμως, θα υπάρχει και αποτελεσματικότητα και καταλογισμός και σεβασμός στον πολίτη. Ένα διαφορετικό κράτος που όλοι –νομίζω– θέλουμε και επαγγελλόμαστε.

Καταλήγω, κύριε Πρόεδρε, με το άρθρο 104. Νομίζω ότι στο πλαίσιο όσων είπα πριν, η συμφωνία μου με την πρόταση της Νέας Δημοκρατίας, όπως διατυπώνεται στο άρθρο 104 του Συντάγματος είναι αυτονόητη. Για μένα το άρθρο 104 αποτελεί αδήριτη λογική ανάγκη και, κατά συνέπεια, θεωρώ ότι θα είναι πάρα πολύ καλό να περιληφθεί στο Σύνταγμα.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Τσιπλάκης): Ο κ. Βεργίνης έχει το λόγο.

ΞΕΝΟΦΩΝ ΒΕΡΓΙΝΗΣ: Ευχαριστώ πολύ κύριε Πρόεδρε.

Κύριοι συνάδελφοι, σήμερα συζητάμε τα άρθρα 101, 102, 103 και 104 που αφορούν τη διοίκηση. Έχω την άποψη ότι όλοι θα συμφωνήσουμε πως ένα οργανωμένο κράτος δεν μπορεί παρά να έχει ένα δίκτυο διοικητικών οργάνων, το οποίο και θα διεκπεραιώνει ακριβώς τις δημόσιες πράξεις. Μέσα σε αυτό το δίκτυο σαφώς περιλαμβάνεται και όλο το δίκτυο που αφορά τους Ο.Τ.Α..

Στην αναθεώρηση του Συντάγματος που προϋπήρξε ή και σε όλες τις αναθεωρήσεις των Συνταγμάτων, έγιναν πράγματι σημαντικά βήματα προώθησης σε ό,τι αφορά τη Δημόσια Διοίκηση και κυρίως σε ό,τι αφορά τους Ο.Τ.Α..

Σε μια δημοσκόπηση που έγινε πρόσφατα, το 2006, της «Μέτρον Ανάλυσις» ρωτήθηκαν πολλοί Έλληνες πολίτες για τη συνταγματική αναθεώρηση και την τοπική αυτοδιοίκηση, ποια σχέση έχουν αυτά τα δυο. Τα ευρήματα της έρευνας ήταν αποκαλυπτικά. Το 67,5% των πολιτών που απάντησαν διακομματικά τόνισαν ότι είναι υπέρ της ενίσχυσης της αποκέντρωσης και της αυτοδιοίκησης μέσα από μία συνταγματική αναθεώρηση, δηλαδή το 67,5% των πολιτών πιστεύει ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση πρέπει να ενισχυθεί μέσα από την παρούσα διαδικασία συνταγματικής αναθεώρησης. Και μόλις το 7% απάντησε αρνητικά.

Επομένως, σήμερα συζητάμε πράγματι ένα τμήμα διατάξεων του Συντάγματος που υποστηρίζεται από τους πολίτες, ανεξάρτητα από κομματικές παρατάξεις. Αλλά εδώ πρέπει να επισημάνουμε ορισμένα πράγματα.

Πράγματι, τι θέλουμε από την κρατική δημόσια διοίκηση ή τη διοίκηση μέσω των Ο.Τ.Α.; Θέλουμε ένα αποτελεσματικότερο κράτος ή θέλουμε απλά ένα κράτος το οποίο απλά θα διαθέτει δημόσια διοίκηση και μία επίσης περιφερειακή οργάνωση που θα στηρίζεται στη λειτουργία των Ο.Τ.Α.; Αναμφισβήτητο αυτό που ζητάμε είναι μία περιφερειακή οργάνωση, η οποία να είναι η συνέχεια της κεντρικής οργάνωσης της πολιτείας. Επομένως, η περιφερειακή οργάνωση οποιαδήποτε μορφή και αν παίρνει, πρέπει να είναι η συνέχεια της ενότητας ενός ενιαίου κράτους.

Άρα, αυτό πρέπει να επισημανθεί. Η δημιουργία περιφερειακής οργάνωσης στη μορφή των Ο.Τ.Α. και στην ευρύτερη επικράτεια δεν σημαίνει ότι πράγματι θίγεται, έστω και στο παραμικρό, η ενότητα και το ενιαίο του κράτους. Αυτό είναι κάτι που

πρέπει να ξεκαθαριστεί, όχι μόνο θεωρητικά και συνταγματικά διατυπωμένο, αλλά στην πράξη ως λειτουργία.

Επομένως, σήμερα η κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ κεντρικών και περιφερειακών οργάνων πρέπει να γίνει σε μία ενιαία ενότητα. Σήμερα αναφέρεται ιδιαίτερα το άρθρο 101 παράγραφος 3, αλλά αναφέρεται εξίσου και το άρθρο 118 παράγραφος 3. Έτσι, έχουμε μία σχετική διάσπαση, θα έλεγα, της αντιμετώπισης της ενιαίας διοίκησης από πλευράς αρμοδιοτήτων. Υπάρχει μία σχετική ασάφεια και θα έλεγα και ένας επιμερισμός σε δύο άρθρα που θα πρέπει πιθανώς να αντιμετωπιστεί ενιαία.

Στο άρθρο 101 πράγματι αναφέρθηκαν όλοι οι συνάδελφοι και θέλω και εγώ να αναφερθώ, μιας και κατάγομαι από νησί, στην ερμηνευτική δήλωση για τη νησιωτικότητα. Στην τελευταία αναθεώρηση ελήφθη μέριμνα από το νομοθέτη για τις νησιωτικές περιοχές. Γιατί; Γιατί αναγνωρίστηκε ότι οι νησιωτικές περιοχές αντιμετωπίζουν ξέχωρα, ιδιαίτερα, εξειδικευμένα, με ιδιομορφίες προβλήματα. Είναι ή δεν είναι; Το δεχόμαστε ή όχι; Το δέχτηκε η προηγούμενη αναθεώρηση. Σήμερα όμως ερχόμαστε και συζητάμε για την προσθήκη επίσης των ορεινών περιοχών.

Κανένας δεν νομίζω ότι θα μπορούσε να αμφισβητήσει τα ιδιαίτερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ορεινές περιοχές. Αλλά τότε πρέπει να βρούμε μία άλλη ερμηνευτική δήλωση ή μια ερμηνεία, γιατί θα πρέπει να μπουν και οι ορεινές περιοχές. Λόγω ασυνεχίας; Όχι. Λόγω ειδικών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν προσέγγισης αυτών των περιοχών; Ούτε. Τότε γιατί θα πρέπει να μπουν οι ορεινές και προβληματικές περιοχές; Και με δεδομένο ότι για τις ορεινές και προβληματικές περιοχές υπάρχει ειδική αναφορά πέρα από το ειδικό καθεστώς θεσμικό της Ελλάδας, δηλαδή του κυρίαρχου κράτους και δεσμευτικό καθεστώς κοινοτικό σε ό,τι αφορά κυρίως την αντιμετώπιση των προβλημάτων των ορεινών και προβληματικών περιοχών και μάλιστα ανεξάρτητα αν είναι κύρια, δηλαδή στο κυρίως μέρος του κράτους ή σε νησιωτικές περιοχές. Γιατί και οι νησιωτικές περιοχές εξίσου έχουν ορεινές και προβληματικές περιοχές.

Ε, νομίζω, λοιπόν, ότι δεν χρειάζεται. Η άποψή μου είναι ότι δεν πρέπει να νοθεύουμε μία διάταξη, η οποία μπήκε μετά από περίσκεψη και μετά από σοβαρό προβληματισμό, ότι δηλαδή οι νησιωτικές περιοχές πρέπει να έχουν μια ιδιαίτερη προσοχή. Θέλω να πιστεύω ότι αυτή η ερμηνευτική δήλωση –όπως εγώ πιστεύω, δεν είμαι ενεργός νομικός, αν και έχω τελειώσει νομικά– έχει την ίδια νομική ισχύ, έστω και αν μπει ή δεν μπει. Διότι πρέπει να ξέρετε και από πλευράς κοινοτικού δικαίου ότι οι ερμηνευτικές δηλώσεις αποτελούν και πρωτογενές δίκαιο.

Άρα, εμένα λιγότερο με ενοχλεί αν θα περιληφθεί στο κυρίως άρθρο. Βεβαίως, αν πρόκειται να συμβεί κάτι τέτοιο, τότε θα πρέπει να προβληματιστούμε και για άλλες ερμηνευτικές δηλώσεις, αν θα πρέπει σε όλο το σώμα του Συντάγματος να περιληφθούν. Εν πάση περιπτώσει, αυτό για μένα είναι ένα δευτερεύον θέμα.

Πρέπει να αναφερθώ σε αυτήν τη νησιωτικότητα και να πω ότι είναι κατοχυρωμένη. Αναφέρομαι στα συντάγματα και παρακαλώ εδώ όποιος θέλει να του παραδώσω το σώμα αυτό που είναι μία συγκριτική εργασία –όπως κάθε φορά κάνω– των Συνταγμάτων των χωρών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αναφέρεται σε αυτά τα ειδικά άρθρα.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Βεργίνης καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Εδώ θα δείτε ότι κράτη όπως η Γαλλία, η Πορτογαλία, η Φινλανδία και άλλα μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναφέρονται ειδικότερα στις νησιωτικές περιοχές. Η Γαλλία, άρθρο 72 παράγραφος 3, αναφέρεται σε όλα τα νησιά είτε στην Γκαουτελούπα, στη Μαρτινίκα, στη Μαγιόττε κ.λπ. Επίσης, η Πορτογαλία αναφέρεται στο άρθρο 225 για τις Αζόρες και τη Μαδέρα. Η Φινλανδία επίσης στα νησιά Αλάντ. Όμως, πιο σημαντικό θα είναι, όπως ανέφερε και ο συνάδελφός μου ο κ. Δένδιας να πω ότι αναφέρεται στα νησιά κυρίως το ευρωπαϊκό Σύνταγμα. Αναφέρεται στο τμήμα ΙΙΙ άρθρο 116 ένταξη των ελληνικών νησιών στις μειονεκτούσες περιοχές –κύριε Κοσμίδη το αναφέρατε και

εσείς. Επίσης, το τμήμα ΙΙΙ άρθρο 167 για τις κρατικές ενισχύσεις που είναι συμβατές με την εσωτερική αγορά, αναφέρεται ειδικά στις νησιωτικές περιοχές. Επίσης, το άρθρο 220 που αναφέρεται στην οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή. Είναι μια συνέχεια του άρθρου 158 της Συνθήκης του Άμστερνταμ. Τέλος, είναι και το άρθρο 246 που γίνεται μια αναφορά στα λεγόμενα διευρωπαϊκά δίκτυα και εκεί γίνεται ειδικότερη αναφορά στις νησιωτικές περιοχές.

Πρέπει, λοιπόν, να υπάρξει αυτή η ξεχωριστή αναφορά σε ό,τι αφορά τις νησιωτικές περιοχές.

Στο άρθρο 101 του Συντάγματος πρέπει πραγματικά κανείς να αναφερθεί –και νομίζω ότι πρέπει να το πούμε– στις ανεξάρτητες αρχές. Η αναφορά των ανεξαρτήτων αρχών στις συνταγματικές διατάξεις προσδίδει ένα ευρύτερο και μεγαλύτερο κύρος κυρίως σε ό,τι αφορά την κατοχύρωση της Επιτροπής Ανταγωνισμού και της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας.

Στο άρθρο 102 καθορίζονται οι βαθμοί της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Έχω την άποψη ότι οι πρωτοβάθμιοι Ο.Τ.Α. σε αρκετές περιπτώσεις έχουν αποδυναμωθεί με αποτέλεσμα να εξυπηρετείται ο πολίτης λιγότερο αποτελεσματικά.

Θα έλεγα ότι πρέπει μεγαλύτερη σημασία να δοθεί στους πρωτοβάθμιους Ο.Τ.Α. και λιγότερο στους δευτεροβάθμιους.

Μέχρι τώρα δεν έχουμε συμφωνήσει εάν θα δεχθούμε και το δεύτερο βαθμό, τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση ή θα πάμε στον αιρετό περιφερειαρχή ως δεύτερο βαθμό.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ: Το έχουμε ξεκαθαρίσει.

ΞΕΝΟΦΩΝ ΒΕΡΓΙΝΗΣ: Έχει ξεκαθαριστεί από πλευράς της παράταξης του ΠΑ.ΣΟ.Κ., αλλά εγώ λέω κατά πόσο έχουμε συμφωνήσει όλοι, έτσι ώστε πράγματι να καταλήξουμε κάπου συνταγματικά. Θεωρώ, εν πάση περιπτώσει, ανεξάρτητα από το βαθμό αυτοδιοίκησης και τη δομή, ότι θα πρέπει πράγματι να σταματήσει αυτό το οποίο λέμε. Θα πρέπει να μεταφέρονται οι αρμοδιότητες από την κεντρική διοίκηση στην περιφερειακή διοίκηση. Εντάξει, αυτό έγινε πλάν και συντελέστηκε κατά ένα μεγάλο βαθμό. Δεν έχει συντελεστεί όμως η άλλη συνταγματική επιταγή, δηλαδή η μεταφορά των πόρων, έτσι ώστε πράγματι να μπορεί η Τοπική Αυτοδιοίκηση να ανταποκριθεί αποτελεσματικά στο ρόλο της.

Έχω την άποψη ότι δεν μπορούμε να ζητάμε μια αποδοτικότερη και αποτελεσματικότερη Τοπική Αυτοδιοίκηση, αν δεν της δώσουμε τους απαραίτητους και αναγκαίους πόρους. Όμως, από το άλλο μέρος, η Τοπική Αυτοδιοίκηση έπρεπε ήδη να είχε αποδείξει ότι είναι ικανή και αποτελεσματική, έστω και με αυτά που σήμερα έχει ως αρμοδιότητες και ως διαθέσιμους πόρους. Δυστυχώς, πρέπει να πω ότι τις περισσότερες φορές αυτό δεν γίνεται, γιατί τελικά δεν ζητάμε από την Τοπική Αυτοδιοίκηση το αυτονόητο. Ποιο είναι το αυτονόητο; Ότι πρέπει να έχουν προϋπολογισμό και να κάνουν απολογισμό και ισολογισμό στο τέλος του έτους και κυρίως να υπάρχει έλεγχος. Αναφέρομαι μάλιστα σε επιχειρησιακό προγραμματισμό. Δεν υπάρχει, κύριε Κοσμίδη, και μου επιτρέπετε να αναφέρω το όνομα σας διότι είστε επιμετέστατος σε αυτά τα θέματα και σας παρακολουθώ. Πού είναι ο επιχειρησιακός προγραμματισμός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης; Πού είναι ο διαχειριστικός προγραμματισμός και ο έλεγχος; Και πού επιτέλους είναι η αποτελεσματική πράγματι τιμωρία ή έπαινος; Διότι δεν είναι ανάγκη να υπάρχει τιμωρία, αλλά να υπάρχει και έπαινος στην αποτελεσματικότητα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ: Άρα, συμπληρώνετε αυτά που είπα.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΞΕΝΟΦΩΝ ΒΕΡΓΙΝΗΣ: Βεβαίως, συμφωνώ απολύτως ότι δεν είμαστε εναντίον λέγοντας αυτά. Αντιθέτως είμαστε υπέρ της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Αλλά ζητάμε επίσης μια Τοπική Αυτοδιοίκηση, που να είναι αποτελεσματική, η οποία να έχει την ευθύνη των λόγων, αλλά και των πράξεών της.

Τέλος, στο άρθρο 103 πρέπει να αναφερθώ σε αυτό που όλοι σας αναφερθήκατε, δηλαδή στην υπευθυνότητα άσκησης ευθύνης εργασίας και προσφοράς υπηρεσιών από πλευράς δημοσίων υπαλλήλων.

Κύριοι συνάδελφοι, εδώ προβληματίζομαι. Έχω σαράντα χρόνια που διοικώ αν θέλετε τον εαυτό μου μέσα στη Δημόσια Διοίκηση και που με διοικεί η Δημόσια Διοίκηση στο τι θα κάνω στο δημόσιό μου βίο. Δεν είμαι βέβαιος αν η άρση της μονιμότητας είναι αυτή που φταίει για την αναποτελεσματικότητα των δημοσίων υπαλλήλων ή και το αντίστροφο. Δηλαδή κανένας δεν θα με πείσει ότι αν άρουμε τη μονιμότητα θα έχουμε καλύτερη και αποτελεσματικότερη Δημόσια Διοίκηση. Εγώ θα έλεγα το αντίθετο σήμερα μάλιστα με την ψυχολογία που επικρατεί και με τη σχετική νοοτροπία που έχει ήδη εμπεδωθεί στο δημόσιο υπάλληλο. Αντίθετα, θα υπάρξει μια μεγάλη αδιαφορία, δεδομένου ότι όλοι θα ξέρουν «δεν θα φύγω, απλά δεν είμαι μόνιμος». Οπότε τότε η παραλυσία θα είναι πολύ μεγαλύτερη και η αδιαφάνεια θα είναι μεγαλύτερη. Αντιθέτως, η μονιμότητα έχει και όπλα ελέγχου της Δημόσιας Διοίκησης.

Συνεπώς, ας είμαστε πιο αποτελεσματικοί εμείς που εποπτεύουμε τη Δημόσια Διοίκηση και ας επιβάλλουμε τελικά τον έπαινο και την ευθύνη ή την τιμωρία αν χρειαστεί, εκεί που ακριβώς αρμόζει. Αν κάτι τέτοιο με συνέπεια ακολουθούσαμε, εγώ πιστεύω κύριε Πρόεδρε, ότι θα είχαμε αποτελεσματικότερη διοίκηση και όχι ότι η άρση της μονιμότητας θα μας οδηγήσει ακριβώς στο αναμενόμενο.

Θεωρώ επίσης –και τελειώνω με αυτό κύριε Πρόεδρε–, ότι η Πορτογαλία στο άρθρο 271 του Συντάγματος της πράγματι τιμωρεί την αδιαφορία και τις παραλήψεις των δημοσίων υπαλλήλων και ταυτόχρονα δίνει ένα πολύ σωστό μήνυμα σ' ό,τι αφορά την καταπολέμηση της διαφθοράς στο δημόσιο τομέα.

Θα μου πείτε, είναι ανάγκη να περιβληθεί συνταγματικά αυτή η διάταξη; Δεν μπορεί να υπάρξει νόμος; Μα, λέμε κάθε φορά ότι μπορούν να υπάρξουν και νόμοι, αλλά το Σύνταγμα υπερέχει των νόμων από πλευράς κύρους και από πλευράς σεβασμού, βεβαίως, των κανόνων δικαίου. Αν είναι έτσι, τότε πράγματι θεωρώ ότι πρέπει να μιμηθούμε κατά την παρούσα αναθεώρηση του Συντάγματος το Σύνταγμα της Πορτογαλίας, όπου πράγματι εδώ έρχεται, όχι να άρει τη μονιμότητα, αλλά να επιβάλλει τη συνείδηση και συναίσθηση ευθύνης εκτέλεσης των καθηκόντων και προσφοράς υπηρεσιών από πλευράς δημοσίων υπαλλήλων.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Τσιπλάκης): Ευχαριστούμε και εμείς κύριε Βεργίνη.

Κύριοι συνάδελφοι, δέχστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

Με τη συναίνεση της Επιτροπής και ώρα 16.11' λύεται η συνεδρίαση, για την προσεχή Τετάρτη 6 Δεκεμβρίου 2006 και ώρα 11.00', με αντικείμενο εργασιών της Επιτροπής: επεξεργασία και εξέταση των άρθρων 3, 13, 33 και 59 του Συντάγματος.

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΡΑΓΑΚΗΣ

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ

